SAN-ANTONIO

San-Antonio

BRAVO, DOCTORE BÉRU!

Editura FORUM-1997
NR.53

SAN-ANTONIO

BRAVO, DOCTORE BÉRU!

Original: BRAVO, DOCTEUR BÉRU!

Colecția San-Antonio nr. 53

Traducere de
DUMITRU PURNICHESCU

Editura Forum
1997

Fidelilor mei prieteni din Clubul
San-Antonio din Dreux

San-A.

„E mai puțin grav decât dacă ar fi
fost mai rău.”

Doctor – A.-B. BÉRURIER

• CAPITOLUL I •

CIUDATA PĂȚANIE A FOARTE ONORABILULUI PINAUD. NOUA VOCAȚIE A FOARTE DEVOTATULUI BÉRURIER

— Parcă nici n-ar fi ticluită, zău că arată bine, declară Béru roșu de emoție, trăgându-se un pas înapoi.

Își clatină nobila căpățână de boxer bețiv și adaugă:

— Dacă biata maică-mea ar vedea-o, ar plânge de bucurie.

Trebuie să recunoaștem că e cu adevărat impresionantă. Pe ușa acestei case delicios de provinciale, strălucește în soarele de septembrie o placă mare de aramă, minuțios meșterită, cu caractere grase (cum ar fi putut fi altfel dată fiind persoana la care se referă) firma anunță:

Doctor Alexandre-Benoît BÉRURIER
Medicină Generală
Fost internist la spitalele din Paris
Consultații zilnice cu excepția duminicilor
între orele 14-17

Maiestatea sa scoate o cârpă hârtănită din buzunare pentru a-și șterge cele câteva lacrimi pe care nu și le mai poate opri.

— Ține-ți firea, Pépère, îl sfătuiesc eu, arzându-i pe spinare o palmă realistă; dacă funcția creează organul, o placă de aramă nu creează funcția!

— Totuși, bodogăne valorosul meu colaborator, totuși, să citești așa ceva te stimulează! Te rog să remarci că, dacă aș fi avut înclinații pentru studii, m-aș fi făcut cu dragă inimă doctor!

— Se nimerește cum nu se poate mai bine, îl iau eu în zeflemea. Dar ia spune-mi, Hippocrate, ce-ai făcut cu Pinaud? Parcă stabiliserăm să-l aduci cu tine?

Grasu consimte în cele din urmă să-și desprindă privirea bulbucată de pe firma fascinantă.

— Să nu te mai aud vorbind de el, e o poveste întreagă…

Dornic să discutăm în condiții prielnice, îl iau cu mine înăuntrul casei. E o construcție veche, copleșită de iederă. Comportă două etaje. Parterul e consacrat uzului profesional, cu un cabinet de consultații, o sală de radiografie și un vast salon de așteptare. La etajul întâi se află apartamentul privat al „noului” medic din Caducet-sur-Parbrise (Drag și Scump).

Ne lăsăm pe niște fotolii surmenate din salon, dispuse pe o parte și pe cealaltă a unei mese de sticlă crăpată, unde numere din *Match*, datând din 1952 și fascicole din *Mercure de France*, datând din 1852, se îngrămădesc mototolite ca vai de lume.

— Dă-i drumul, te ascult!

— Habar n-ai prin câte periferii n-am mai trecut, începe doctorul Béru, răcorindu-și fața cu ajutorul sărmanei lui pălării.

„Închipuie-ți, continuă Inexorabilul, că după treizeci de kilometri de Paris, îmi explodează aia din spate. Bun, schimbăm roata, Ramolitul și cu mine, și plecăm mai departe. După zece kilometri plesnește aia din față. Mașina se smucește, urcă pe taluz și ia în bot un măr. Trosc! Radiatorul e praf. Încercăm noi să astupăm găurile cu ciungă, dar cum să-i dai de rost unei strecurători, cu tot masticul nu merge. Atunci, ne luăm de mână, o părăsim pe Célestine (așa se numește hârbul lui) și încercăm să facem autostopul. Se îndură de noi un camion de vite, dar trebuie să urcăm printre porci, fiindcă în cabină mai erau doi popi. Ne-a ieșit sufletul, încercând să respingem asalturile animalelor care voiau cu orice preț să ne mănânce efectele. În lupta care s-a încins, Pinuche a fost nevoit să renunțe la fularul lui de lână. Dar să trecem peste. Camionagiul ne dă jos în fața gării din Pithiviers. Foarte bine. Tocmai aveam un tren peste cinci minute pentru Caducet-sur-Parbrise. Încântați. Ne cumpărăm bilete de clasa întâi, ne ținem rangul, ce vrei, și ne tolănim pe canapele ca niște pașale din Camera Lorzilor, când moș Pinauche începe să-și scarpine curul. „Ce-ai pățit?” îl întreb… Se scotocește în nădragi și mă anunță că s-o fi așezat probabil pe un mușuroi de furnici. Domnișoarele astea triviale i se iau de clopoței, și bietul boșorog nu mai rezistă. „Du-te la căcătoare, îl îndemn eu, îți scoți șalvarii, tipule, îi întorci pe dos și-i scuturi pe fereastră ca să te descotorosești de obraznicile astea.”

„Îmi răspunde mersi, că i-am dat un sfat așa de bun, și uite-l că pleacă. În situația asta, tu mă știi, mă fură un pui de somn. Nu știu cât timp a durat soileala mea, în orice cazuri, nașu' e cel care mă trezește. «Biletul!» strigă la mine. Îmi frec vasistasurile și mă scotocesc prin buzunare. Atunci mi-aduc aminte că Pinaud avea biletele. Dintr-o dată, constat că amicul nu s-a mai întors de la budă. Îi esplic tipului îngrijorarea mea și mă duc să bat în ușa de la W.C.

«Ocupat» behăi bietul glas al moșului.

— Eu sunt, îl liniștesc. Ce-ai pățit, Pinuche, furnicile au făcut un cap de pod între nucile tale, sau ți-au luat găoaza drept adăpost antiatomic?

— Pantalonul, pantalonul meu, bâzâie dragul de el.

— Ce-i cu pantalonul tău?…

— În vreme ce eu îl scuturam pe fereastră, a trecut un alt tren în sens invers și mi l-a smuls din mână împreună cu izmenele. Am rămas în curul gol, Grasule. Nu mai pot ieși afară. De mai bine de o oră stau aici."

Bérurier se oprește șocat de râsul meu nebun.

— Nu văd ce-ar putea fi așa de vesel în toate astea, îmi reproșează el. Să te fi văzut eu în locul lui Pinaud…

Printr-un gest scurtez lecția de morală consacrată altruismului și el reia firul povestirii.

— Eu, în cazurile grave, nu mă laud, dar sunt la înălțime!

„Strecoară-mi biletele pe sub ușă. Ajungem peste douăzeci de minute. *Immediately* mă duc să vorbesc cu șeful gării să-mi împrumute o salopetă și un halat de mecanic. Până una alta, stai și tu pe tron.

— Ce rost mai are, geme el.

— Când ești așa nătărău ca tine, într-adevăr, i-o întorc eu." Ca un suflet bun ce sunt, rămân în fața ușii ca să-i fac conversație. Între paranteze, am avut o ceartă cu un subofițer de infanterie pe care-l apucase pântecăraia și țipa la mine cât îl ținea gura că celălalt W.C. căzuse în mâinile unuia constipat rău și că el nu și-a cumpărat bilet de clasa întâi ca să-și golească mațul într-un closet de clasa a doua. Îi răspund că dacă vrea, n-are decât să se ușureze în compartimentul meu. Afurisitul dă să protesteze, dar intestinul se dovedește mai puternic ca furia lui. După un început de calamitate în nădragi, tipul se evacuează la clasa a doua. Și uite așa ajungem la Caducet-sur-Parbrise.

Potrivit promisiunii mele, alerg ca un nebun la șeful de gară. Un ăla morocănos, fie blestemat în treacăt. Încornoratul îmi oprește explicațiile în gură.

„— Un moment, vă rog, mă întrerupe el, am ceva foarte urgent de făcut.” Și iese pe peron. Știi care era urgența lui? Să fluiere plecarea trenului. Când mă prind, era prea târziu: vagonul cu Pinaud al meu, își începuse defilarea, cu Ramolitul la fereastra budei, gesticulând ca o paiață și strigând la mine ceva ce n-am putut auzi.

Dolofanul își desface cravata.

— N-am putea să telefonăm la gara din Vierzon să fie așteptat acolo Pinaud cu un pantalon, ce zici?

— Nu, sigur că nu! pufnesc eu. E prea pasionant. Vreau să știu cum poate ieși singur din rahat, în asemenea cazuri un pinguin bătrân ca Pinaud?

— Rahat, ăsta-i cuvântul, bodogăne Béru, totuși, dă-mi voie să-ți spun că n-ai inimă nici cât un crocodil împăiat, tipule!

Mă încrunt, fiindcă nu suport criticile mai ales când sunt fondate.

— Ascultă, Grasule, rasa imbecililor e în continuă creștere, dată fiind rapiditatea cu care se mărește populația globului. Prin urmare, e interesant să i se studieze comportamentul în toate împrejurările. Consider problema ridicată de o rară calitate: un tontălău a rămas închis cu fundul gol în toaleta unui tren expres care aleargă cu viteza medie de nouăzeci și cinci de kilometri la oră în direcția Vierzon-ului. Unde, când și cum bătrânul tontălău, menționat mai sus, va găsi posibilitatea să-și înfrunte contemporanii? În fața unui asemenea caz, ai fi înclinat să te lași pradă milei. Acestea fiind spuse, nu ne-am adunat aici pentru a epiloga asupra tristelor fese ale Ramolitului.

Finele diatribei mele a restabilit acea frumoasă autoritate fără de care niciun civil n-ar consimți să se facă miliar, și niciun militar să se lase ucis.

— Mai întâi, să vizităm localul! tranșez eu, ridicându-mă. Vreți să mă urmați, domnule doctor?

Maiestatea sa îl dă imediat uitării pe amicul „sans-culotte”[1] ca să se ia după mine. Își compune un mers doct și afectat: cel al anumitor mari patroni care-și inspectează dimineața angajații.

[1] *Sans-culotte* – fără pantalon – e denumirea revoluționarilor care aparțineau clasei celei mai de jos și care purtau un pantalon gros de dimie, pe vremea Convenției. (n.tr.).

Medic!

Pentru Gras, acest nou rol e o apoteoză!

— Aici, fac eu înainte de a părăsi încăperea, cred că ai ghicit: e sala de așteptare... În față, cabinetul tău de consultații.

Împing o ușă vopsită într-un alb-crem. Cabinetul cuprinde un birou mare, ministerial, o masă de consultații, o vitrină plină la refuz cu borcănașe și instrumente chirurgicale, o bibliotecă Empire, două scaune și o masă emailată pe care se înghesuie tăvițe sub formă de rinichi (sau de fasole, rinichiul având formă de fasole).

— Vezi? îl întreb.

— Văz, apreciază el.

— Sper să fii la înălțimea funcțiilor tale.

— Ce zici, nene! se ofuschează Béru. N-o să-mi prindă bine acum că am urmat opt zile de cursuri medicale?

— Stau și mă întreb ce-a putut să învețe un găgăuță ca tine în opt zile când persoane ceva mai inteligente abia învață în opt ani, ripostez eu.

Mă apucă de braț.

— San-A., mi se adresează el, ce te-a apucat? Te găsesc deosebit de arțăgos azi. Ești în criză de nervi, sau ce-i cu tine?

Îl liniștesc cu un zâmbet.

— Jucăm o partidă delicată, Grasule. Nu știu dacă îți dai seama câte a trebuit să îndrug în urechile Bătrânului ca să obțin acordul lui. Ceea ce facem noi aici e foarte grav.

Nu știu dacă ați remarcat până acum, dar cuvântul „grav” e un cuvânt care te face să devii grav.

— Grav? se miră deci grav Béru.

— Măi să fie, pricepe și tu! Din clipa în care am înșurubat această placă pe ușă, am intrat cu amândouă picioarele în uzurpare de funcții și abuz de încredere, băiete.

„Ne aflăm la discreția populației din această regiune. Dacă vreun năzuros, nemulțumit de serviciile tale, pornește o anchetă în ceea ce te privește poate descoperi că nu ești doctor așa cum eu nu sunt arhiepiscop. Să vezi atunci cum dăm de naiba! Bătrânu are să ne renege cu tărie, iar noi ne dăm demisia cât ai zice pește. Sper că ești pe deplin conștient de toate astea, nu?”

— Sunt conștient, dar am încredere, San-A., afirmă Reculesul. Sunt în posesia A.B.C.-ului meseriei. Știu: să iau pensiunea cuiva, să-i socotesc repulsiunile, să-i controlez reflexele cu

ciocănașul de cauciuc, să-i palpez burta ca să mă asigur că ficatul i-a crescut ca maioneza, să-i ginesc bufetul la radio și să-mi dau seama dacă are foalele ciuruite, etesera, etesera... Te asigur că de azi înainte, Berthe n-o să se mai ducă în viața ei la vreun doctor, doar dacă se perturbă jos, fiindcă nu-i prea galant pentru mine să-i privesc cușca ascensorului cu binoclul cromat.

— În fine, om vedea, i-o retez eu. Acum, uite aici.

Îi arăt lustra.

— Lângă bec e ascuns un microfon. E legat de clădirea vecină. În timpul orelor de consultații, un intern în vacanță va asculta în permanență; după ce bolnavul îți va expune cazul, are să te sune imediat pentru a-ți indica ce rețetă să-i prescrii.

Îi arăt pe birou o enormă carte roșie de format pătrat: Codexul.

— Aici se află lista tuturor medicamentelor existente. Le-am numerotat. Internul are să-ți zică de exemplu: Prescrie trei comprimate de la 26, înainte de mese, zece picături de la 187 înainte de culcare, o compresă de la 965 de două ori pe zi... Iar ție, neamule, n-o să-ți rămână decât să frunzărești cartea asta ca de telefon și să scrii pe rețetă numele medicamentelor și cantitatea ce trebuie administrată. Nu-i nicio filosofie. Să învălui totul în cuvinte frumoase și o să meargă... Trebuie doar să nu faci vreo greșeală.

— Mă și văd de pe acum, certifică Monumentalul.

— Perfect. Îți recomand mai ales să nu-ți slăbească nicio clipă vigilența, tovarășe; să nu uiți niciodată ce li s-a întâmplat predecesorilor tăi...

— Ce vorbești, am să fiu mereu pe picior de război! N-am chef să mi se facă felul. De ce anume au răposat bieții mei colegi?

— Primul a fost găsit mort cu un glonț în tărtăcuță. La început s-a tras concluzia că ar fi fost o sinucidere, dar cu anumite bănuieli.

— Aha, știu acum, mă întrerupe prietenul meu. Al treilea a fost strangulat; nu prea îmi amintesc cum a mierlit-o al doilea.

— Al doilea doctor a fost descoperit cu craniul spart la piciorul scării. Rămăsese cu un picior prins în barele de aramă ale covorului, la jumătatea etajului; și aici s-ar fi putut interpreta că fusese vorba de un ghinion. Dar în momentul în care, succesorul lui, chiar în ziua intrării lui în funcție, a fost găsit suspendat de cremona acestei ferestre, toată lumea și-a zis că trei medici

morți de moarte violentă în aceeași casă, în mai puțin de cincisprezece zile, e prea mult.

— Și încă cum! Cu siguranță o fi vreun șmecher prin sat care nu poate suferi corpul medical.

Râde la mine.

— Să nu-ți faci sânge rău, San-A., mi s-a mai întâmplat mie să fiu al patrulea la belotă, dar niciodată pentru o petrecere de soiul ăsta cu direcția Père Lachaise[2].

Deschid o ușă mică lăcuită din fundul cabinetului.

— Aici e sala de radiografie. Știi să te folosești de aparatul ăsta?

— Vrei o mică demonstrație, pruncule? Scoate-ți țoalele din partea nordică, și-ți fac o scopie din ochi.

Preocupat să-l testez pe noul medic din Caducet-sur-Parbrise, mă dezbrac și mă strecor în spatele ecranului de sticlă.

— Ia să te văd, doctore!

Béru își dă pălăria pe ceafă și se apleacă asupra butoanelor de comandă ale aparatului. Se face întuneric, ecranul se luminează. În penumbra lăptoasă văd capul Grasului. Are sprâncenele încruntate și pufăie pe nas ca o locomotivă sub presiune. Deplasează lent ecranul cu un gest de profesionist. Un zâmbet larg se întinde pe mutra lui bucălată.

— Oh! Madam, ce cușcă rasistă! admiră Eminentul. Oh! Să avem pardon, nu-i o capcană pentru homari! Și ce bureți, baroane! Îți vine să-i mănânci! Nici urmă de tavernă! E curat ca aurora. În familia voastră, prietene, n-au mai fost bolnavi de piept de pe vremea lui Henric al IV-lea. Și inimioara: nici prea mică, nici prea mare, taman cât trebuie! Ai o rimă cardiacă excelentă. N-am văzut în viața mea o paiață mai în formă. Complimentele mele pentru doamna mamă: marfa e calitatea întâi!

Cu acest vehement certificat de sănătate, aprinde lumina.

— Ei, ce zici, mă întreabă el, am capacități sau n-am?

— Cam prea familiar în comentarii, dar ar putea merge, îl aprob eu pentru a nu-i descuraja apostolatul. Să urcăm la etaj și să vizităm apartamentul.

Mă urmează cu un pas din ce în ce mai magistral.

Etajul se compune dintr-o sufragerie, o bucătărie și trei dormitoare.

[2] Cimitir din Paris. (n.tr.).

— Tu să-l alegi pe cel din dreapta, îi recomand eu, fiindcă e legat prin fonie de camera mea.

— Unde ai să locuiești?

— La hotelul *Plat d'Etain*, vizavi.

— Acolo unde o să se ascundă adevăratul doctor?

— *Exactly*, *boy*!

De cum am terminat turul proprietății, cineva sună la ușă. Merg să deschid și am surpriza de a mă afla nas în nas cu un bătrân scoțian.

— Pinuche! strig eu, ai și ajuns!

Falsul scoțian dă buzna pur și simplu în casă.

— Of! suspină el, ce pățanie!

Dă să se prăbușească într-un fotoliu, dar cuvertura în carouri roșii și albastre, care-i servește drept kilt, îi cade la picioare și Ramolitul rămâne doar în veston.

— E pentru prima dată când îmbrac și eu o cămașă din jerseu! se lamentează el. Dacă aș fi avut o cămașă obișnuită m-aș fi descurcat cumva cu poalele…

— Cum ai făcut de ai ajuns așa de repede? îl admiră Grasu. Mă așteptam să te văd abia mâine, așa cum se prezenta situația…

Pinuche trage o gură de aer și ridică de pe jos pledul, ceea ce ne oferă o priveliște stupefiantă asupra fundamentului său.

— Simplu, rostește el; după ce am pierdut gara de destinație, trenul a intrat într-un tunel. În clipa aceea mi-am spus: „Acum ori niciodată.” Am tras semnalul de alarmă și am sărit pe fereastră… Apoi, am început să fug în sensul invers al garniturii. Ajuns afară din tunel am văzut pe mâna stângă un mic drum secundar. O mașinuță CV2 era staționată acolo. Din fericire, am găsit pe banchetă pledul ăsta. În clipa în care mă întindeam după el, o voce de femeie mă ia la zor: „Hei! Tu de colo, ce cauți în mașină?” Și văd apărând o călugăriță cu un paner plin de ouă sub braț. Pe moment, ea nu și-a dat seama în ce situație penibilă mă aflam, fiindcă mașina se ridica între noi doi.

„Nu mi-ați putea împrumuta pledul, maică?” o întreb.

„Și ce-ai mai vrea încă! Ai mai vrea să-ți dau și de pomană, poate!” ripostează sfânta femeie, care m-a luat drept un coate-goale. O persoană solidă, între paranteze. Se apropie de mine și înconjoară mașina, deși o imploram să rămână pe loc. Deodată, mă vede, dă drumul coșulețului cu ouă și o rupe la fugă

ridicându-și fustanelele și pierzându-și boneta. Zău, credeți-mă, faptul m-a dezolat. Dar ce puteam să fac altceva? Am pus mâna pe cuvertură, dragii mei, și am luat-o în galop peste câmp…”

— Domnul te va ierta, îi promit eu cam pripit. Între șterpeleala asta și scandal ai știut să alegi răul cel mai mic, Pinaud, dacă e să dăm crezare Scrierilor sfinte.

— Bucuros să te aud vorbind astfel, murmură scumpul de el. Nu-mi mai rămâne decât să găsesc un alt pantalon.

— De ce mă rog, obiectez eu.

Bieții lui ochi sub formă de ghidon de curse, purced să clipească în direcția mea.

— Nu te-am înțeles, San-A.?

— Vino cu mine până în camera ta…

Urcăm la primul etaj și-l conduc pe cumătrul în fundul gol într-o încăpere unde au fost pregătite haine anume pentru el. Efectiv, efectele produc un efect asupra lui.

— Ce-s astea? behăie Scâncitul.

— Noua ta garderobă, nene. Dacă ți-ai pierdut nădragul e un semn al destinului.

— Dar e îmbrăcăminte de damă!

— Foarte bine, fiindcă ai să devii bona doctorului Béru!

— Hait! exclamă draga ruină subliniindu-și strigătul cu trei de „h” mai dihai ca un englez.

— Textual, scumpete. Alexandre-Benoît Bérurier, poate că ai și citit pe ușa de la intrare, e noul medic din Caducet-sur-Parbrise, iar tu ai să fii bona lui plină de atenții! Ia privește numai la peruca asta căruntă, aleasă special pentru tine, țapule, și spune-mi și mie, dacă nu cumva cocul ei reușit n-are să te transforme în surioara mai mică a Paulinei Carton!

— Dar e absurd!

— La fel de absurd ca și cele trei crime comise sub acest acoperiș, bătrână tărtăcuță! Dar, la o crimă absurdă, o anchetă absurdă, cum a scris așa de bine Rochefoucauld în al său „Tratat asupra germinației instantanee a fasolei pe solul lunar”.

— Asta-i bună, San-A. Și ce fac cu mustața mea?

— Treabă de o clipă, îi spun, punând mâna pe o mașină electrică de bărbierit.

Pinaud des Charantes refuză, supărat foc. Poți să-i ceri orice, dar nu o asemenea mutilare. Poartă mustața asta de la vârsta de 18 ani și are de gând să moară cu ea. A ținut piept tuturor

mucurilor de țigară, tuturor brichetelor. Îi protejează buza superioară de toate promoroacele. Ea îi șterge guturaiul cel mai tenace. Ea îi clamează febrilitatea degetelor. Îl virilizează, îl împodobește, îl afirmă, îi pune punctul pe i. E menționată pe toate actele lui de identitate. Aparține istoriei. Pinaud trăiește în spatele ei ca în spatele unui tufiș. Aceste firave firicele de păr au ajuns să constituie pentru el o parte integrală a personalului navigant. Personalitatea lui, securitatea lui morală depinde de ea. Întreaga lui ființă nu-i decât un suport al mustății, ghiveciul care hrănește planta rară. Pinaud n-a avut copii, ci doar o mustață. E înflorirea lui glorioasă, recolta lui de bărbat.

Îl opresc cu un gest.

— Știi bine că îți crește iar!

Argumentul nu-l clintește. Pretinde că o mustață veche, o dată rasă, poate să nu mai crească. S-au văzut cazuri. A cunoscut un bărbos în copilăria lui... Într-o zi, pe când frizerul îi ardea niște fire de păr a scăpat o șuviță aprinsă în capcana pentru macaroane a bietului om. Ornamentul capilar a ars în două secunde. Barba nu i-a mai crescut niciodată. Fostul bărbos n-a mai avut parte decât de niște tuleie ridicole de elev puber. Nu, nu, cu așa ceva nu te poți juca. E prea riscant, urmările prea grele. Ablațiunea splinei e de preferat, reușește de minune cu tehnicile actuale. Preferă să i se scoată stomacul, până și testiculele în caz de nevoie, pentru că se poate reconstitui o aparență convenabilă cu ajutorul unor mingi de ping-pong (pentru Béru ar fi nevoie de mingi de tenis). I s-ar putea tăia picioarele, dar mustața ba. E o mutilare inacceptabilă.

— Destul! strig eu brusc, enervat la culme de lamentările lui Pinaud.

— Ascultă, San-A., prietenia noastră nu datează de ieri de azi, pledează distrus Dezolatul. Dacă-mi rad mustața ar fi ca și când aș radia prietenia dintre noi.

Avertismentul e solemn. Eu trebuie să-mi asum responsabilitățile. Și mi le asum. Sunt sub formă de foarfece. Clic clac, clic clac...

Îmi completez actul de vandalism cu ajutorul mașinii de bărbierit, în mai puțin de un minut Pinaud se aseamănă unui prelat pregătit pentru mesa cea mare. Lacrimile i se rostogolesc pe față ca apa pe ardezia unui pisoar public.

— Ce-ai făcut, ce-ai făcut! se lamentează rasul, tunsul și frizatul.

— Curățenie, Pinaud. De fapt, ți-am mai spus-o, mustața are să-ți crească mai stufoasă, mai nobilă și mai abundentă decât cea care zace acum pe jos.

— Ca să nu mai spunem, intervine Béru care a apărut și el, că așa arăți cu douăzeci de ani mai tânăr. Pari ca de vreo cincizeci de primăveri bine bătute pe muche.

— Încântător, se oțărăște Senilul.

— Și acum, reiau eu, trage pe tine ciorapii, rochia și corsajul ăsta!

Se supune, protestând întruna. Noi îi urmărim transformarea fascinați. Se operează ceva. Din prelat în civil, iată-l încasatoare în uniformă. Când își mai pune și peruca, atinge apoteoza.

— Leit portăreasa mea! estimează Grasu.

— Vreau să mă văd, pretinde interesatul.

O escortăm pe bona doctorului Bérurier până la oglinda care o va informa asupra mutației produse.

Descoperindu-se, în picioare, Pinaud rămâne o clipă încremenit. Apoi scoate un strigăt precum strănutul unei bibilici și murmură întinzând brațele:

— Mami!

• CAPITOLUL II •

DOCTORUL BÉRU INTRĂ ÎN FUNCȚIUNE PE CÂND EU INTRU DE GARDĂ

— Omul nostru are clientelă nu glumă! rostește doctorul Longuant.

E un tip solid, cam prea gras ca pentru vârsta lui. Prea multă mâncare și prea puțină mișcare. Stacojiu la nici treizeci de ani, cu o burtă de botgros, o ceafă de taur, ochi de batracian și brațele scurte ca de pinguin.

Dă drumul la perdea și se duce să ia un pumn de migdale sărate dintr-o cutie de tablă. Ăsta-i viciul lui, migdalele sărate. Se îndoapă cât e ziua de lungă, așa cum alții sug bomboane. O mână întreagă. Cronț! Își umple gura și se pune pe rontăit ca angrenajul unei mașini de măcinat cafea.

Altminteri, un băiat tare simpatic. Placid, cumsecade. Are totuși un defect: face vânturi. Nu niște biete suspine avortate, nu: bășini sonore de spadasin. Am cunoscut destui pârțomani. În general, li se trăgea de la vreo operație de posterior. În ceea ce-l privește pe Longuant, e mai curând un gen de performanță pe care ține s-o stabilească. Un mod de a se afirma. Trage vânturi mai dihai ca un cal, fără să-și ceară scuze.

După ce eliberează una zgomotoasă, se întoarce spre tine și te privește cu un ochi încântat. Fără lăudăroșenie, în căutătura lui deslușești chiar modestie. Dar simte nevoia să-ți obțină admirația, ca să se asigure că-i apreciezi concertul. Ar putea face parte dintr-o orchestră pentru că, în felul lui, izbutește să fie melodios. Îmi închipui de aici cum ar arăta pe un program Pleyel: „Vioara întâi, dl. Stanislas Bouillemol, la baterie Eugène Rentanplant, la iahnia de fasole, doctorul Longuant.”

Nu știe ce-i aia jena, doctorul. Pe aripile vânturilor! Nu-i numai un om, e un curent de aer!

— Remarcați, rostește el rontăindu-și migdalele, prin târgușoarele astea izolate, sosirea unui nou doctor e ca apariția unei noi negrese la bordelul din colț: toată lumea vrea să-l încerce.

Cu acestea, mă trage mai aproape.

Îmi potrivesc binoclul spre casa din față. La ușa lui Béru se sună nu glumă. Bătrâna bonă nu mai prididește deschizând. În special, femei: bătrâne, tinere, din cele cu copii, bine îmbrăcate, modeste. Și ceva moșneguți. Masculul dă în mintea muierilor când îmbătrânește.

Pavilionul aparatului fonic ne transmite o rumoare crescândă. Tot acest du-te vino compune un fond sonor care trosnește precum migdalele sărate între dinții medicului.

— Fie vorba între noi, domnule comisar, mi se adresează omul de artă tamburinând pe Codexul lui, ar fi fost cu mult mai simplu să iau eu locul inspectorului de vizavi.

— Prea periculos, tranșez eu. N-am dreptul să mă joc cu viața dumitale, doctore.

Îl umflă râsul.

— O persoană prevenită face cât două; dacă vă închipuiți cumva că o să mă las…

— Asasinul e probabil un maniac, care lovește pe neașteptate, îi spun. Ca să-i poți face față trebuie să nu fii doctor.

— Explicați-mi puțin de ce?

— Pentru că ați fi absorbit de ocupațiile profesionale, dragă prietene. După patru, cinci bolnavi, vigilența v-ar slăbi în mod automat.

De parcă aceste cuvinte i-ar fi stimulat intestinul, doctorul profită de ocazie pentru a lansa o ghirlandă-surpriză.

— În vreme ce, inspectorul meu, nefiind medic, poate rămâne disponibil, reușesc să închei expunerea.

— Și dacă dă de bucluc?

— Riscurile meseriei, doctore…

Mai ia un pumn de migdale.

— Confrații mei chiar au fost uciși, sunteți convins de acest fapt?

— Absolut. Primul se stabilise în Caducet de peste douăzeci de ani. Un om liniștit, stimat, fără probleme. Într-o noapte a fost chemat pentru o urgență. A plecat la trei dimineața. Soția lui dormea. Nu se știe unde anume s-a dus. Dar, a doua zi, zăcea în cabinetul lui, mort de un glonț pătruns în cap, cu un pistol în mână. Familia lui nu știa că ar fi deținut o armă… Al doilea era celibatar. Încă nu-și făcuse rost de o menajeră. Într-o noapte, pe când se afla singur în casă, a căzut pe scară și și-a spart craniul de lespezile din hol, dar medicul legist pretinde că a fost lovit de

mai multe ori în cap. S-au descoperit câțiva stropi de sânge la etaj. În acest caz, nu încape nicio îndoială că a fost vorba de o crimă. Cât despre al treilea, acesta a murit pe seară. Numai ce sosise și soția lui se ocupa cu instalarea lor la primul etaj. N-a auzit nicio sonerie. Când a coborât să-și caute bărbatul pentru cină, l-a găsit mort de mai bine de o oră, strangulat. A fost atârnat de cremona ferestrei. Spun că a fost atârnat, pentru că nici el nu avea vreun motiv să se suprime. De altfel, colegii mei din regiune au crezut că decelează urme de luptă în cabinet: o ramă pentru fotografii spartă, obiecte aruncate în toate părțile. Continuați să mai aveți dubii?

Îmi răspunde un oftat adânc provenit din emisfera lui sudică. Aproape imediat, se declanșează difuzorul. Bogata voce Bérurianã:

— Deci, dumneavoastră mă începeți, drăguță doamnă! Luați loc și ziceți-mi ce vă aduce la mine.

— De mai multe zile sufăr cu gâtul, răspunde un glas melodios.

— Dezbrăcați-vă, să vedem despre ce-i vorba, face medicul improvizat.

Tovarășul meu de pândă tresare și se scarpină-n fund.

— Tipul ăsta e scrântit! Să pună femeia să se dezbrace pentru o durere de gât!

Îi fac semn să nu perturbe ascultarea.

— Să… să mă dezbrac! îngână pacienta la fel de surprinsă.

— Textual, răspunde Grasul cu bunăvoință. Drăguță doamnă, există două feluri de dureri de gât. Una care provine de la gât, și a doua care are originea în altă parte, înțelegeți? Răul de gât din gât e un fleac pe care vi-l poate vindeca o simplă gargară; dar răul de gât din altă parte trebuie combătut cu tărie și hotărâre dacă nu vrem să se amplifice, m-ai înțeles? Câți ani ai, inimioaro?

— Douăzeci și opt… suspină dama.

— E vârsta la care durerile de gât provin din altă parte, fetița mea. Hai, dezbrăcarea, și repejor, trebuie să-i dai ascultare doctorului și să nu faci fasoane.

Un zgomot de stofă mototolită ne dă de înțeles cât e de docilă bolnava și un fluierat admirativ cât e de emoționat Béru.

— Dacă individul ăsta se ține de prostii, o să se lase cu scandal, domnule comisar, mă avertizează caritabil Longuant.

Ronțăie câteva migdale. Sunt pe punctul de a interveni printr-un telefon, dar curiozitatea mă îndeamnă să am răbdare.

— He! He! Frumos șasiu! exclamă Bérurier. Ești măritată, iepurașule?

— Da, suflă dama.

— Știu eu unul care nu dă greș la pat, ce zici, micuțo? Oh, să ne fie cu iertare: și pepenașii ăștia! Nu-s umflați cu pompa de bicicletă. Ia să vedem... Fir-aș al naibii! Faci injecții cu ciment sau ce altceva? Întinde-te să mă asigur, în privința gâtului...

Urmează o tăcere.

— Doare când apăs aici? întreabă doctorul Bérurier.

— Nu.

— Dar când mângâi în locul ăsta, copila mea?

— Nici aici, orăcăie dama.

— Și dacă insist, insistă medicul.

— Nnnu!

— Ești sigură?

— Da, domnule doctor.

— Bun, iată un punct câștigat, dondăne Maiestatea sa cu o voce excitată. Acum, așază-te în genunchi, puicuțo, să-mi continui examenul.

— E o rușine! tună pârțomanul.

— Lasă că stau eu de vorbă cu el, îi promit.

Béru își vede de treabă înainte:

— Când îmi pun amândouă mâinile așa și începi să tușești, te doare ceva?

Răsună o tuse mică în cascadă.

— Dacă tușesc, da, îl informează bolnava.

— Perfect. Dar dacă îmi pun mâinile aici, fără ca să tușești?

— Mă doare mai puțin...

— Concluzia, suferi de o durere de gât din gât, pune diagnosticul Alexandre-Benoît.

— Credeți, domnule doctor?

— Cum adică dacă cred!... Ia zi-mi, când banditul dumitale face dragoste ți s-a întâmplat să te ia amețelile?

— Păi... păi n-am observat...

— E foarte important să știu. Nu mișca, o să ne dăm seama imediat, întinde-te.

Trece un timp. O voce pe cât de plângăreață pe atât de feminină protestează de-a binelea:

— Dar ce faceți, domnule doctor?

— Muncesc! gâfâie Béru.

Vecinul meu a și început să formeze numărul de telefon al vizaviului nostru. E haios, fiindcă auzim și noi soneria. Zbârnâie o dată, de două ori…

— Telefonul! urlă clienta Grasului.

— Lasă-l în pace, dragă, îi răspunde sobru acesta din urmă.

— Dacă-i vreo urgență? își dă cu presupusul curajoasa femeie care, în clipele cele mai delicate, își conservă rezervele de altruism.

— Nu poate fi nimic mai urgent ca ce facem noi acum! ripostează nobilul animal-uman.

Longuant trântește telefonul furios.

— Mă duc acolo! spune el, luându-și haina de pe speteaza scaunului.

Îl reține.

— Nu, lăsați, intervenim după aia!

Mânios cât cuprinde, începe să se învârtească în jurul pâlniei din care scapă gemete, gâfâieli, scrâșnete și tăceri mai evocatoare ca tot restul.

— Ah! Ce creatură dezgustătoare! vociferează medicul (cel adevărat). Să abuzezi în felul ăsta de situație! E o infamie!

— Basta, jură-mi că nu ți s-a întâmplat niciodată așa ceva, doctore, i-o retez eu.

Tace.

Câteva minute mai târziu, răsună vocea limpede și vibrantă a lui Bérurier:

— Iepurașule, ești într-o formă uluitoare. Fă gargară cu apă sărată și în două zile numai ai nici pe dracu’.

— Nu vă mai uitați în gâtul meu? behăie biata femeie.

— La ce bun, pentru o simplă anghină! Trage un grog serios în seara asta înainte de culcare, *baby*. Costă cincizeci de franci.

În timp ce duduița se îmbracă, îl sun pe doctor. De data asta se decide să ridice telefonul.

— Doctor Bérurier, vă ascult! declară el sentențios.

— Ai să suporți consecințele, doctor Bérurier! tun eu.

— Oh! Tu erai…

— Ești o rușine, Grasule. Ai cuvântul meu că ai să mi-o plătești!

Îmi râde sarcastic:

— În locul meu, tipule, ai fi făcut și tu la fel, așa că nu mă mai călca pe bătături cu observațiile tale aiuristice. Eu sunt perspicolog și știu bine ce pot să-mi permit și ce nu.

„La revedere, puicuțo, i se adresează el pacientei. Dacă mai persistă, mai treci pe la mine, am să-ți iau un preț convenabil.”

O ușă care se închide. Mi se adresează din nou mie:

— Acum, ascultă-mă bine, San-A. Era una de aia rea de muscă; atât aștepta. Să știi că e o meserie pe cinste să fii doctor. Faci dragoste și mai primești și bani pe deasupra. E pentru prima dată când mi se rambursează de către Securitatea sociabilă o repriză de jamboane.

Începe să râdă și închide. Un nou timp mort. De data asta, introduce un bărbat bătrân cu beretă. L-am văzut sosind mai adineaori pe locul doi.

— Ei, stimate domn, îl atacă el, care-i baiul?

— Stomacul, geme bătrânul. Stomacul… Cum mănânc ceva, încep arsurile…

Longuant compune în grabă numărul și Béru ridică, morocănos:

— Doctor Bérurier, vă ascult?…

— Sunt „colegul” dumitale de vizavi. Recomandă-i bătrânului să facă o radiografie la stomac într-un laborator, mă auzi, porcule?!

Grasu nu suportă să i se vorbească pe acest ton.

— Îmi cunosc eu meseria, neam prost ce ești, erupe el. Poate că mai bine ca tine!

Întrerupe convorbirea și, ca să fie lăsat în pace, nu mai pune receptorul în furcă, de acum înainte noi fiind în imposibilitatea de a mai vorbi cu el. Printr-un simplu gest, Béru ne reduce la un rol pur pasiv.

— Mănânci mult, tataie?

— Numai supe, lactate, stomacul nu-mi primește nimic!

— De multă vreme?

— De ani de zile, domnule doctor. Mănânc foarte frugal.

— Nu m-ar mira să ți se tragă de la așa ceva, declară medicul.

— Credeți?

— Am să-ți fac o radioscopie, scoate haina și vino cu mine.

Pașii li se îndreaptă spre sala alăturată de unde îl preia un al doilea microfon.

— Așază-te acolo în spate, tataie, și nu mișca, să ne asigurăm cum stau lucrurile.

Declicuri… Glas dres.

— Of, of, of! exclamă Grasu.

— E grav? întreabă bătrânul.

— Dacă ar zbura o conopidă prin aer, nu m-ar mira, îl asigură radiologul.

— Ce înțelegeți prin asta? nu îndrăznește să priceapă bietul om.

— Văd una din petele alea negre cu care n-ai ce să-i faci!

— Unde, doctore? pălește viitorul muribund.

— În dreptul pieptului. Pe stânga… Acoperă o parte a inimii…

— Dar eu sufăr cu stomacul, doctore!

— Și ce-i cu asta, tataie? Eu, când am guturai, am răcit la picioare, dar strănut din cap. Ia respiră o dată adânc…

Se aude un șuierat amplificat de aparat, amintind de vântul aspru al iernii, care se învolbură în șemineu.

— Pata rămâne fixă, declară Béru. Nu vreau să te sperii, dragă domnule, dar ți-a mai rămas din inimă doar cât o nucă.

— Nu-i cu putință, geme bătrânul, care probabil că s-ar prăbuși dacă n-ar fi înghesuit între blocul radio și ecran.

— Se mai văd și chestii de astea în medicină, parol, continuă Bérurier. O inimă care se diluează, ce părere îți faci de așa ceva? Ar trebui să vezi ca să crezi! Aș vrea să poți asista la spectacol privind peste umărul meu!

— Dar care poate să fie cauza?

Maiestatea sa, strânsă cu ușa, își mobilizează toate cunoștințele:

— După mine, faci o declacifiere a mușchiului cardiac fiindcă nu mănânci cum trebuie. Pe șestache, inima ți s-a scurs în burtă, asta-i situația. Așa că, nemaiputând să-și îndeplinească funcția, aceasta e înlocuită de stomac, mă urmărești? Care stomac, nefiind treaba lui, obosește! Apropie-te mai mult de ecran… Păcat, foalele le ai încă bune…

„Așa cum te văd, ai fi atins suta de ani ușor!”

— Credeți că sunt condamnat? tremură nefericitul.

Tăcere, în decursul căreia pseudo fostul internist al spitalelor din Paris se concentrează.

— N-aș vrea să avansez o dată la întâmplare, se eschivează el.

— În fine, după dumneavoastră, domnule doctor, situația e inevitabilă?

— O să facem tot ce o să putem, dragă domnule. Esențialul e să ne prezervăm moralul. Ceea ce nu-mi place de asemeni, pentru a nu vă ascunde nimic, mai sunt și celelalte patru pete care se văd pe cușcă. Ca niște mătănii, ca să zic așa, fiindcă se află la intervale egale. Niște pete rotunde ca gaura de glonț. Am impresia că ați încasat o rafală de mitralieră în timpul ultimului război, nu?

— Nici pomeneală.

— Dacă mitraliera o fi avut un amortizor e posibil să nu vă fi dat seama. În plus dacă proiectilele n-au fost dureroase... Nemțălăii, dacă vă aduceți aminte, practicau tot felul de vicleșuguri...

Se aude un bocet.

— Haide, haide, tataie! îl admonestează Grasu. Doar n-o să-ți pierzi optimismul acum! Eu, care te văd cu o bucățicuță de inimă cât degetul meu mare și cu sternul ciuruit, am început să bocesc?

Brusc, Umflatul face liniște.

— La ce vă uitați, domnule doctor? întreabă incurabilul.

— Cred că-i o greșeală la mijloc; cele patru găuri trebuie să fie nasturii de la cămașa dumitale și pata mare neagră, teaca ochelarilor pe care ai păstrat-o în buzunarul vestei. Dezbracă-te până la piele, s-o luăm de la capăt...

Noi manipulări. Apoi o exclamație veselă a lui Bérurier, care-i dă viață pacientului.

— Am avut dreptate, bunicule... Ești corect pe dinăuntru. Ai o inimă fainâ, cam zburdalnică pentru vârsta ei și un vitam-aeternam impecabil.

— Dar stomacul? speră resuscitatul.

— Ne ocupăm noi și de el, nu mișca. Acum, îmbracă-te că n-aș vrea să te apuce frigul. Ce vârstă ai?

— Șaptezeci și opt, domnule doctor.

— la te uită, ești de o etate cu tata!

— Și tatăl dumneavoastră se simte bine? anchetează pacientul.

— Oh, e mort de multișor.

— Ah! face bătrânul, opărit.

Béru îl conduce în cabinet.

— Ia spune, tataie, confidențial, în ce privește mădularul, mai e în formă?

— Sunt văduv, o dă cotită pacientul (oh! cât de răbdător).

— Un motiv în plus ca să facă și el puțină gimnastică, decretează Maiestatea sa. În locul dumitale mi-aș găsi o zdrahoană de vreo patruzeci de ani, dolofană și vicioasă. Am impresia că biata dumitale socoteală s-o fi săturat să se tot uite la încălțări, trebuie să-i organizezi de urgență o serată de binefaceri. Și să vezi cum o să te lase în pace și stomacul când ai să-l saturi pe vecinul de dedesubt. Regim de jocheu pentru burtă, regim de călugăr pentru bijuteriile de familie! Așa ceva te duce drept la groapă!

— Credeți, domnule doctor?

— Bineînțeles, decretează ciudatul medic din Caducet-sur-Parbrise, iată ce am să-ți prescriu: chiar din seara asta să mănânci o varză cu carne, memorabilă și, imediat după masă, să te duci în vizită la fetițele vesele. Trebuie să aveți așa ceva în târg.

— Da, desigur.

— Vreau să profit și eu de ocazie ca să le notez adresa, nu se știe niciodată când ai nevoie.

— Strada Enfants de Mutins numărul 3, îl informează bătrânul.

— Mersi. Sper că sunt puicuțe interesante? Treci pe acolo și încearcă să-ți împrospătezi amintirile.

— Dar nu vă temeți că un asemenea regim m-ar putea obosi la vârsta mea, domnule doctor? se îngrijorează vindecatul miraculos.

— Ascultă, decretează acest prinț al terapeuticei moderne, dacă varza îți cade greu, ia puțin bicarbonat, dacă dama e de vină, bea un pahar de vin îndulcit, care cade direct în picioare.

În camera noastră din *Plat d'Etain*, Longuant seamănă cu un urs în călduri. Se învârtește în jurul difuzorului, lovind cu pumnul în mobilele din lemn de brad veritabil.

— N-am să permit multă vreme perpetrarea unor asemenea crime împotriva medicinei, se înfurie el. Acum nu se mai ucid doctorii din partea locului, ci bolnavii!

Pleacă trântind ușa atât de tare încât se crapă precum machiajul unei văduve bătrâne care vizionează un film de Funés. Mă cuprinde o deznădejde obscură. Ce idee trăsnită am mai avut și eu!

Am vrut să fac din Béru o capcană pentru asasin, dar capcana nu se dovedește a fi decât o plăcintă cu cremă. Și plăcinta asta mă izbește pe mine drept în obraz! Planul meu falimentează derizoriu și se întoarce împotriva amabilului dumneavoastră servitor, scumpele mele. Gonim cu o viteză nebună spre cel mai sinistru fiasco.

Gârbovit, mă uit la difuzor.

— Mulțumesc mult, domnule doctor, se aude bătrânul.

Aștept intruziunea în forță a pârțomanului. E un coleric, iar Béru e un furios. Doi poli pozitivi, golanilor! O să iasă scântei. Urlete, uși rupte, sticlă spartă, cotonogeală.

Ca în misiunile minuțioase, număr secundele. Înșir mătăniile timpului, îl tronsonez. Subconștientul, care mi se mișcă mai repede decât cuvântul, își spune că la douăzeci izbucnește tărăboiul. Dar la douăzeci și cinci încă n-a izbucnit.

La douăzeci și opt, răsună glasul liniștit și de pe acum profesional al lui Bérurier.

— Luați loc, vă rog. Dragă doamnă, ce vânt bun vă aduce?

— Of, doctore, săptămâna trecută m-am înțepat cu un os de pește și mi s-a infectat mâna…

— Ce soi de pește era?

— O știucă, doctore.

Râsul bérurian.

— Nici nu-i de mirare că v-a făcut-o o știucă, dragă doamnă.

Pacienta lui trebuie că-i genul de femeie înțepată, care nu știe de glumă.

— Și ce ați făcut cu ea? continuă Imperturbabilul.

— Cu mâna, doctore?

— Nu: cu știuca. Umplută, borș, prăjită? Dacă vă interesează, aș putea să vă dau o rețetă de știucă în sos tomat. Un nectar, dragă doamnă! Luați ceapă și o tocați mărunt…

— Dar, doctore, am venit la dumneavoastră pentru mână…

Genul ăsta de întrerupere nu-i pe placul Grasului care se înfurie:

— Ce-i cu laba dumitale! O mică infecție acolo… Trebuie să-i acorzi atâta importanță! Ce ți-e și cu femeile astea care fac din țânțar armăsar!

— Eu fac din țânțar armăsar, îi sare țandăra apostrofatei, eu fac din țânțar armăsar cu mâna asta care și-a dublat volumul!?

Își prezintă obiectul suferinței și probabil că acesta e impresionant fiindcă, instantaneu, doctorul Bérurier se calmează.

— Ai dreptate, n-arată prea bine, fata mea, recunoaște el infinit de paternalist. O să trecem la un tratament șoc!

— Antibiotice, natural? speră suferinda.

Grasu sare în sus.

— Glumești, vreau să cred, e periculos pentru sânge!

Își rumegă știința și întreabă pe un ton mai ermetic decât un seif al Băncii Scoției:

— Cunoști pe cineva dintre cunoștințele dumitale care să aibă porumbei?

— Porumbei? bolborosește infectata.

— *Yes*, madam, porumbei!

— Dar… chiar noi avem pe proprietatea noastră…

— Atunci; să mergi și să aduni imediat găinaț proaspăt, moale și să-ți ungi mâna.

— Ce oroare!

— Nu fi mofturoasă, nu-i nimic murdar; porumbeii mănâncă numai grăunțe. După ce ai făcut asta, învelești degetul în pânză de păianjen. Pe deasupra pui foi de viță și legi bine totul cu o bucată de pânză. După trei zile scoți bandajul și dacă mâna nu-i vindecată, eu, doctor Bérurier, îți dau înapoi prețul consultației, clar?

— Am impresia că glumiți! țipă dama.

— Cucoană, eu nu glumesc niciodată în exercițiul funcțiunii!

— Astea-s metode de vraci!

— Nu, cucoană, aparțin defunctei mele mame care a vindecat mai mulți oameni în viața ei decât tot spitalul Beajuon la un loc. Dacă ți-aș zice: nu mai departe tata… S-a înțepat într-o furcă. Avea laba mai mare decât capul meu, că se întreba lumea dacă nu cumva o să fie nevoie să i se taie piciorul. Se și vedea cu piciorul stâng din stejar, bietul om. Doctorul din satul nostru intenționa să-l ducă la spital ca să-l ciopârțească. Dacă bătrânica mea nu ar fi luat afacerea în mână, bietul tata ar fi slăbit cu câteva kilograme printr-o simplă lovitură de satâr, parol!

Nu stau să ascult mai departe.

În mine s-a operat o reacție. Îmi spun: oprește imediat masacrul, San-A.! Catastrofele merg progresiv. Pune-le capăt, băiete, pune-le capăt de urgență!

Ies în goană din încăpere. Coborând scările bine ceruite din *Plat d'Etain*, mă întreb de ce Longuant nu a intervenit până acum. Am prevăzut un scandal, dar văd că s-a abținut. Mi-l imaginez în sala de așteptare, perorând de sus și punctând de jos, dinaintea unui auditoriu de șontorogi căruia îi dezvăluie impostura falsului doctor.

Traversez strada, urc peronul casei îmbrăcate în iederă. Sun. Îmi deschide Pinasse. Și-a înnodat un drăgălaș șorțuleț alb peste rochia gri. Cochetă ca regina frumuseții, și-a permis o urmă de ruj pe buzele de care se lipește eternul muc de țigară.

— Unde e doctorul Longuant? întreb.

— Cine mai e și ăsta?

— Medicul care face de gardă împreună cu mine, vizavi.

— Pârțomanul?

— Da!

Pinuchette ridică din umeri și-și potrivește sutienul.

— Nu l-am văzut.

— Trebuie că a intrat în vreme ce un bolnav ieșea.

— Pot să-ți jur că nu: nu m-am mișcat din hol. Citesc în așteptarea clienților… Dar ce se întâmplă, San-A., nu-mi place cum arăți?

În loc să-i răspund, intru în sala de așteptare. O populație avariată trăncănește într-o ambianță tihnită până să-și dobândească dreptul la îngrijirile noului medic. Lumea mă privește curioasă. Le adresez tuturor un surâs general și mă retrag. Într-adevăr: nici urmă de doctor Longuant pe aici.

— Ascultă, Pinoche, îi șoptesc, stau și mă întreb dacă nu cumva am luat-o razna…

— Ar trebui să-l consulți pe doctor, glumește coana Pinaud.

— Nu te mai prosti, Mediocrule.

Îi povestesc de furia medicului, ferm decis să-l expedieze pe Béru din cabinet.

În acel moment, își face apariția Grasu escortând o femeie năucită a cărei mână dreaptă e împachetată în tifon. O conduce până la ușă.

— Faceți așa cum v-am spus, dragă doamnă, și după patru zile o să-mi cântați la pian!

Pacienta (o persoană slabă, care miroase a sacristie prost întreținută) dispare fără un cuvânt, dar nu fără a bombăni.

— Ce cauți aici? mă întreabă bruta, ținându-mi piept.

Îi împing pe amândoi în cabinet.

— Simt că s-a întâmplat ceva, le spun.

— Ce anume?

Mă așez pe birou cu un picior în aer. Un flacon mare pe jumătate plin cu un lichid incolor e așezat pe masă. Mașinal, îl apuc și-i scot dopul.

E vorba de alcool de 90°. Furios, îl înșfac pe doctor de revere.

— Ai supt alcool de 90°, ia zi, polonezule! explodez eu.

Bérurier se fâstâcește.

— Doar un gât ca să-mi dopez moralul, tipule. Când interpretezi un rol ca ăsta, trebuie să-ți stăpânești tracul.

Vorba i se încleiază, ochii se bâlbâie, buzele îi derapează, limba parcă îi e unsă cu vaselină.

— Ești beat criță, iată de ce bați câmpii cu pacienții, neam de incapabil ce ești!

— Bat câmpii cu pacienții, eu! se indignează Béru.

— Călărești pacientele tinere, îi recomanzi varză călită unui bătrân ulceros și ungi cu găinaț de porumbel flegmonul unei femei!

— Nu te grăbi, numai rezultatele au importanță, așteaptă-le!

— Gura, mizerie umană…

Îl împing spre masa de consultații. Cade pe spate și, cu nasul plin de muci, buzele bălosite și privirea rătăcită începe să înșire niște chestii intramedicale.

Îmi prind fizionomia în mâini.

— Eram amândoi în camera de vizavi. Longuant, negru de supărare, a plecat ca o rachetă…

— Cred că nu i-a venit greu, strecoară glumețul Pinaud.

Îmi urmez raționamentul:

— L-am văzut pornind pe stradă în direcția casei. În acea clipă, am schițat o mișcare spre ușă pentru a interveni. Și pe urmă am renunțat, înțelegând că ar fi fost prea târziu pentru a evita o criză. Am așteptat izbucnirea scandalului în fața difuzorului. Dar nu s-a întâmplat nimic. Atunci, am pornit-o la rândul meu, iar tu îmi afirmi că n-a sunat…

— S-o fi răzgândit, pur și simplu, e de părere înțeleptul Pinuche, aprinzându-și din nou chiștocul. I-o fi trecut furia. N-a vrut să te mai bată la cap și s-o fi mulțumit să facă o plimbare.

— Până la urmă, îngân eu, s-ar putea să fie și așa ceva…

Bérurier prinde curaj:

— I-a căzut nasul! I-a căzut nasul! Ai intrat sub papuc!

Remarca lui mă atinge, mă dușuiește, mă pune la pământ, mă usucă fiindcă e ca o urmare a celei făcute mai adineauri de Pinaud. Să fi devenit arțăgos cu vârsta? Cârcotaș, chițibușar, un ăla care despică firul în patru, o deșcă, un sodomisor de muște, un gâdilitor de eunuci? Ar trebui să se supravegheze Sana-Tonio! Să-și studieze comportamentul, să-și ia tensiunea (la un doctor autentic), să-și facă analiza sângelui, a urinei, a măduvei. Am impresia că duc lipsă de afecțiune. Încerc o nostalgic amoroasă, dragele mele. Într-una din zilele astea o să trebuiască să călăresc o dameză. Reacționează, paiațo! E mai bine să fii porc, decât nătăfleț!

Îi cuprind pe amândoi într-un surâs luminos ca un curcubeu.

— Vedeți-vă de treabă prieteni, păcătoasa asta de afacere mă tracasează, mă face hipersensibil ca pe o demoazelă. De pildă, cu puțin mai înainte, în fața casei, mi-am simțit gâtlejul încleștat de un presentiment funest. Ca un soi de viziune Borniol.

— Ți s-a întors vârsta precoce, tipule, îmi pune diagnosticul doctorul Bérurier. Dar eu încă n-am terminat. Ai văzut câtă lume mă așteaptă? Fii bun și eliberează terenul, pliz!

— O.K., dar să-mi faci plăcerea să ridici telefonul și să-mi urmezi indicațiile, auzi?

— De ce, mă rog, vei fi fiind și tu vreun medic?

— Se întoarce celălalt. Și dacă întârzie, am să apreciez cu siguranță mai bine ca tine ce trebuie făcut în anumite cazuri, pricepi? Nu mă scoate din sărite că ai să-ți termini strălucita carieră de polițist ca jandarm în Plouk-les-Vaches.

Acestea fiind spuse, fac precum marea în reflux: mă retrag!

• CAPITOLUL III •

UNDE SE DOVEDEȘTE CĂ PROFESIA DE DOCTOR ÎN MEDICINĂ POATE CONDUCE LA ODIHNA VEȘNICĂ

Grasul trezit puțin din beție de intervenția mea, „consultă” alți doi bolnavi în condiții bune. E vorba de cazuri benigne: insomnie și reumatism. Primului îi recomandă să bea ceai de tei și să numere oile, și celui de-al doilea să-și petreacă vacanța pe o plajă în vara viitoare, sfaturi fără riscul de a le pune viața în pericol.

Ascult fumând liniștit, cu picioarele pe masă și mâinile încrucișate pe burtă. Ciudat totuși că Longuant și-a luat chiar așa lumea-n cap. Apriori, îmi inspira încredere. Sper să nu se fi dus cu pâra pe la superiori. Ne simpatizam amândoi. O asemenea conduită ar constitui o trădare. Că l-au înfuriat metodele Grasului, mai treacă meargă, dar ca să alerteze autoritățile semnalând abuzul nostru de funcție, pentru așa ceva ar merita o solidă corecție din partea cui știți (respectiv a mea).

Casc, arunc țigara cu un bobârnac precis în falsul șemineu din marmură falsă unde un foc fals răspândește o falsă licărire de vatră muribundă și particip, prin simțul auditiv, la primirea celei de a treia persoane. De data asta, e vorba de o astmatică bătrână, care se plânge că respirația îi pierde din viteză. E crezută pe cuvânt, fiindcă suflul ei seamănă cu lama unui ferăstrău tăind un lemn verde.

E un joagăr în toată legea, ea singură. Sfârșitul frazelor i se pierde într-un șuierat feroviar.

Auzind-o, formez numărul Grasului.

— Ai grijă, băiete! îi spun, să nu care cumva să-i prescrii mătrăgună clientei. Fă-i frumos o radioscopie, ca să nu pretindă că nu te ocupi de ea și îndrum-o către un specialist în căi respiratorii. Găsești adresa acestui domn scrisă în pagina de gardă a Codexului.

— Am înțeles! se docilizează el. Dacă ai vedea subiectul, amice, i-ai și lua măsurile pentru o lădiță cu mânere nichelate. Of! Bietele ei foale! Au ajuns rău de tot! M-ar mira ca un petec de

cauciuc să mai poată adera! Ar trebui schimbată complet camera…

Îi secționez degrabă lirismul:

— Mișcă, și menajează-i moralul!

Béru închide.

— Iertați-mă, stimată doamnă, dar mecanicul meu mă tot bate la cap cu pneurile. Spuneam deci că ați ajuns în ultimul hal, nu? Nu trebuie, să disperați, așa se întâmplă cu timpul.

— Credeți? șuieră nefericita persoană.

— Să vă feriți de ceața matinală, bunicuțo; dacă v-aș spune că diminețile tușesc și scuip două ore! Și cu toate astea eu, fără să mă laud, nu-s candidat la eternitate, nu?

Mai multe lovituri înfundate îmi dau de înțeles că se izbește în piept. Răsună de parcă ai da cu pumnul într-un butoi gol.

— Am bureții din spumă de cauciuc și armătura din fontă. Bun, o să vă fac totuși o scopie. Dezbrăcați-vă aici în liniște, eu mă duc să pregătesc aparatul în încăperea alăturată!

Iese, foarte gentleman și iată-l că începe să palpeze butoanele. Se aud clicuri și declicuri, iar deodată, o înjurătură formidabilă scapă din pieptul lui blindat, lăudat ceva mai sus.

— Bordelul tău, Doamne[3]!

Grasu trece în cabinet în pas de atac și trântește violent ușa.

— Oprește dezbrăcarea, mamaie! strigă el. Mi s-a ars disjunctorul Polaroidului din interior. Pentru o radiografie mergeți la un specialist în drumuri respiratoare. Ambalați-vă de urgență cutia de tabac. Am să vă dau imediat adresa tipului în chestiune.

Și, dintr-un foc, a expediat-o pe bătrâna astmatică.

— San-A.! gâfâie el, mai dihai ca o vacă elvețiană (și cu toate astea vacile helvetice dau cel mai mult lapte). San-A., amice, e durere mare pe aici pe la mine.

— Ce s-a întâmplat, Grasule?

— Ceva ieșit din comun! Îți promit o ședința recreativă în Vistavision, cum n-ai mai văzut în viața ta.

Și închide telefonul.

Existența fiind doar o perpetuă reluare, ies în fugă din cameră, parcurg în marș forțat strada și dau navală în casa de vizavi. Ușa cabinetului e *open*. Pinaud și Béru discută în șoaptă,

[3] Niciodată n-a fost menționat în Scrierile Sfinte că Domnul ar dispune de un lupanar, din care cauză mă mir că atâția bărbați, în atâtea împrejurări, fac aluzie la așa ceva. (n.a.).

dar cu o anume vehemență a gesturilor ce te duce cu gândul la niște italieni care asistă la un meci de box.

— Ah! horcăie Béru când dă cu ochii de mine, vino pe aici Floare Misterioasă!

Mă catapultează în sala de radiografie a cărei ușă a rămas larg deschisă. Camera e cufundată în întuneric. Doar ecranul aparatului decupează în beznă un pătrat de o luminozitate tulbure. În spatele geamului se vede pieptul unui om. Plămânii, inima... Și încă ceva care compune un soi de umbră sub formă de limbă. Această umbră pleacă din marginea cadrului și se oprește în inimă. Mușchiul cardiac seamănă cu o cometă având o asemenea coadă.

— Ce mai e și asta? îngân eu.

— Ai să vezi...

Și aprinde lumina. Zăresc pe sub ecran o pereche de picioare; brațe de-o parte și de alta; păr spre stânga. Mă apropii de aparat, ceea ce îmi permite să descopăr profilul lui Longuant. Medicul e înghesuit între blocul metalic și ecran.

Un cuțit corsican lung de cincizeci de centimetri stă înfipt în pieptul lui. Lama a pătruns prin stânga, chiar în dreptul brațului și știu (am știut-o mai înainte de a vedea corpul) că a intrat drept în inimă și că, respectiva inimă a încetat să mai bată.

Tot ce a fost mai amar în mine, mai angoasant, mai nemulțumit, se adună, se coagulează și-mi provoacă o formidabilă greață. Pe cuvânt, îmi vine să vărs. Acum o clipă, Longuant mai traversa strada... Și pe urmă...

Nu mai e cazul să-i iei pulsul. Ecranul aparatului e elocvent. Inima lui e absolut inertă, trasă în țeapă de o înspăimântătoare frigăruie de kebab.

Umflatul își începe explicațiile:

— Mă ocupam de bătrâna care era pe ducă. Dată fiind galanteria mea și de asemeni faptul că era doar cu puțin mai dezgustătoare ca o șosetă de infanterist, am lăsat-o singură să se despoaie în cabinetul meu. Am venit să pregătesc aparatul. Și ce-mi văd ochii?

— Asta? întreabă Pinaud pentru care evidența trebuie trecută prin ciurul și dârmolul tuturor afirmațiilor constatative.

— Da, face Béru. Doctorul de peste drum în legătură cu care ți-ai făcut atâta sânge rău, San-A. Mi-am zis că eram jucăria unei lucinații. Dar ce mai, realitatea-i realitate, nu?

— N-a putut să intre, eu n-am părăsit nicio clipă culoarul, certifică madam Pinaud.

— Și cu toate astea, e aici, nu? se înfurie Dolofanul.

— Nu mai putem face nimic pentru el, mă sufoc eu.

— Nu crezi că o grefă a palpitantului ar fi posibilă, tipule? sugerează valorosul internist.

— Și de unde iei o inimă nouă, hei, balotule!

— Oh! ar fi suficient să faci autostopul pe indiferent ce drum național, amice. La primul carambolaj îți pot aduce un orologiu de schimb... Am citit prin ziare că de acum înainte se practică grefa inimii.

Își tamponează fruntea.

— Așa cum merg lucrurile, în curând, o să poată fi refăcut un individ, ca un robot, băiete. Nu mai ai nicio șansă să îmbătrânești. O să-ți înlocuiască ficatul, tărtăcuța, și boașele în pragul decrepitudinii. Ai să vezi niște moșnegi chipeși! O piele nouă, o splină nouă, și coitul sub control.

— Oh! Mai ține-ți gura! bombăn eu.

— Ce ai cu gura mea? Sunt în temă cu toate posibilitățile științifice de mâine.

— Dar azi e azi, Béru. Și iată-ne aici în brațe cu cadavrul unui băiat de treabă. Când o să afle Bătrânul vestea, el care nu-mi aproba experimentul, o să ne ordone să ne întoarcem la bază.

Mă îndrept spre draperiile duble care camuflează ușa din sticlă. Constat atunci că ca nu-i închisă complet. Dă în spatele proprietății: grădina numai peluze acoperite cu frunze moarte, care se vor aduna grămezi, e limitată de o construcție anexă servind de magazie.

Mă uit la linoleumul alb. Lângă ușă, se pot deslușI urme de pași, bucățele de pământ și fire de iarbă.

Încerc să reconstitui drama. Longuant vine aici pentru a-l demasca pe impostor. În drum, se răzgândește, se hotărăște să înconjoare casa și să-l surprindă pe Gras în flagrant delict de turpitudine. Cunoaște locurile fiindcă le-a vizitat împreună cu mine. Intră pe ușa dinspre curte... Se pitește în spatele ecranului, unica ascunzătoare din apropierea cabinetului de consultații. Dar diabolicul ucigaș de doctori se află prin preajmă. Îl urmărește... Sau cine știe? Poate chiar se afla în încăperea asta, gata să-i facă de petrecanie Grasului?

Apariția intrusului îi modifică planurile. Se aruncă asupra lui și-l străpunge fără ca celălalt, blocat între doi pereți, să poată încerca ceva în apărarea lui.

Fantastic acest al șaselea simț al meu, recunoașteți? Am avut presentimentul catastrofei. Am adulmecat-o, am simțit-o pe pielea mea de găină.

Dimpotrivă, partea bună a lui San-Antonio (puțin spus „bună”, remarcabilă) constă în faptul că știe să înfrunte cele mai grele situații cu o stăpânire de sine absolută.

— Béru: nu te mișca de aici, și fii în gardă. Tu Pinaud, trimite restul pacienților la ei acasă. Inventează indiferent ce. Spune-le că doctorul a fost chemat pentru o naștere.

Aceste ordine date, mă propulsez în grădină. Ați văzut câini de vânătoare care coboară dintr-o furgonetă, unde sunt ținuți închiși, pentru prima fază a bătăii? Se lansează, apoi încep să se învârtească în cerc ca niște titirezi (ciobănești germani se învârtesc ca niște teutoni). Se duc, se întorc, ridică în grabă o labă, pleacă din nou, cu botul în pământ, animați de o furie rece, de un instinct orb. Scotocesc tufișurile, descoperă vânatul, îl gonesc într-o cursă nebună și-i fărâmă spinarea dintr-o mușcătură. E frumos și sălbatic.

San-A., în clipa de față, frumoasele mele, e un câine de vânătoare, atât doar că nu ridică piciorul.

Aleargă prin curte, aplecat înainte, cu simțul vizual brusc decuplat; întreaga lui ființă e încordată ca: o strună de vioară (imagine pentru melomani) sau ca un arc (asta-i pentru arcași). Mă rotesc, mă învârtesc, detectez, conectez, defalc, interpretez, mă căznesc, citesc peluza ca pe o carte. Frunzele îngălbenite sunt bogate în informații, deoarece, fiind umede, se lipesc de tălpi și pentru un indian cu experiență traduc anumite vânzoleli.

Descopăr pe pământ urmele sosirii lui Longuant. Apoi, imediat, pe cele ale agresorului. Un limax proaspăt strivit de un pas grăbit dovedește că individul a venit din fundul grădinii. Mă îndrept într-acolo…

În magazie se află mobile îngrămădite unele peste altele: probabil, cele ale ultimului medic, a cărui văduvă n-a reușit încă să le ia. Mă opresc în acea încăpere în care plutesc mirosuri confuze de lemn vechi. Nasul lui San-Antonio invincibilul[4] decelează un parfum mai subtil, cel al unui om. Ghicesc că

[4] Știu bine că este exagerat, dar așa mă simt dopat, înțelegeți-mă. (n.a.).

cineva a stat aici în timpul din urmă, și destul de mult. Cu ochii închiși, trăgând aerul pe nas în mișcări mărunte și meticuloase ale nărilor, am impresia că regăsesc o adiere de apă de colonie folosită după bărbierit, gen „After-chauve”…

Explorez pe îndelete mobilierul depozitat aici. Deschid ușile dulapurilor și ale lăzilor, sondez saltelele rulate și sfârșesc prin a descoperi o ușoară pată unsuroasă pe pânza unei somiere plasate pe verticală. La piciorul somierei se află o ladă de lemn, goală. Pata se află la înălțimea unui cap de om așezat pe ladă. Exact în fața lăzii, în zid se află o mică deschidere prin care se poate supraveghea ușor casa. Această magazie trebuie că a fost pe vremuri un grajd. După mine, asasinul se ascundea în această construcție mică. Așezat pe ladă, se uita la casa doctorului. Din când în când, pentru a se relaxa, se sprijinea de somieră. Trebuie că-și dădea pe păr cu un produs gras care a lăsat această aureolă.

Foarte bine: un individ care se dă cu briantină pe coamă e o dovadă că mai are păr. Nu râdeți, vă rog! Prin eliminare se poate ajunge la ceva pozitiv în blestemata noastră de meserie. Îi pot de pe acum elimina pe cei cu chelie. În general, brunețiii folosesc briantină. Deci, pariez că omul meu e brun. Nu-i un țăran. Mirosul apei de toaletă e o dovadă. Pe cuvânt, s-ar zice că merge bine carburația! Deducționez în mare viteză. Cântăresc, deci exist!

Pentru început, să spunem, prin urmare, că asasinul e un individ brunet, îngrijit, cu păr pe cap. Un sadiki, cum spun japonezii (care m-au citit). Și acum, *ladies and gentlemen*, să trecem la un alt gen de exerciții. Acest criminal, deghizat în asasin, și-a luat fără îndoială niște precauțiuni când a venit să se ascundă în această magazie. Nu-l prea văd pătrunzând prin grilajul de la intrare cu capul sus; înconjurând casa și ajungând în fostul grajd pentru a se instala la pândă. Ar fi fost un act de o rară temeritate, admiteți, nu? Și, presupunând că nu veți vrea să admiteți, pot să vă jur că faptul nu m-ar putea împiedica să dorm.

Totul mă îndeamnă să cred că individul a utilizat o altă cale de acces. Înconjur grămada de mobile și am satisfacția de a descoperi o deschidere practicată în zidul din fund. Măsoară optzeci pe optzeci și nu-i închisă decât cu o ușiță prinsă într-un cârlig, prin interior.

Or, țineți-vă bine – și dacă nu puteți să vă țineți, rugați pe altcineva să vă ajute – cârligul nu e pus. Ba mai mult: sunt vizibile zgârieturi proaspete în ipsosul din jurul deschiderii. Fără nicio contestație posibilă, pe aici s-a introdus asasinul în proprietate, și tot pe aici a plecat. Trag un pumn în ușiță. Lemnul umflat rezistă. Am impresia că fugarul i-a ars o serioasă lovitură de umăr la plecare, pentru a o închide. Apuc o bancă din lemn și, utilizând-o ca pe un berbece, reușesc să deschid oblonul.

Prin deschidere, descopăr un drum de țară, mărginit de garduri vii care miros a mușchi și a pământ arat. La stânga, drumul duce spre centrul localității, la dreapta, se pierde printre ogoare. Nu zăresc pe nimeni și sar între două făgașe adânci. Mereu cu nasul pe jos, în poziția unui baset pornit la război, plec în căutarea urmelor criminalului. Două amprente frumoase de tălpi se citesc în noroi. Perpendiculare pe construcție și având călcâiele orientate spre zid. S-o iau la stânga sau la dreapta?

Genialul San-Antonio (e și ceva adevărat) se convoacă pentru o conferință intimă. Își spune cam așa „Eu sunt asasinul. L-am făcut de petrecanie unui tip cu o îndrăzneală nebună. Fug. Să mă îndrept spre un loc aglomerat sau spre câmp? Din capul locului aleg pășunile înverzite.

La vreo două sute de metri mai departe, se ridică un pâlc de copaci. Un loc propice să te camuflezi, nu? Dincolo de pâlc, se întind ogoarele grase, fiindcă numai ce a fost întors pământul care ne hrănește. Chiar în capăt ghicesc drumul național, albăstrui, prin ceața otomnală.

Eu, asasinul, cunoscând bine locurile, vin dinspre națională. Îmi ascund mașina la marginea pădurii sau în interiorul ei. Comit crima foarte liniștit și mă întorc la mașină după ce m-am asigurat că drumul e liber”.

Stăpânit de această certitudine, o iau spre dreapta și încep să fug privind cu atenție pe jos. Ciudat cum până și cel mai cinstit dintre oameni, și cel mai conștiincios dintre polițiști, reușesc să intre urgent în pielea unui bandit.

Simt că asasinul a fugit. Îi regăsesc gesturile, cele mai mici reflexe, înainte de a sări, s-a uitat prin deschidere. Drumul de țară era pustiu. A încălecat fereastra. A închis oblonul. A început să meargă liniștit în direcția mașinii lui, dar, după câțiva metri, ceva a fost mai tare decât el: a început să fugă.

Fug și eu... Dar mă opresc aproape imediat din pricina unui gând care-mi sosește în turela cu idei. Asasinul n-a venit aici pentru a ucide pe cineva anume, pentru că era imposibil de prevăzut reacția camaradului Longuant. Doctorul a făcut o criză de nervi și s-a dus la pseudo-confratele lui *fără ca acțiunea să-i poată fi previzibilă*. De fapt, asasinul venise doar să supravegheze. Și, dacă s-a decis să treacă la fapte, înseamnă că ceva s-a produs, ceva ce nu pot înțelege bine, dar care a făcut crima necesară. În acest caz, cineva care vine să supravegheze o casă, lasă el un vehicul parcat pe câmp multă vreme, cu riscul de a atrage atenția?

Îmi reiau mersul, dar de data aceasta ceva mai agale. Descoperind cadavrul lui Longuant, mi s-a urcat sângele la cap iar nevoia de a trece la acțiune mi-a dominat rațiunea. Noroc că reacția începe să se opereze. Un soi de stabilizare internă. Pentru ce a fost ucis doctorul Longuant, un necunoscut, apărut din întâmplare pe proprietate, mânat de furia lui? La această întrebare, doar un singur răspuns: *pentru că era în mod precis doctor*! Să-ți spargi capul, nu alta! Asta ar însemna că asasinul știa că Longuant era doctor și că Béru, dimpotrivă, nu era. Destule motive să-ți pui creierul pe moațe, nu?

Ajung în dreptul pâlcului. Nici urmă de mașină staționată mai înainte. Feriga nu-i culcată la pământ, ci înrourată de ultima ploicică. Taluzul e curat... Înconjur pădurica și zăresc un țăran cățărat într-un tractor mare și galben care se hurducăie pe un fost ogor de porumb. Aștept ca omul să atingă capătul brazdei pe care o trage și să opereze întoarcerea, mai înainte de a-l aborda. Văzându-mă că-i ies în întâmpinare, cu mâinile în buzunare, se încruntă pe sub cozorocul lucios al șepcii. E un plugar de vreo patruzeci de ani, cu fața palidă. Arcadele sprâncenelor îi sunt proeminente, iar ochii posomorâți.

— Vă rog să mă iertați, îl abordez eu, n-ați văzut cumva un bărbat trecând pe drumeagul ăsta pe jos sau în mașină?

Mă măsoară îndelung mai înainte de a-mi răspunde. Simt că am comis o greșeală. Un țăran trebuie mai întâi domesticit și pe urmă descusut. Acum se întreabă cine sunt, ce scop obscur urmăresc. Cântărește greutatea neplăcerilor pe care eu sunt susceptibil să i le pricinuiesc. Tractorul lui, în punctul mort, gâfâie ca o bestie mare și rea.

— N-am văzut nimic, se decide el în cele din urmă.

Și, pentru a se justifica, dar și pentru a pune punct discuției, adaugă:

— Nu mă uit întotdeauna spre drum.

Ca de fiecare dată când e necesar, o idee genială mi se așază pe centrală ca un porumbel pe ramul unui pin umbrelă[5].

— Vă întreb, pentru că numai ce am găsit un portofel, plimbându-mă, adaug eu scoțându-mi propriul portofel din fundul buzunarului. E plin de bani dar niciun act de identitate…

Privirea tractoristului începe să scânteieze ca niște cristale de zăpadă în soare.

— Zăuuu? se însuflețește acest Ben-Hur rural.

— Am tras concluzia că cineva l-a pierdut, subliniez eu neglijent. Nu-i ud, or, acum o jumătate de oră a plouat, înțelegeți?

Înțelege. Se vede după capul lui care se clatină.

Îmi bag la loc portofelul în buzunar.

— Mă rog, de vreme ce n-ați văzut pe nimeni, nu-mi rămâne decât să mă duc la jandarmerie.

Îl salut cu o mișcare a mâinii și fac stânga împrejur. Simt că plugarul are să mă strige, așa cum mai adineaori am simțit că lui Longuant i s-a întâmplat o nenorocire.

— Adică…

— Poftim?

Mă întorc.

Banii reprezintă un limbaj pe care țăranii îl vorbesc în mod curent. Și-i închipuie de pe acum intrați în ghearele jandarmerești. E amărât că n-a făcut el descoperirea. Își blestemă soarta. Presupune că-s sume serioase. Le râvnește în tăcere așa cum trepidezi încălzind între palme un pahar de rachiu.

— Dacă mi-ați fi spus o femeie… O femeie, da, am văzut. Dar să fie ăsta un portofel de damă?

— Să știți că li se mai întâmplă și femeilor să aibă portofele bărbătești.

— Și, e mult înăuntru?

Scot la lumină portofelul și trag un teanc de Bonaparte.

— Da, așa s-ar zice. Și cum arăta persoana de care vorbiți?

— Așa și așa, mă informează el cu o precizie tipic țărănească. Nu era cineva de prin partea locului.

[5] Nu vă neliniștiți: fac și eu puțin lirism în dimineața asta, dar am să iau un comprimat. (n.a.).

— Tânără?

— Așa mi s-a părut, dar de departe, știți cum e…

— În ce direcție a apucat-o?

— A coborât din mașină acolo, la intersecție și a pornit spre târg.

— Cum era îmbrăcată?

— Purta un impermeabil deschis la culoare și pe cap avea o glugă.

— Bun, mă duc să întreb prin sat, poate dau de ea.

De data asta plec. Tractorul începe din nou să tracteze. Mirosul din magazie, să fie atunci un parfum de femeie? Și pata unsuroasă, vreun fixativ de coafură feminină?

De ce nu? S-ar potrivi. Trebuie să examinez amprenta tălpilor în noroiul de pe cărare.

Tractorul uruie în urma mea. S-a luat după mine ca un câine mare și ursuz. Nu grăbesc pasul, mulțumindu-mă să mă trag într-o parte pe pământul nearat. Cocenii de porumb tăiați formează ca o grapă pe care nu-i tocmai plăcut să mergi. În momentul în care cultivatorul mă ajunge din urmă, îl întreb:

— Ce fel de mașină era cea de pe drum?

— Un D.S.!

— Ce culoare?

— Gri, cu acoperișul alb.

— Mulțumesc…

Iau în piept drumul cu viteza unui vânător de munte. Îmi ordonez ideile, le coordonez, le introduc în calculator. Un D.S. gri, cu acoperișul alb din care a ieșit o duduie îmbrăcată într-un impermeabil deschis la culoare cu o glugă pe cap. O persoană care nu-i de prin partea locului.

Dacă nu-i de prin partea locului, atunci de ce a luat-o pe scurtătura asta noroioasă?

Iată-mă ajuns din nou la marginea proprietății. Mă ghemuiesc și grație stilometrului meu mă apuc să măsor cele două amprente. Fiecare talpă măsoară 31 de centimetri pe lungime și 11 în partea cea mai lată, ceea ce nu prea corespunde condurilor Cenușăresei, cred că sunteți de acord, fără să mai fie nevoie să vă trag niște picioare în fund, sper?

De fapt, totul se pune din nou sub semnul întrebării. Un bărbat, o femeie? Să mergem la o ghicitoare. Îmi continui drumul până în târg. Progresiv, cărarea devine ulicioară.

Mărginită de ziduri, apoi de praguri. Descrie un cot și dă într-o piațetă din spatele bisericii, caracterizată printr-un loc public de spălare a rufelor și un pisoar, gâlgâitul unuia stimulându-i pe obișnuiții celuilalt. Case scunde, puțin chiondârâșe, înconjoară piațeta. Un tinichigiu (îmbrăcat ca pentru o zi de luni) repară o streașină fluierând „Încalec-o”. Sudează la patru metri înălțime, așezat, cu picioarele atârnând în gol.

Îl interpelez cu o voce de tribun socialist pe care l-ai fi întrebat ce părere are despre primirea domnului Vieillot în Marele Orient al Franței.

— Hei! Domnu’!

Sudorul își diminuează intensitatea brichetei și apleacă în jos o mutră fardată de vinișor roșu.

— Cu mine vorbiți?

— N-ați văzut trecând de curând o doamnă într-un impermeabil deschis la culoare?

Cam la fel ca tractoristul de adineaori, se uită la mine cu o privire incertă, de parcă s-ar fi întrebat de ce îi pun acest gen de întrebări, ce l-ar costa sau, eventual, ce profit i-ar putea aduce.

— De ce? eludează el întrebarea.

— Fiindcă o caut, îi răspund.

Spontaneitatea și tonul pătruns al ripostei îl satisfac.

— Da, am văzut-o. S-a întâlnit cu un domn care o aștepta în piață într-o mașină.

— Un D.S. gri, cu acoperișul alb?

— Așa cred.

— Și domnul cum arăta?

— Asta-i bună. De aici de sus n-am putut să-l văd.

— Și au plecat?

— De îndată ce a venit doamna, de ce?

Îi arunc o replică susceptibilă să-i acorde deplină satisfacție:

— De aia!

După care mă întorc la locul crimelor.

Urcând (fiind în pantă) strada principală din Caducet-sur-Parbrise, zăresc, nu departe de *Plat d’Etain*, mașina mea și pe cea a lui Longuant aranjate cuminți în impasul care servește de parching hotelului. Automobilul doctorului defunct e un Austin negru, cu număr de înmatriculare 75, a cărui lunetă și parbriz sunt ornate de un caduceu roșu, amintind într-o măsură de sigla

Sfântului. Rămân o clipă locului. Deci, această mașină trăda calitatea de doctor a tovarășului meu de observații.

Dacă criminalul sau criminalii supravegheau împrejurimile casei nu se poate să nu fi înregistrat acest detaliu.

Traversez strada și sun la ușă. Pinuche îmi deschide aproape imediat, cu o figură melancolică. În straiele lui de femeie ajunge de-a binelea să semene cu o bunică.

— Mă întrebam pe unde umbli, articulează bătrânica, ai ceva noutăți?

— S-ar putea.

Îi povestesc despre magazie, despre drumul desfundat, despre doamna în impermeabil și D.S.-ul bicolor.

— Nu văd nicio rațiune ca această femeie să coboare la marginea târgului să ocolească așezările pe jos, ca să se întoarcă la mașină, conchid eu. După mine, intențiile ei nu erau prea catolice.

Madam Pinuche își clatină capul mizerabil împodobit de coc.

— Într-adevăr, dar de aici și până a face din ea o criminală, San-A. e cam prea mult...

Și adaugă, iar eu sunt absolut de acord cu el, deoarece remarca lui e în armonie cu propriul meu sentiment:

— De altfel, n-ar fi putut prevedea că prietenul tău doctorul avea să se ascundă în sala de radiografie...

— Nu, fără îndoială, Pinaud, dar uneori, ocazia îți joacă niște renghiuri. Să ne imaginăm că a venit să ne supravegheze mișcările și că intruziunea clandestină a lui Longuant a incitat-o să treacă la acțiune?

— Dacă ar fi venit să spioneze, mă combate Inexorabilul, mașina n-ar fi așteptat-o în sat. Nu uita că totul s-a petrecut foarte repede. Nu, să știi, nu cred că această persoană să fie vinovată...

— Fiindcă ai nasul înfundat, cu guturai! Apropo, unde-i Béru? mă neliniștesc eu, tulburat de liniștea de necropolă care ne înconjoară.

— Nici n-ai apucat tu bine să ieși pe ușă că a fost chemat pentru o urgență.

Sar în sus.

— Ce?

— O naștere, precizează Pinuche, e chiar caraghios: tocmai pretextul de care m-am folosit eu pentru a-i concedia pe pacienți.

— Și el s-a dus! rostesc eu dărâmat.

— Nu-ți fă griji pentru Béru, o scoate el la capăt, mă liniștește bătrâna guvernantă.

— El cu siguranță, dar bietul prunc care a avut proasta inspirație să vină pe lume în clipa asta! Ah! s-ar putea spune că ursitoarele nu se vor apleca asupra leagănului său... Știi numele oamenilor la care s-a dus?

— S-ar părea că e la castel! Nora contesei.

Șocul pe care-l resimt e oribil, finilor. Pot să-mi permit să vă rezum foarte concis (pentru a nu abuza de prerogativele mele și nici de instinctele voastre) situația? Ne aflăm, cei doi băieți și cu mine într-o cochetă localitate din Cher et Tendre unde un personaj supărător a contractat culpabila manie de a-i suprima pe toți medicii care se prezintă aici. Istețul San-Antonio, în pofida opiniei șefului său suprem, a întins o cursă, pe care o credea diabolică, acelui criminal, dându-l pe Béru drept noul doctor din târg. Vai, vai și iar vai! Viclenia s-a întors împotriva lui și i-a dat peste nas. La ora la care vă vorbește, duce în cârcă trupul neînsuflețit al unui tip cumsecade, mort din greșeala lui, iar falsul doctor Bérurier asistă nașterea nurorii unei contese. M-ați înțeles?

Dacă după toate astea veți considera că stiloul meu se decalcifică, înseamnă că vă patinează ambreiajul. În acest caz, v-aș sfătui să consultați un psihiatru, dar ați risca să nimeriți peste unul autentic, ceea ce nu v-ar rezolva întru nimic problema. Cineva mi-a povestit că unul psihanaliza un radiator din încălzirea centrală. Îl întreba de câte ori făcea dragoste, dacă suferea de complexul lui Oedip și la ce-l făcea să se gândească fotografia generalului Desaix[6] (inventatorul fripturii de vițel Marengo). Radiatorul refuza cu obstinație să-i furnizeze până și cel mai mic indiciu (și totuși) psihiatrul i-a pus diagnosticul de acces demențial precoce, ceea ce li se întâmplă rar, s-ar părea, radiatoarelor la acea vârstă.

— Alerg la castel! îi strig.

— Ce facem cu prietenul tău?

---

[6] *Desaix* (*Louis Charles Antoine desaix*) (1768-1800) – general francez care s-a distins în armata Rinului și în Egipt. Intervenția lui a decis victoria de la Marengo. (n.tr.).

— Care prieten?

— Păi… cel din sala de radiografie, să telefonez la jandarmerie?

— Să te ferească Dumnezeu, mizerabile!

— Doar n-o să facem dulceață din el, subliniază tanti Pinaud.

Rămân indecis foarte scurt timp. E o partidă tare de pocher. Dacă declar această carne rece autorităților, nimeresc la supa populară cu scadență imediată, dacă reușesc să camuflez provizoriu cadavrul până pun mâna pe asasin, pot spera că un succes profesional ar face să se minimalizeze „accidentul” lui Longuant.

Pinuche își ridică un colț al perucii, recuperează mucul de țigară situat în consola pentru creioane și-l aprinde. E răbdător ca omenirea. Se hrănește cu iluzia că nu trebuie să ia nicio decizie. E un voluptuos al supunerii. Un frenetic al obedienței. Un polițist al pasivității. Un subordonat înnăscut. Subalternul mărginit. Auxiliarul. Adjunctul cu mâinile încrucișate.

— Du-te și caută o cuvertură!

Ascultă fără să pună nicio întrebare.

Retragem cadavrul, care începe să înțepenească, din poziția lui penibilă; îl învelim în cuvertură și-l cărăm până la magazia promovată dintr-un foc la rang de morgă. Îl așezăm în lada de lemn care devine sarcofag. Și ne retragem, trecând de la funcția de gropari la cea de polițiști cu mâinile libere.

Procedez bine? Viitorul ne va lămuri.

Deocamdată, conștiința mea obiectează, dar ea nu ia cuvântul în cadrul capitolului.

Procedând așa rău, cel puțin am parat ceea ce era mai presant, cum zicea așa de bine nepoata portăresei generalului Lyautey – dacă nu cumva era cumnatul amiralului Nelson –: „Când un eveniment penibil te contrariază, pune-l deoparte și uită de el.” Iartă-mă deci, doctore Longuant, dacă ți-am depus rămășițele pământești într-o ladă de lemn, cum s-ar fi procedat cu un vulgar aspirator, dar această sepultură nu-i decât provizorie.

În plus, orice anticar specializat în domeniu ar putea preciza că-i în stil gotic.

• CAPITOLUL IV •

UNDE SE AFIRMĂ NOUA VOCAȚIE A DOCTORULUI BÉRU

— Te-ai prins ce-am zis, moșule?

Bunicuța cu coc saltă din umerii de piciorongat sașiu.

— Un D.S. gri cu acoperișul alb. Nu-ți fă probleme, San-A., am să mă ocup, făcând în același timp și comisioanele.

— Vreau ceva documentat, mă auzi, tanti? Număr de înmatriculare, scrierea detailată a ocupanților, etc. Află dacă sunt cunoscuți în sat, în fine tot ce se poate afla, ce mai!

După ce am dat toate dispozițiile, alerg să-mi caut mașina și o iau direcția castelului. N-are rost să mai întreb de adresă: nobila locuință se ridică pe o colină care domină împrejurimile. E un obiect clasat monument istoric. Cenușiu, mare, cu turnuri, întortocheturi, metereze, șanțuri, ferestre împărțite în ochiuri, donjoane, drumuri de patrulare, celule cu ape, lilieci și chiar, ceea ce e foarte prețios în perioada de nașteri: ziduri înconjurătoare.

În vreme ce eu zigzaghez pe drumul șerpuitor, văd apărând o mașină cu 105 verste[7] la oră cum spunea Rasputin.

Uzez în mod accesoriu de vechile măsuri pentru a compensa abuzul celor noi. În zilele noastre, noțiunile de control se clatină. Abordăm era confuziei absolute. Am citit o publicitate, care celebra o mașină britanică, astfel formulată: „Viteză: 2 litri”. Și nu mai departe ca ieri, un cântăreț idolatrizat o întreba pe o gâsculiță în minijupă dacă i-a „ascultat” noul lui 30 de centimetri. Devine deosebit de dificil să se prezerve sistemul metric, simpaticilor, într-un univers în care viteza se măsoară în litri și unde asculți centimetri.

Automobilul în chestiune e un D.S. gri cu acoperișul alb; cei mai puțin bătuți în cap dintre voi au și ghicit, bazându-se pe faptul că, dacă ar fi fost vorba de o altă mașină, nu mi-aș mai fi bătut gura degeaba. Încetinesc, mai întâi din prudență, fiindcă

[7] Versta fiind o unitate de lungime comportând 1067 de metri, se poate trage concluzia că mașina în chestiune rula relativ repede. (n.a.).

șoferul Citroën-ului nu ridică piciorul când mă zărește, și pe urmă din curiozitate, să văd și eu ce hram poartă.

Vzzum! Turismul m-a depășit.

Am întrezărit un zănatec într-un costum din cașmir bej, o pălărie neagră, o față roșie. Șoferul D.S.-ului e singur. Timp de mai puțin de o fracțiune de secundă, ezit să mă iau după el, dar îmi spun de ce, mă rog. Am să aflu acolo sus cine e individul care coboară dinspre castel. În afară de asta, șoseaua strâmtă e mărginită de ogoare proaspăt arate și mi-ar trebui trei minute pentru manevra de întoarcere.

Îmi continui drumul, reconfortat prostește de impresia că ancheta mea avansează. Ceea ce-mi permite să mă gândesc la Longuant cu mai puțină amărăciune. Bietul grăsan, care făcea vânturi așa de bine! Un mic mistral, el singur!

Din fericire, nu avea familie, așa-mi spusese. Era un self-made-pârț. Orfan și de prin Auvergne, crescuse prin forța pumnului, mâncând castane. De aici i se trăgea grăsimea și vântul *sirocco* ce-i bântuia mațul. N-o să mai revadă Saint-Flour. Asta-i soarta noastră, spunea mami. Într-o dimineață apuci să vezi lumina zilei, dar seara n-o mai vezi culcându-se în apus.

Și a doua zi, oamenii își spun: „Știți că l-a ajuns pe Cutărică?” Exprimare improprie. Trebuie spus: „Știți că în fine Cutărică a ajuns?”

Bun, iată și *esplanada of the castle* cum se poate citi pe metoda mea Assimil. De altfel, găsești acolo și altele. De exemplu: (vă traduc) „*Puteți să-mi împrumutați o carte*, *please*? *Desigur*, *răspunde interlocutorul*, *doriți un roman sau ceva serios*?” Încântător pentru romancieri, nu? La Rosbifi e greu să-ți impui pana. Când nașți un roman ești clasat din capul locului drept un individ demn de dispreț, dar ia gândiți-vă ce desconsiderare te paște atunci când romanul mai e și polițist! Dintr-o dată, în ordinea valorilor, ești situat între o pubelă plină și o hârtie igienică utilizată. Asta-i cauza pentru care, creatorii unei literaturi de acțiune, încep prin a-și lua un pseudonume. Și își trag un ciorap pe cap când se duc să semneze contractul de editare.

Ce spuneam? Ah! Da: ajung pe esplanadă. Arbori centenari ca întotdeauna în jurul castelelor. Cedri, în principiu. Cedrul e crapul vegetalelor. Și pe urmă e stilizabil, ca bradul sau pinul

umbrelă; să vă uitați numai ce frumos face sub drapelul libanez. În fine, un drapel care seamănă cu un afiș de călătorie!

Mie mi-ar plăcea ca albul stindardului nostru să servească la ceva. Albul nu-i decât un suport, ar trebui utilizat! Aș vedea în interior un turn Eiffel, nu? Sau un enunț publicitar: *Deauville*, *plaja lui*, *cazionul*! Sau o rețetă culinară, fiindcă suntem doar patria gastronomiei și a gastroenteritei. Ca pe anumite șervete de bucătărie. Cum se prepară o friptură înăbușită, nu? Luați un kil de morcovi, un kil de carne de vită... Sunt plin de idei geniale, ascultați-mă pe mine! Dacă proștii ar fi mai puțin proști, i-aș decide să zugrăvească din nou lumea.

Mai multe mașini sunt oprite în apropierea peronului. O las pe a mea în capătul șirului și pornesc în căutarea unui biped susceptibil să schimbe cu mine câteva considerații de ordin mai mult sau mai puțin general. La câțiva metri, zăresc un grădinar la fel de în vârstă ca cedrii, adunând frunzele moarte într-un paner. Îl abordez. Arată exact ca grădinarul unui castel: pantalon de velur, șorț albastru, fular de lână, pălărie cu bor rotund. Îți dai seama că-i grădinar de meserie după saboți, greblă și spatele adus.

Cum îi cunosc pe clasici ca pe degete, îi adresez un viguros:

— Salutare, stimabile! care ar fi făcut-o pe contesa de Ségur să izbucnească în lacrimi.

El, om de casă mare până în vârful unghiilor, se descoperă și rămâne cu pălăria în mână. Firele rare de păr alb, care se ițesc în jurul calviției palide, încep să palpite în vântul toamnei.

— Știți cumva dacă doctorul mai este aici? îl întreb.

— Desigur, domnule, îmi răspunde, pentru că finul meu a plecat după el și încă nu l-a dus înapoi.

Vedeți, puicuțe albe, plutesc în plină comedie de binefaceri. Stimabilul meu, al cărui fin îl așteaptă pe doctor, are izul începutului de secol, nu?

— Trebuie să-i vorbesc, continui eu. E ceva urgent.

Colectorul de frunze uscate își permite o mimică evazivă.

— Vedeți, cred că-i teribil de ocupat cu nașterea Doamnei Vi-Contese...

— Nimic nou? mă tem eu.

— Gândesc că nu. Eustache n-a sunat încă din corn!

— Adică? întreb eu mirat.

Omul cu grebla îmi aruncă o privire chiondârâșe.

— În familie, la naşterea fiecărui copil, paznicul sună din trompetă. Cântă *Diana* dacă e o fetiţă şi *Cerbul încornorat* dacă-i un băiat.

— Nobil obicei, aprob eu, aceste frumoase tradiţii constituie salvgardarea Franţei!

Bătrânul îşi şterge două lacrimi cu degetele lui pline de pământ, ceea ce-i lasă dâre de noroi pe obraji.

— Desigur, face el. Şi pentru că-mi dau seama, după întrebările pe care mi le puneţi, că nu sunteţi de pe aici, daţi-mi voie să vă informez că toate femeile din familia Pranhmois de Bazanhot nasc în pavilionul regelui, pe care-l vedeţi acolo!

Moşul guraliv îmi dezvăluie că acel turn a adăpostit amorurile lui François I cu o descendentă a neamului Pranhmois de Bazanhot. Gelos, soţul şi-a sechestrat nevasta astfel încât bastardul regal născut din acea îmbrăţişare a văzut lumina zilei în pavilionul unde se comisese gloriosul adulter. De atunci, toate femeile din familie şi-au adus pe lume descendenţii în acea parte a castelului…

— Mă simt răvăşit! declar eu. Citisem cândva un reportaj mare asupra subiectului în *Săptămâna Suzettei*, dar mă îndoiam de veracitatea lui. Deci, este adevărat: marile familii conservă încă rituri ancestrale până şi când e vorba de naşteri. Dar, spuneţi-mi, dragă domnule, şi rămâneţi discret, această ceremonie trebuie că întruneşte multă lume, dacă e să judec după maşinile staţionate aici?

— Într-adevăr, toată familia se reuneşte pentru a asista la naştere.

— Venind aici, m-am încrucişat cu un domn la volanul unui D.S. gri cu acoperiş alb, şi care părea foarte grăbit.

Grădinarul clipeşte din pleoapele bătrâne:

— Oh, el e un celebru mamoş.

Iată ce mă interesează.

Mă surprinde.

Mă tulbură.

Mă înspăimântă.

— Şi de ce a plecat când toată lumea de aici avea nevoie de el?

— S-ar părea că s-a simţit vexat fiindcă s-a apelat la medicul din sat. A avut loc o altercaţie şi doctorul Bérurier l-a gonit din cameră, după cele povestite de Gertrude, guvernanta.

— Cum se numește?

— E profesorul Lamonté de l'Aie.

— N-a venit singur aici?

Grădinarul se uită la mine surprins.

— Cum adică n-a venit singur?

— Puțin mai înainte, l-am văzut în sat în compania unei doamne.

— Mă mir.

N-are rost să mai insist. Măturătorul de vegetale moarte o să ajungă să mă găsească puțin cam prea curios. Îi lansez un răsunător: „Mulțumesc, stimabile, ați fost cât se poate de amabil", care ar fi dat amețeli damelor din *Pen Club* și o iau cu pas de hoinăreală spre pavilionul regelui. În momentul în care ajung acolo, văd ieșind din castel un bătrân zbârcit, în ținută de valet, cu un corn de vânătoare în mână. Duce la gură instrumentul, își umfla obrajii și începe să sune *Cerbul încornorat*. Nu încape nicio îndoială: *Diana* face *tonten și tatan*, pe când *Cerbul încornorat* face *tonten și tonton*.

Mă inundă un val de ușurare, cum ar scrie un membru al Academiei franceze, dacă li s-ar întâmpla academicienilor să scrie.

Așadar, copilul s-a născut, în pofida faptului că a fost asistat de Béru. Triumful vieții!

Mi se înfățișează atunci un spectacol mișcător. Din castel își face apariția un cortegiu și se pune în mișcare spre pavilionul de nașteri. E compus din: bătrâne văduve, nobili văduvi, domni purtând cravata de comandor, domni îmbrăcați ca academicieni (tocmai ce pomenisem de ei acum două secunde!), starețe, cavaleri ai industriei grele, generali, avocați, avocați generali, prelați, fetițe, băieței în costum de marinar, amirali în stadiul copilăriei, conți în contratimp, Președinții, Directorii Generali și o întreagă rasă umană a cărei misiune pe lumea asta este, s-ar părea, să poetizeze cu mult mai sus decât lăuta lor.

Urmează servitorimea: doici, valeți, grăjdari, bucătari, cameriste. Cohorta împresoară pavilionul! Nu mi se acordă nici cea mai mică atenție. Toți așteaptă ca gornistul să-și termine cântarea. Când în fine a ajuns la capăt, asistența începe să aplaude. Eclesiaștii recită un Tatăl nostru și un Ave Maria pentru a-și exersa binecuvântarea. Poet alexandrin declamând din Victor Hugo. Generalii generali prezidează copilul și-l menesc

din capul locului școlii militare. Așa arată bucuria nobiliară. Bătrâna contesă de Pranhmois de Bazanhot, proaspăt bărbierită, dat fiind evenimentul, se detașează de grup. În prag, a apărut un bărbat puternic, superb și generos.

În cămașă. Cu pălăria împinsă pe ceafă. Chipul lui congestionat arde în lumina zilei.

— Ei bine, doctore, i se adresează contesa, ce ne-ai pus în brațe?

Termenul nu prea bine asimilat de Béru, îl face să caște.

— Puteți conversa în liniște, doamnă contesă, declară el profitând de faptul că are gura larg deschisă, fiindcă moștenitorul dumneavoastră n-o s-o rupă imediat la fugă. Aveți un dolofan de opt livre că, dacă în tinerețea mea nu l-aș fi ajutat pe tata când fătau vacile, ați fi putut aștepta mult și bine la ieșirea artiștilor! Ah! Păcătosul, da' știu că mi-a dat de furcă! În fine, acum e aici, bine sănătos: urlă ca un vânzător de pește și cu o pușulică cum nu cred că ar avea domnul general pe care-l văd aici! Lumea vorbește că sângele albastru e pe cale să se ofilească, dar eu am băgat de seamă că nu-i adevărat, doamnă contesă, dacă nu cumva mămica și-o fi făcut de cap cu potcovarul din sat!

Societatea amuțește, petrificată de declarația doctorului. Aceste nobile persoane se uită unele la altele și un râs formidabil face să răsune decorațiile bărbaților, corsetele damelor și instrumentele de lucru ale prelaților. Aud izbucnind câte un „Nemaipomenit! Pitoresc! Teribil de nostim! Să-ți vină să mori!"

— Cum se simte mama? se interesează îngrijorată contesa.

— Gata să treacă iar la treabă, doamnă contesă, ripostează Béru. E o vacă de reproducție de prima clasă. Cu una de gabaritul ei în familie, o să fie mai mulți viconți prin partea locului decât cultivatori.

O acritură în halat alb iese din pavilion. Ghicesc că-i vorba de Gertrude, guvernanta pomenită mai adineaori de către grădinar. Se apropie de grupul rămas în formație: nobila văduvă în frunte și cei dinainte în urma ei. Femeia în alb șoptește ceva la urechea contesei care își face proteza să șuiere:

— Nu! Dar ce aflu eu!

Presimt că se lasă cu tărăboi.

— Doctore, începe ea să strige, ce mi se povestește! L-ați alungat și chiar molestat pe profesorul Lamonté de l'Aie?

— Dacă e vorba de boșorogul care a venit să mă calce pe bătături, doamnă contesă, într-adevăr l-am dat pe ușă afară, și am avut de ce! Tocmai începusem să-l scot afară pe micul bandit că dumnealui a pretins să mă înlocuiască, esclamându-mi sub nas apropo de metodele mele!

— Dumnezeule mare, dar e vorba de cel mai mare mamoș din Franța!

— Asta nu l-a împiedicat, contesă, să capete un picior în fund, răspunde Magistralul, cu un început de emfază pe față și în ton.

Și brusc, motorul lui de 3000 de turații trece în viteza a treia și se ambalează:

— Și pe urmă, ce dracu' mai vreți, tună el, mi-am lăsat de izbeliște cabinetul medical ca să vă scot la lumină odrasla. Și nici n-am ajuns bine, că am dat peste un prunc îndărătnic și drept mulțumire mă luați la zor că l-am expediat pe boșorogul ăla cu un picior în cur! Nu sunt un sanguin, contesă, dar stau și mă întreb dacă nu cumva ce s-a întâmplat la Bastilia n-a fost o pâine bine-cuvântată pentru voi ăștia, cu blazon. Cu mentalitatea voastră nu meritați nici salariul minim, niciun pumn de bob, ci să trageți la galere! Dacă vreți să vă zic până la capăt ce gândesc, nu sunt împotrivă că Ludovic al XVI-lea a fost scurtat cu bisturiul; poate că v-a fost ciufulit monarhul dar astfel s-au pus lucrurile la locul lor!

Cu aceste nobile cuvinte (dacă pot îndrăzni să folosesc acest calificativ pentru a saluta o atât de democratică diatribă), Grasu își îmbracă haina, pe care o ținea sub braț și, trecând prin mulțimea silențioasă, se îndepărtează pe esplanada unde frunzele moarte, scăpate din dinții greblei se fugăresc ca niște câini nebunatici.

Alerg după el:

— Hei! Mirabeau[8]!

Se întoarce și, dând cu ochii de mine, se bucură.

— Fără glumă! Erai acolo, tipule?

— Și mândru că am fost, Alexandre-Benoît! Ce ușor te poți exprima!

Își trage pălăria pe ochi.

[8] *Mirabeau* (1749-1791) – om politic francez. Orator prestigios, a pledat pentru monarhia constituțională. (n.tr.).

— Am avut dreptate sau nu, să i-o spun verde în față cucoanei? Oamenii ăștia, San-A., tot ce-i strică e lipsa de logică. Pe vremurile astea când te întrebi cine are să-ți dea cu bomba atomică în cap, ei îți fac șicane cu buna creștere. Și mania asta de a suna din corn pentru a anunța venirea pe lume a unui prunc, ce zici? N-ai impresia că-i o lipsă de simplicitate? Și pe deasupra, s-ar putea ca băiețelul moșit de mine să ajungă un bandit de drumul mare, un bancher veros, un pervertit sexual, deputat sau perceptor!

— În legătură cu asta, ia spune-mi cum te-ai descurcat?

— La fel de bine ca și el, râde sarcastic omul tuturor șiretlicurilor. Așa cum i-am spus cucoanei ăleia mucegăite, cândva l-am ajutat pe bătrânul meu când fătau vacile. Uneori, operam în timpul nopții la lumina unui felinar cu o funie zdravănă în chip de levier, prietene. Ce-ți închipui că o femeie e mai ceva ca o vacă de pe la noi, chiar când aduce pe lume un viconte?

Urcăm în mașina mea.

— Sper că ai luat toate măsurile de igienă? mă hazardez eu să-l întreb, pornind motorul.

Dolofanul îmi aruncă o căutătură severă:

— Drept cine mă iei: m-am spălat pe mâini! După ce am terminat treaba, bineînțeles. Și, cum am tăiat conducta cu jungherul meu elvețian, poți fi sigur că-i în ordine în privința igienei, băiete.

Apoi, redevenind polițist, după toate aceste tribulații genicologice, mă întreabă:

— Și în legătură cu afacerea noastră, ai ceva noutăți?

— În ceea ce mă privește, am pus ochii pe un mamoș, îi spun.

Îi relatez investigațiile mele. Grasul emite bodogănelile obișnuite pentru a-mi demonstra că mă urmărește și că-i pasionat.

— După tine, profesorul contesei ar fi amestecat în afacerea noastră? mă întreabă.

Ezit să formulez un răspuns.

Lamonté de l’Aie e o somitate medicală, fără îndoială înrudit cu familia Pranhmois de Bazanhot. În cazul de față, când tânăra viitoare mamă a dat semne vestind apropiata maternitate, doctorul a fost prevenit. A sosit de la Paris. Însoțit de o femeie. A coborât-o pe misterioasa persoană cu glugă pe cap la marginea

satului. Pasagera a apucat-o pe un drum discret, care ocolea așezările și vestitul mamoș a recuperat-o la puțin timp după aceea. Ce a făcut cu ea între timp? Când a sosit la castel era singur; și tot singur când a plecat, dat afară brutal de doctorul Bérurier.

— Cum arată profesorul ăsta? întreb eu în loc să răspund la chestiunea lui.

— Înalt, slab, roșu la față și antipatic, precizează Béru. A intrat în pavilion cu niște aere grozave. „Asta-i bună, draga mea, ați fi putut să mă așteptați!” îi spune femeii de care mă ocupam eu. Tu mă cunoști! Nedus la biserică așa cum mă știi, i-o întorc: „Vă imaginați că se vine pe lume la oră fixă, colega?”

„Pentru început, întreabă cine sunt și cu ce drept îmi permit să moșesc o femeie în stilul ăsta și în ținuta asta, unde mi-am pierdut diplomele și așa mai departe. Așa că, profitând de un moment de acalmie l-am dat pe ușă afară…”

Fac o strâmbătură.

Fără doar și poate ne cufundăm în abisuri.

Cu un cadavru pe brațe, plus o declarație de război al unui viitor membru al Academiei, ca tortură mentală e destul de rafinată, nu credeți?

Brusc, decid că profesorul Lamonté de l’Aie n-ar putea fi implicat într-o crimă. Aspectul mi se pare evident, mai să-mi ardă retina ca sabia încinsă până la alb a lui Michel Strogoff. Dacă aș rezuma: Longuant a fost ucis într-un moment imprevizibil, iar profesorul a sosit în sat de asemeni într-un moment imprevizibil.

Va trebui totuși să ne descurcăm cu datele acestei probleme, prieteni.

Altminteri, reputația mea se va asemăna în curând cu o hazna.

• CAPITOLUL V •

UNDE MERGE DIN RĂU ÎN MAI RĂU

Tanti Pinuche, care ne pândea stând în fața casei, se repede la mașină mai înainte ca noi să coborâm.

— Ah, dragii mei! strigă presupusa femeie, ah, dragii mei, dacă ați ști!

E întoarsă pe dos bătrânica. Cocul îi tremură ca egreta unui maharajah furios.

Respiră sacadat și cenușa plouă din mucul de țigară ca mătreața unui exzematos atins de urticarie[9].

— Calmează-te, César! îi recomandă doctorul Béru, punctându-și spusele cu mâna și inflexiunile. Calmează-te, dacă nu vrei să faci vreun nod pe nezofag!

În intensitatea emoției lui, César Pinaud face un gest de care nu-l credeam capabil: își aruncă chiștocul. Mașinal, mă uit la această rămășiță gălbuie, cleioasă, mocirloasă, fragilă, care zace pe ultima treaptă a peronului, și inima mi se strânge ca de fiecare dată când asist la moartea unei obișnuințe, la înmormântarea unui om foarte bătrân sau la aplicarea unei legi întristătoare.

— Povestește! îl îndemn eu flegmatic.

Acum a rămas o adâncitură pe buza lui Pinaud lipsită de mucul țigării. Se produce un curent de aer și silabele șuierătoare au de suferit. Ai zice că vorbește ținând în fleancă unul din acele fluiere plate cu ventuză pe care școlarii le lipesc de cerul gurii.

— În vreme ce eu anchetam în legătură cu afurisita aia de mașină D.S., au venit niște hamali după mobilier…

— Ce mobilier? răgușesc eu.

— Cel depozitat în magazia din fundul grădinii! exclamă bietul om, extirpând tot ce putea subzista ca vehemență din adâncurile lui.

— Vrei să zici că au luat și lada?

— Când am venit eu, totul era încărcat. Tocmai plecau. Doi coloși care duhneau a vin. Mi-au explicat că au venit să

[9] Dacă vi se par prea banale comparațiile mele, aș putea să vă furnizez altele mai alese, numai că m-aș vedea în penibila situație de a majora prețurile. (n.a.).

recupereze mobilele unuia dintre doctorii precedenți. Cum văduva le spusese unde se aflau au putut să le ridice. Am încercat să protestez, să mă opun plecării lor, dar erau grăbiți și m-au trimis la plimbare.

— De ce vă necăjiți în halul ăsta? se miră Bérurier. Ce ne trebuiau nouă hârburile alea?

— Of, Doamne! Cadavrul lui Longuant se afla într-una din lăzi, strig eu; l-am depus acolo, așteptând ca situația să se limpezească!

Grasu nu se poate împiedica să nu izbucnească în râs.

— Strașnică limpezeală. Așa cum merge, situația o să semene cu gudronul în mai puțin de prea mult timp. Nu vreau să vă infectez moralul, prieteni, dar am impresia că cireșele din anul ăsta sunt pline de viermi.

Dacă ceva îmi poate supravolta energia, e pericolul care mi-ar amenința strălucirea. *Immediatly*, încep să scot flăcări. Pentru că șansa se ticluiește ca toate celelalte, rețineți bine ce vă spun. Nimic nu poate fi mai iremediabil ca supunerea.

Cu voință, o femeie urâtă poate să se facă frumoasă, o bătrână să întinerească, un cocoșat să pară zvelt și un perceptor să nu fie luat drept un personaj respingător. Bafta trebuie să se țină bățoasă; să nu-i permiți niciodată să se delase, să-i sancționezi toate abaterile. În acest regim, loviturile perfide se sperie și te evită. Așa se întâmplă și cu demonii, dacă ai o mentalitate neînduplecată, sfârșesc prin a te lăsa în pace, ca să nu-și piardă prestigiul în fața lui Belzebut.

— Tu, Grasule, încep să latru, dacă ți-ai pierdut optimismul, nu-ți rămâne decât să te întorci la ferma natală și să cultivi crizanteme pentru văduve. Hai, băieți, n-o să ne lăsăm îmbojmoliți ca niște încornorați de subprefectură! Sus inimile!

Felul meu de a vorbi e pe placul zbirilor.

— Ce ai de gând să faci? mă întreabă Dolofanul cu un glas, de pe acum, mai bătăios.

— O să explodăm, amice. Adică o să ne separăm pentru a acționa mai repede.

„Tu rămâi aici, continuă-ți sarcina deschizând ochii și încercând să afli ce a putut remarca insolit populația din Caducet în jurul acestei case, începând cu prima crimă, ai înțeles? Și mai ales, păzește-ți pielea fiindcă asasinul e un adevărat Bayard al crimei.”

Mă întorc spre Pinuche.

— De unde venea camionul?

— Din Angers!

— Trebuie că știi numele întreprinderii, nimic nu poate fi mai lipsit de modestie ca un patron care se ocupă cu mutările. Întotdeauna își etalează numele în caractere gigantice pe toate camioanele lui.

— E casa *Coursyvite*, mă informează Pinuche.

— Ia mașina răposatului Longuant și gonește la Angers. Recuperează cadavrul cu orice preț... Droghează-i pe hamali dacă e nevoie, dar evită catastrofele, ai înțeles?

— Și dacă-l recuperez, ce trebuie să fac cu el?

— Lasă-l într-o pădure, abandonează mașina prin preajmă și întoarce-te aici cât mai discret posibil.

— Am să mă străduiesc din răsputeri, promite devotatul Pinaud.

— Și în ceea ce te privește, ce-ai de gând să faci? mă chestionează Béru.

— Calitatea mea de superior ierarhic ar fi o justificare să nu-ți răspund la întrebare, îi spun, dar prietenia pe care ți-o port mă incită să trec peste acest simț al valorilor. Mă întorc imediat la Paris, tipule, cu intenția bine conturată de a-l întâlni pe profesorul Lamonté de l'Aie și de a-i cere explicații în legătură cu misterioasa lui pasageră.

În clipa în care termin explicațiile, se prezintă un personaj lugubru ca afișul unui film de groază. E un individ slab, gălbejit, pe care-l bănuiesc să fi fost la origine imberb. Are un nas coroiat, ochi furișI, costum negru, vestă neagră, cravată neagră, mănuși de lână și o pălărie cu boruri largi ca un portret al răposatului André Brûlé (ridicată într-o parte și trasă mult pe ochi).

— Doctorul Bérurier? întreabă el sec.

— Eu sunt! declară Grasu. Despre ce-i vorba?

— Eu sunt domnul Honoré, farmacistul din Caducet.

Chipul lui Béru se iluminează. Îi întinde farmacistului palma lui de covoare și-i spune jovial:

— La fel de onorat ca și dumneavoastră!

Celălalt nici măcar nu schițează un zâmbet și se abține să-și lase mâna în cea a Grasului.

— Aș putea să vă spun două cuvinte în particular?

— Vă rog să poftiți în cabinetele mele, rostește Béru, introducându-l pe oaspete în reședință.

Vizita asta nu-mi miroase deloc a bine, fapt pentru care mă grăbesc să-mi lipesc urechea de gaura cheii. Musafirul are o mutră dintr-acelea în stare să-ți taie cheful de viață și să provoace colici statuii ecvestre a Jeannei d'Arc.

— Doctore, am venit să vă cer câteva lămuriri, atacă apoticarul, fără nici cel mai mic preambul.

— Pe ce temă?

— Ați avut câțiva pacienți la prima dumneavoastră consultație, nu-i așa?

Tăcerea lui Béru îmi dă de înțeles că prietenul meu e în gardă. Farmacistul insistă!

— Nu-i așa?

Gândesc, foarte cinstit, că tipul nu face bine să folosească acest ton cu Alexandre-Benoît. Atitudinea lui riscă să provoace un seism în scurt timp.

— Și ce-i cu asta? ripostează glasul încleiat al Mamutului.

— Atunci, cum se face că n-ați prescris niciun medicament legal, doctore. N-a trebuit să prepar nicio rețetă. Mai mult: întrebând-o pe una dintre concetățencele mele, venită să vă consulte pentru un flegmon, aceasta mi-a mărturisit – și a trebuit să-și dea cuvântul ca s-o cred – că i-ați recomandat să-și ungă buba cu găinaț de porumbel, adevărat ori ba?

— Nu văd obiectul reacției dumneavoastră retroactive! ripostează doctorul.

— Atunci, am să vi-l spun eu!

Când strigă, se produce un zgomot de cuțit tras pe o piatră de ascuțit.

— Aplicați niște metode de șarlatan, și am să vă fac un referat la Consiliul de Ordine.

— Fă-i un referat soră-tii, dacă-ți face plăcere! Înverzitule! izbucnește imediat Intrepidul. Nu, dar ce-i și cu vânzătorul ăsta de pomezi care vine să-mi dea lecții! Excesul de bilă te aduce, avortonule! Dacă te-aș pune la o radiografie, aș descoperi în loc de o vezică un sac de fiere, flămândule! Ai ficații numai buni pentru dugheana ta cu porcării! Te și văd în derivă printre borcane. Ei bine, ai dat-o în bară, fiindcă eu sunt un doctor împotriva hapurilor. Comprimatele tale, dacă vrei un sfat, poți să ți le bagi în cur și de asemeni supozitoarele!

„Hai, valea, du-te și te ascunde printre rafturile tale, negustor de purgative!”

Ușa se deschide. Abia am timp să mă trag într-o parte. Pirpiriul în negru se zvârcolește atârnând de pumnul bérurian. Maiestatea sa îl scoate afară și-i dă drumul așa cum arunci o pereche de papuci găuriți la gunoi.

Întorcându-se spre mine, mai congestionat ca un banchet de cârnățari, declară:

— Când întâlnesc în calea mea indivizi ca ăsta, San-A., dacă nu m-aș abține, cred că aș face crimă de om.

— Procedezi bine că te abții, oftez eu.

Totul se complică; totul se încurcă, se strică, se crapă, se înverșunează, se zăpăcește, se pune de-a bățul, se coalizează, se descompune, cu o asemenea îndârjire și cu o asemenea rapiditate că ajung să mă întreb și eu dacă nu cumva steaua mea cea bună n-ar avea nevoie să fie puțin lustruită cu ceară de parchet.

• CAPITOLUL VI •

ÎN CARE ÎNCERC SĂ PRACTIC NAȘTEREA FĂRĂ DURERI

Toate cărțile de telefon și alte anuare din Paris vă pot confirma că profesorul Lamonté de l'Aie locuiește pe bulevardul Lannes.

Imobilul e prosper, din piatră de râu. Un grilaj negru gen London, protejează fațada luxoasă. Covoare roșii în antreu și un ascensor îmbrăcat în lemn de acaju dă de înțeles clienților (sau mai curând clientelor, dată fiind specialitatea lui) că o consultație va costa scump.

O duduie de vreo douăzeci de ani, în stare să bage în păcat vreo douăzeci de suflete[10] îmi răspunde „Ce doriți, Domnule?" când sun la ușă. E suplă, blondă și trandafirie, cu un surâs din perle de cultură care te îndeamnă să-i testezi pasta de dinți.

— Doresc să-l văd de urgență pe domnul profesor, o informez eu, întinzându-i simultan o ocheadă irezistibilă și cartea mea de vizită.

Le acceptă pe amândouă și mă introduce (cu condiția să mă revanșez, domnișoară!) într-o sală de așteptare plină de Renoir și de mobile Ludovic al XV-lea, unde două doamne, violent de însărcinate, așteaptă cu burta pe genunchi.

Aceste persoane, clipesc puțin mirate văzându-mă, dat fiind faptul că, în general, prezența masculilor e oarecum ieșită din comun în acest salon. Le citesc în ochi diferitele ipoteze care se îmbrâncesc în ei. Se întreabă dacă nu cumva sunt: un hermafrodit care a neglijat să-și ia pilulele, vreun reprezentant al forcepselor electronice, un negustor de cărți pornografice, vreun confrate al profesorului, avocatul lui, un soț intrigat de vreo practică de-a lui sau preotul din parohie în vizită pentru operele de binefacere. Tipele navighează în plină expectativă când o draperie grea se dă la o parte (în cărți, ați remarcat că draperiile sunt întotdeauna grele) pentru a lăsa să treacă un

[10] Ceea ce urmăresc eu înainte de toate, e armonia frazei. Iată de pildă într-una din seri, am ticluit una pe care v-o ofer în afara textului, cu titlu de primă: „Va vite et évite Eva." (Fugi repede și evit-o pe Eva). Trebuie să le vezi, nu? (n.a.).

individ înalt, brunet și sanguin, îmbrăcat într-un costum de mătase și ea grea, de culoare gri, și cu o duzină de dinți din aur care-i luminează vorbirea.

— Domnule, mă invită el.

Și către pacientele lui:

— Vă rog să mă scuzați un moment, doamnelor!

În trei zecimi de secundă, părerea mea e formată, cum zicea așa de bine profesorul. Acesta este exact genul de doctor de care se îndrăgostesc pacientele. Trebuie că le spune „puișor sau iepuraș”, le câștigă încrederea la început, strigă mai tare ca ele în timpul, și le curtează după.

Mă introduce în cabinetul lui, o încăpere luminoasă, plăcută și mă invită să iau loc pe un fotoliu unde s-au succedat mai multe femei însărcinate decât scriitori autentici în cel de la Academia franceză.

Se așază în fața mea și începe să mă privească trăgând bobârnace în cartea mea de vizită.

— Vă rog să mă iertați că vă inoportunez în mijlocul consultațiilor, domnule profesor, atac eu, dar necesitățile unei anchete sunt cele care mă aduc aici.

Ridică din sprâncene, dă drumul cărții mele de vizită care zboară planat pe mapa lui de marochin și rostește pe un ton de glumă:

— Curios!

Încurajat de atâta cordialitate, îmi despachetez întrebările:

— Cred că sunteți cunoscut în Caducet-sur-Parbrise, profesore?

Mutra lui devine imediat la fel de ermetică precum intrarea într-un submarin. După toate aparențele, numele acestei localități nu trezește în el nimic agreabil.

— Sunt înrudit cu familia din sat, într-adevăr, recunoaște el.

— Și mai cred că le-ați făcut o vizită nu mai departe decât ieri, nu-i așa?

— Exact. De ce?

— Ați fost chemat pentru o naștere, după câte am aflat?

— Dar am ajuns la castel ca să fiu huiduit ca un grăjdar, de un șarlatan gras, care se pretindea medic. Astfel încât am plecat cât am putut mai repede chiar fără a-mi prezenta omagiile mătușii mele.

— Am văzut-o pe contesă: e dezolată, încerc să-l liniștesc.

Un gest brutal respinge orice posibilitate de reconciliere. Necazul îl apasă pe genicolog ca domul Invalizilor. Am impresia că n-o să-i revadă prea curând pe membrii familiei Pranhmois de Bazanhot.

— Doctore, continuu eu, cu mâinile împreunate pe genunchi, când ați sosit în Caducet, vă însoțea o femeie într-un impermeabil deschis la culoare, cred că nu mă înșel?

Pentru prima oară de la începutul întrevederii noastre, am certitudinea că i-am captat serios atenția.

— Cum, naiba, de ați aflat așa ceva?

— Secretele meseriei, domnule profesor. Aș vrea să știu cine era această persoană.

Prințul noilor născuți ridică din umeri.

— Habar n-am.

Mă așteptam așa de puțin la un răspuns de acest gen că mă sprijin cu amândouă mâinile de marginea biroului său.

— Nu cunoașteți numele persoanelor pe care le luați în mașină, doctore?

Nu pare deloc descumpănit.

— Vi s-a întâmplat să luați cu dumneavoastră o fată frumoasă care făcea autostopul, domnule comisar? Cred că da. V-ați interesat atunci de identitatea ei? M-ar mira, deși la dumneavoastră ar putea fi vorba de un reflex profesional, adaugă el pe un ton șficuitor.

Simt că începe să-mi fiarbă sângele; dar, grijuliu să nu pun capăt întrevederii, mă forțez să păstrez măsura.

— Deci ați luat-o pe această persoană de pe drum?

— Așa cum am onoarea să vă spun.

— Din ce loc?

Reflectează.

— Cam la vreo doisprezece kilometri înainte de Caducet.

— Avea mașina în pană?

— Nu, aștepta într-o stație de autobuz; am oprit și am invitat-o să urce.

— A acceptat ușor?

— Să am eu o mutră de suspect, domnule comisar?

De câteva clipe între noi s-a stabilit o tensiune neplăcută. Simt că n-ar trebui să mă distanțez prea mult de o exprimare convenabilă pentru a fi dat pe ușă afară.

— Dimpotrivă, domnule doctor, îl perii eu, sunt convins că femeilor le face plăcere să ia loc în mașina dumneavoastră. Ce v-a spus pasagera în timpul drumului?

— Mare lucru, nu, monșer. Doisprezece kilometri, în medie cu o sută la oră, nu permit o conversație prea bogată.

— V-a comunicat măcar încotro se ducea?

— La Caducet, evident.

— V-a spus cumva că ar fi locuit acolo?

— Nimic în acest sens.

— Nici ce făcea pe acel drum?

— Nici. Conversația a sunat cam așa: „așteptam autobuzul, merg la Caduce, nu-i prea cald, sunteți foarte amabil”; vă dați seama de stil?

— Da. Când ați sosit în sat ce s-a întâmplat?

Pare să nu fi înțeles întrebarea mea. Agasarea lui merge crescendo.

— Ce-ați fi vrut să se întâmple? Mi-am debarcat pasagera.

— În ce loc?

— La intrarea în localitate!

— Și pe urmă?

Ochii lui căprui ajung negri. Dantura auriferă se stinge.

— Ei comedie, domnule comisar, ce vreți să înțelegeți prin asta?

— N-ați mai revăzut-o?

— Niciodată!

— A luat-o pe un drumeag desfundat, la dreapta, exact?

— Și a dispărut din viața mea. N-am mai revăzut-o și e foarte probabil să n-o mai revăd niciodată.

— Și cu toate astea am mărturia unui tinichigiu care pretinde că ceva mai târziu, tânăra în chestiune s-a întâlnit cu dumneavoastră în piațeta din spatele bisericii.

Haios, dar când un sanguin pălește, el devine violent. Lamonté de l’Aie trage un pumn în birou.

— Destul, domnule! strigă el. Nu vă permit să acordați mai mult credit cuvintelor unui tinichigiu decât alor mele. Nu m-am oprit deloc în piațeta de care vorbiți. Nici măcar nu am trecut prin centrul târgului. După coborârea pasagerei, am gonit până la castel unde mă aștepta o sarcină importantă, cel puțin așa credeam!

O tăcere crispată urmează vehementei lui declarații. San-Antonio examinează prompt situația și decide că se impun doar două concluzii: profesorul minte sau un alt tip, la bordul unui alt D.S. complet asemănător cu al lui, aștepta în piațetă femeia în impermeabil de culoare deschisă.

— Vă cer iertare, domnule profesor, dacă v-am supărat, dar conduc o anchetă foarte dificilă.

— În legătură cu crimele?

— Natural.

— Credeți că tânăra aceea?…

— Eu nu cred nimic, caut cu înfrigurare: orice pistă reprezintă pentru mine un noroc picat din cer în această afacere. Se spune că zidurile au urechi, aș adăuga la această maximă că gardurile vii au ochi. Tânăra în impermeabil a fost văzută coborând din mașina dumneavoastră, mergând pe drumeagul pustiu care mărginește proprietatea unde au fost perpetrate crimele și ieșind apoi în piață. O mașină asemănătoare cu cea a dumneavoastră o aștepta. Am considerat acest comportament suficient de bizar pentru a dori să vă ascult.

Vorbesc cu o voce obosită care calmează enervarea interlocutorului meu.

— Înțeleg, intervine el, e puțin surprinzător, admit. Dar, vă rog să mă credeți că nu eram eu cel care o aștepta.

— Mi-ați putea da niște semnalmente precise ale pasagerei dumneavoastră?

Doctorul încuviințează.

— În jur de douăzeci și cinci de ani, bine făcută, blondă, cu pielea albă și ochii albaștri. Avea o mică cicatrice în formă de stea pe tâmpla stângă.

„Pe degete n-am văzut nici inele nici verighetă; în picioare avea niște ghete de antilopă gen aprés-ski.”

— Niciun bagaj?

— Absolut nimic. Iată, chiar mi-ați dat de gândit: nu avea nici măcar poșetă.

— Mulțumesc pentru aceste precizări, doctore. N-ar mai fi nimic altceva de adăugat care să-mi poată facilita identificarea ei?

— Nu. Aștepta nemișcată lângă stâlpul care semnala halta autobuzelor… De departe, mi s-a părut că tremura, din care cauză am oprit.

— Pentru a reveni la întrebarea care v-a șocat, domnule profesor, a părut contrariată când i-ați propus să urce în mașină?

— Dimpotrivă. Mi-a zâmbit spontan.

— Vi s-a părut neliniștită?

— Deloc. Puțin cam timidă, poate. Dar o timiditate de bună calitate. Mi-a spus că autobuzul era mereu în întârziere.

— Ceea ce ar da de înțeles că îl lua în mod frecvent, remarc eu, mai curând pentru mine decât pentru vizaviul meu.

— Aveți dreptate, mă admiră Lamonté de l'Aie, elogiindu-mi astfel spiritul de deducție.

— Când v-a cerut să opriți, n-a făcut nicio remarcă în legătură cu drumul pe care trebuia să meargă?

— Mi-a spus doar că acolo trebuia să coboare.

Mă ridic.

— Asta ar fi tot, domnule profesor, vă mulțumesc pentru bunăvoință.

Mă conduce până la ușa de pe palier, de parcă ar fi vrut să se asigure că-i părăsesc cu adevărat frumosul parchet ceruit. În trecere tinerica cameristă îmi aruncă o privirea atât de desfrânată încât automat mă hotărăsc la ce hotel s-o duc dacă aveam s-o mai întâlnesc.

•

Ca fiu bun și afectuos ce mă aflu, hotărăsc să profit de escapada mea la Paris ca să mă duc și s-o pup pe draga mea Félicie. Nu pierdeți nicio ocazie dacă puteți face o plăcere măicuței voastre, băieți, niciuna! Niște netoți cu galoane îi învață pe noii recruți că patria este mama lor; îi dezmint viguros, îi învinuiesc de blasfemie, le refuz dreptul de a îndrăzni să propage o asemenea imagine. Mama este adevărata noastră patrie. Mama, punct și s-a terminat!

Îmi cunoașteți teoriile asupra problemei? Unii mă pot judeca pompos în felul meu. Și au dreptate. Iar eu îi tratez cu indiferență. Întotdeauna trebuie să-i tratezi cu indiferență pe oamenii care au dreptate. Asta-i o tactică infailibilă. Poziția de repliere supremă. Singura forță veritabilă a lui San-A. constă în faptul că el e indiferent din instinct, ignorându-i profund, cu o rară fervoare, pe toți cei care nu sunt de acord cu el.

Asta îmi permite să nu întrețin ranchiune, să rămân curat pe dinăuntru. Majoritatea contemporanilor mei iubesc sau detestă.

Eu nu: eu iubesc sau rămân indiferent. Nuanța e capitală. Pentru a urî, trebuie să-ți soliciți bila în vreme ce rămânând indiferent ești liniștit. Nu te face să-ți pierzi somnul. Ba mai mult: îți conferă inexplicabil un sentiment de superioritate calmă. De pe poziția de indiferență îți poți permite să domini toate situațiile, să bravezi toate întâlnirile neplăcute, să învingi toate vicisitudinile. Te apără de alții și de tine însuți. Pe scurt, e o formă de înțelepciune, fiindcă, în fond, e nevoie de o seninătate a sufletului pentru a-i trata cu indiferență pe cei care te agasează.

Îndreptându-mă spre Saint-Cloud în compania a două sau trei mii de mașini, procedez la o mică recapitulare. Ajung să mă întreb dacă tânăra femeie în impermeabil deschis la culoare constituie o pistă valabilă, puștilor. În fond, dau crezare declarațiilor profesorului. Nu numai reputația pledează în favoarea lui, dar un lucru este evident: Lamonté de l'Aie *a fost chemat* de castelanii din Caducet; deci, călătoria lui în târgul cu crimele nu a fost premeditată. Concluzia, e în afara oricăror bănuieli și pot acorda un credit solid spuselor lui. Să trecem acum la demoazelă. Îmi închipui cu greu o femeie răufăcătoare luând un autobuz de pe șoseaua națională pentru a merge să comită o crimă sau să asiste un criminal. Am impresia că-i vorba de o șmecherițâ de provincie, așteptată de concubinul ei în piațeta discretă a unui sat învecinat, la volanul unei mașini asemănătoare cu cea a profesorului. În Franța, D.S.-urile mișună peste tot, iar cele gri cu acoperiș alb sunt numeroase. N-am decât să privesc bulevardul Reginei pentru a mă convinge. În clipa asta, am și descoperit o jumătate de duzină: gri închis cu acoperișul gri deschis, gri deschis cu acoperișul alb, maro cu acoperiș bej... Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât mi se pare mai evident că blondina se ducea la un rendez-vous galant ca să-și frenetizeze senzorialul. Iată de ce a luat-o pe drumeagul pustiu care mărginește proprietatea doctorului Bérurier.

Totul trebuie reluat de la capăt.

Ghinion: mami nu-i acasă.

Bătrâna noastră menajeră, o bocitoare fără precedent, șterge geamurile cățărată pe o scăriță. Împiedicată cum o știu, într-o bună zi o să-și frângă gâtul și o să-și fractureze colul femural, e neîndoios. Mă lămurește că Félicie a plecat după cumpărături prin Paris, iar apoi, rapid începe să se văicărească de pe stinghia

ei, că fiica mai mare a avut o naștere prematură din cauza unui borcan pe care a trebuit să-l pună într-o etuvă. Mereu i se întâmplă câte o belea sărmanei femei. Mă și minunez că în fiecare dimineață are parte de o rație de probleme care nu sunt niciodată aceleași. Nu-ți vine a crede cât de variate, cât de mereu altele pot fi dificultățile. Mai zilele trecute, înainte să plec la drum, îi explodase tubul televizorului. Buuum! Omului ei i-au sărit cioburi de Zitrone în cap. A trebuit să-l ducă la farmacist fiindcă semăna cu un arici de mare. Și pe urmă, vedeți: astăzi fiică-sa a dat naștere unui mic monstru.

Ploaia ei de lacrimi se revarsă pe costumul meu frumos, să sperăm că n-o să-l păteze. E periculos să-i asculți nenorocirile fără umbrelă când e cățărată pe o scăriță.

— Spune-i mamei că am trecut ca o vijelie, profit eu de o clipă când își ștergea durerea. Mai adaugă că totul merge bine și că în curând mă întorc acasă.

Cu acestea bat în retragere. Dar nu ajung bine în capătul grădiniței că plângăcioasa mă strigă din urmă:

— Domnu'! Domnu'! Așteptați…

Furios mă întorc.

— Trebuie să vă zic: de două ori a telefonat șeful dumneavoastră, cum că să vă duceți la el neapărat.

Asta-i bună, tacâmul e complet! Și eu care-l evitam cu grijă pe Bătrânu ca să nu mă audă cântând „Manon". Ghinionul continuă, ce mai!

Șovăi, dar simțul datoriei e primul dintre cele opt[11] simțuri ale mele în ordinea importanței, astfel încât mă resemnez și intru în casă pentru a telefona.

•

Intonația Tunsului e atât de înghețată că trebuie să țin receptorul la distanță ca să nu-mi degere trompele lui Eustache.

— De unde vorbești? mă întreabă el foarte abrupt.

— Păi… de la țară, domnule director.

— Și ancheta?

— Își urmează cursul.

— Adică?

Cum îmi cam lipsește aerul, cu mâna liberă îmi desfac nodul cravatei.

[11] De celelalte șapte am să vă vorbesc ulterior. (n.a.).

— Nimic pozitiv, urmărim mai multe piste, de îndată ce lucrurile se vor concretiza am să vă întocmesc un raport.

— Și doctorul Bérurier?

— Se achită cum nu se poate mai bine de sarcina lui…

— Și Pinaud?

Presimt ceva, așa că număr până la doi înainte de a răspunde, asta pentru a-mi da timp de gândire, trebuie să vă spun.

— Și Pinaud e pe picior de război, domnule director.

— Aha!

Sudoarea mi se prelinge pe șira spinării.

— Sigur, domnule director.

O tăcere teribilă. Cea care precede trecerea spre moarte. Apoi, glasul terifiant al Străbunului izbucnește ca o goarnă într-o dimineață friguroasă.

— Știi unde se află în momentul de față?

— Eu… păi… nu cred!

— Nu, nu știi! Pinaud e deținut la jandarmeria din Saint-Turdoré, Indre-et-Loire! A făcut un accident cu o mașină care nu-i a lui și ale cărei acte nu le are. E travestit în femeie și nu deține niciun document de identitate! Și individul reclamă garanții din partea mea! Ah! Că bine mai arată poliția franceză! Le-am trântit telefonul în nas, jandarmilor! Nu vreau să am asemenea probleme, mă auzi, San-Antonio! Descurcă-te, te-am prevenit.

Vocea i se umflă și mai tare.

— Și dacă aflu că doctorul tău, fără voia lui, a comis o greșeală profesională gravă, n-am să vă cer vouă demisia, eu am să fiu cel care și-o va da, mă auzi? Eu!

Trosc! A închis.

Fac și eu la fel. Cu un pas șovăitor, trec în sufragerie și scot din bufet o sticlă.

— Nu vii să bei cu mine o gură de coniac? îi propun femeii noastre peste care cad toate belelele.

• CAPITOLUL VII •

EVENIMENTELE NU SE PRECIPITĂ
DAR ÎL PRECIPITĂ PE PINAUD ÎNTR-UN CAMION

— N-ai de gând să vorbești, măgarule! N-ai de gând să vorbești!

— Dar v-am spus strictul adevăr, behăie un glas pe care îl cunosc bine.

Nu cred că ar fi cu putință să se parcurgă distanța Paris-Saint Turdoré într-un timp mai scurt decât am făcut-o eu, la volanul unui vehicul cu benzină. Păstrez pe retină șuvița galbenă a drumului și o palisadă de stâlpi de electricitate.

Glasul, care-l rostogolește pe „r”, reia mai aspru ca în prima strofa a imnului său de bumbăceală.

— Vei fi poate vreo fetiță, dar lasă că-ți vin eu de hac, neam de pederast bătrân!

— Vă interzic să mă tratați drept invertit! strigă nefericitul Pinuche cu tremolo în glas.

— Ce vorbești? Ia încaseaz-o pe asta, e a doua învârtită.

O palmă sonoră pocnește ca un balon roșu care se sparge. E urmată de un zgomot de cioburi.

Glasul mizerabil al Ramolitului răsună tragic din pricina mutilării.

— Dinsii mei, dinsii mei! Au sburat pe fereastră!

Judecând scena suficient de încinsă la roșu, deschid ușa pe care stă scris „Intrarea interzisă” înfățișându-mi-se un spectacol ce nu l-ar fi dezamăgit pe Bertolt Brecht.

E Opera de două parale, fiilor!

Moș Curaj!

Imaginați-l pe Pinuche, în frumoasa lui rochie de menajeră, dar fără perucă, fără mustață și fără proteză, așezat pe un taburet cu mâinile legate în cătușe, avându-l în fața lui pe cel mai cumplit brigadier de jandarmerie care-ți poate bântui coșmarurile dacă ești vagabond. Sticletele măsoară un metru nouăzeci, fără a pune la socoteală tocurile înalte pe care le

poartă. Are un dovleac à la Raimu[12], un nas gros ca o vânătă, ochi de câine de vânătoare, obrajii ca două fese și o gură care, bine grefată, ar putea servi drept cur pentru o vacă.

— Ce dorești dunmneata?! mi se adresează el imperativ văzând că apar pe terenul vitejiilor lui.

— Cer un timp mort, brigadier!

— Aaaah! San-Antonio! bolborosește Pinuche, cu horcăitul satisfăcut care-i scapă unui naufragiat căruia i s-a aruncat o funie.

Jandarmul șef își mângâie laba mare, îndurerată. O sclipire nehotărâtă trece prin ochii lui. Profitând de începutul lui de fâstâceală mă apropii de el prezentându-mi legitimația.

— Comisar San-Antonio! Cu ce drept molestezi dumneata pe unul dintre cei mai prețioși colaboratori ai mei?

Zdrahonul gradat îmi citește legitimația și-și lasă să atârne brațele jandarmerești.

— Deci e adevărat! se bâlbâie el.

— Când îți spuneam! triumfă Pinochard.

Întoarce spre mine ochii înconjurați de hematoame violet și de o recunoștința aurie.

— S-ar putea spune *că ai sosit la timp*!

Ce cumsecade om! Are toată mutra harcea-parcea, proteza plecată în călătorie pe fereastră și, cu toate astea, el consideră *că am sosit la timp*.

Trebuie să fii bun cu adevărat pentru a formula un gând atât de înduioșător, nu-mi împărtășiți opinia, zebrelor?

— Îți aștept explicațiile, brigadier, mă adresez eu sever torționarului.

Asta înseamnă prietenia, puicuțelor: sosești nebun de furie, decis să-i faci capul pătrat lui Pinuche, și pe urmă, când îl vezi așa de nefericit, așa de descumpănit, așa de funciar gentil, te iei repede și degrabă de cel care l-a masacrat.

— Domnule comisar, sunt năucit! Dacă n-aș fi fost sigur… împrejurările…

— Începe prin a-i scoate cătușele, te rog! Ferecat astfel unul dintre cei mai fini copoi ai poliției franceze!!!!

— Dar… dar n-avea acte… și…

[12] *Jules Muraire Raimu* (1883-1946) – celebru actor francez. (n.tr.).

Zdrahonului fâstâcit, de care depindea Pinaud, i s-a pus un nod[13]; tremurând, scoate fiarele de pe mâinile proaspătului Priponit.

— Inspectorul principal Pinaud are nevoie de acte asupra lui pentru a fi crezut de un simplu brigadier de jandarmerie? tun eu. Treaba asta o să facă valuri, prietene! O să facă valuri. Directorul nostru, care m-a trimis aici lăsând totul baltă, mi-a declarat răspicat. „Dragul meu San-Antonio, mi-a spus el, precizează-le acelor domni de la jandarmerie că vor cădea niște capete!”

Raimu în haine ostășești capătă culorile cărnii avariate.

— Dar priviți și dumneavoastră în cel hal era… Conștiința mea…

— Lasă baltă programele de televizor! Ceea ce văd eu e starea în care l-ai adus dumneata!

Eliberat din fiarele infamante, Pinaud se ridică și-și mângâie rănile cu vârful degetelor, de parcă ar fi încercat să citească *Cei Trei Mușchetari* traduși în braile.

— Oh, lasă, San-A.! șoptește acest suflet frumos. Nu-i în întregime greșeala lui Narcisse… Fiindcă vă numiți Narcissse, nu-i așa? îl întreabă pe jandarm.

Interpelatul dacă ar fi lucrat la operă, l-ai fi făcut să intre într-o gaură de șoarece.

— Da, într-adevăr, cum de știți, domnule inspector?

— Am auzit când soția a venit să vă întrebe dacă sunteți de acord să terminați la cină tocana pregătită pentru prânz…

Din victimă, Ramolitul se transformă în avocat.

— Ce vrei, San-A., dizertează Relicva, să ne punem în locul lui Narcisse… Am avut un accident. El intervine, e meseria lui. Îmi cere actele: în graba mea le uitasem… Realizează atunci că nu sunt un bărbat ci o femeie; nu, scuze: că nu sunt o femeie ci un bărbat. Eu îi spun care-i identitatea mea. El îi cere confirmarea patronului, dar acesta, fără să vrea să-mi vorbească măcar, închide telefonul. Narcisse mă ia drept un mincinos și vrea să afle cui îi aparținea mașina. Descoperă la serviciul de legitimații că-i proprietatea unui medic… Dintr-o dată, începe să mă ia la pumni ca să descopere adevărul. În locul lui, și eu aș fi făcut la fel. N-ai o țigară?

[13] Iar m-a apucat. De data asta în alexandrini. (n.a.).

Narcisse e cel care-i întinde pachetul de Gauloises. Au trecut secole de când nu l-am mai văzut pe Pinuchet cu o țigară întreagă în gură. Îi modifică fizionomia.

— Iertați-mă, mă duc să-mi recuperez proteza, adaugă el.

Abia atunci bag de seamă că am uitat să-i deformez vorbirea, așa că vă rog să mă scuzați și să faceți singuri corectura, de mână, direct pe carte. În acest scop, am să-l rog pe linotipist să fie așa de amabil și să lase un interval dublu între replicile camaradului meu, începând cu: „Oh, lasă San-A.! etc.” Mulțumesc.

— Nu vă deranjați, domnule inspector principal, mă duc eu personal! se grăbește brigadierul.

Nici n-a apucat bine să iasă pe ușă, că-l înșfac de corsaj pe amicul meu.

— Vagabond bătrân ce ești, îmi faci numai pocinoage! latru eu. O să trebuiască să-mi dai niște explicații…

Îi cade țigara dintre buze. Clipește des din pleoape, smiorcăindu-se.

— Oh, nu, Fan-A. Mi-am primit porsia!

Îmbunat, îl las în pace.

Își culege țigara de pe jos, secționează partea gangrenată, transformă astfel în chiștoc o țigară nouă, și suspină înșurubându-l în colțul gurii.

— Nu-s finofat cu nimic. Fingura mea proftie e că nu mi-am luat actele cu mine, Fan-A.

Și începe să-mi povestească de bine de rău următoarea anecdotă.

Potrivit directivelor mele, a gonit în direcția Angers-ului la volanul mașinii bietului Longuant. Hazardul sau flerul lui de copoi au făcut ca el să dea peste camionul care încărcase mobilele după câteva ore, în drumul lui. Imediat și-a ticluit un plan de acțiune: să-i urmărească pe hamali, așteptând să facă o haltă la vreun restaurant oarecare și, profitând de întunericul nopții să încerce recuperarea cadavrului. După un anumit timp, camionagii au accelerat, de parcă s-ar fi prins că sunt urmăriți. Pinaud, mereu pe urmele lor, observă că ei s-au oprit în câmp deschis. Atunci, Ramolitul i-a depășit și a oprit ceva mai departe. Camionul a pornit din nou; Pinaud s-a lăsat depășit și urmărirea a continuat. Îi dau acum cuvântul relicvei, în ciuda defectului său de pronunție:

— Merzeam cu o sută la oră. Se făcuse noapte. A apărut un firaj fără fisibilitate. Brusc, am sărit camionul cu toate luminile stinse la ieșirea din firaj. Am tras de folan la stânga și m-am isbit de o camionetă care fenea din sens infers. Socul m-a năusit. Dar șoferul de pe camionetă a făcut o fractură de craniu. Când am reușit să ies dintre fiare, hamalii dispăruseră. Nisi un martor. Selălalt automobilist fiind în comă, normal că am fost arestat.

Uf!

Cu trei de „f”.

Un zâmbet larg, format felie de pepene, îmi divizează fizicul de artist în două părți inegale, dar în același timp, la fel de armonioase și una și cealaltă.

— În fine, o pistă! oftez eu.

• CAPITOLUL VIII •

AȘA CEVA NU-I DE LEPĂDAT!

— Asta este, nu? întreabă brigadierul Narcisse prezentându-i lui Pinuche ceva mototolit, plin de pământ și rânjit.

Pinaud surâde cu acel rictus infam provocat de monstruosul pumn al jandarmului.

— Mulțumesc Narcisse, v-ați dat toată strădania, rostește el, lustruind obiectul cu fustele mai înainte de a și-l introduce de bine de rău în gură.

Jandarmul șef remarcă figura mea destinsă. Socotind-o de bun augur, prinde curaj:

— Ați accepta să cinați împreună cu noi, domnule comisar?

— Nici vorbă, refuz eu. Aș vrea să dau un telefon.

— Cum să nu! Firul vă aparține!

Mi-ar pune la dispoziție și nevasta ca supliment, plus soacra, canarul și cizmele de ceremonie.

Cer numărul 69 din Caducet și obțin legătura atât de rapid încât, pentru o fracțiune de secundă, am impresia că nu sunt în Franța.

O voce feminină, absolut deloc neplăcută, răspunde la telefon.

— Alo? Vă ascult.

„O”-ul e tărăgănat, târâit ca o trenă de mireasă.

— Cine-i la aparat? întreb eu surprins, crezând că am greșit numărul.

— Guvernanta doctorului Bérurier, îmi răspunde vocea.

Uite unul care nu și-a pierdut timpul ca s-o înlocuiască pe tanti Pinaude. Pariez pe ce știți contra a indiferent ce învelit în hârtie de mătase că Maiestatea sa a angajat vreo pipiță de prin partea locului.

— Aș vrea să vorbesc cu doctorul.

— Nu s-a întors din vizite, vreți să-i transmit ceva?

— Spuneți-i că vărul lui, Antonio, vrea să-i telefoneze imediat ce se întoarce la numărul pe care am să vi-l dau…

Îmi apăs mâna pe receptor:

— Cât aveți aici?

Narcisse îmi dă informația și eu o comunic cameristei lui Béru.

— Am impresia că Grasu ți-a găsit o înlocuitoare, îi spun lui Pinuchard, după ce am închis.

Apoi, sec, brigadierului:

— Lasă-ne, te rog!

Se simte cu musca pe căciulă, brigadierul, și încă nu și-a revenit. Pentru prima oară e dat afară din propriul său birou. Îmi interpretează un moment prima figură din „Miarka-la-fille-à-l'Ourse" înainte de se trimite la plimbare.

— L-ai jignit, regretă Pinaud.

— Puțin îmi pasă. Ascultă, deșeule, am impresia că am prins un fir, totul este să nu-i dăm drumul.

— Te urmăresc rău, mărturisește Pinuche.

— La fel de rău cum ai urmărit și camionul!

Prietenul meu ridică din umerii plăpânzi și fataliști.

— M-am străduit cât am putut.

— O fractură de craniu, o bătaie zdravănă, două mașini mototolite, reprezintă un rezultat frumos, recunosc eu. În orice caz, comportamentul camionagiilor tăi mă face să cred că acești domni sunt băgați până la mustață în această afacere tenebroasă, astfel încât voi porni fără zăbavă în urmărirea lor.

— Vin cu tine, fiindcă aș vrea să le spun vreo două cuvinte!

— Am să le comunic eu din partea ta. Acum te întorci la Caducet…

— Dar nu mai am mașină!

— Am să-i spun lui Narcisse să te conducă. Ajuns acolo, o apuci pe națională în direcția Parisului, cam vreo cincisprezece kilometri. În lungul șoselei sunt panouri care indică haltele de autobuz. Pe o distanță variind între opt și cincisprezece borne. César, ai să te duci în localitățile care corespund indicatoarelor și cauți să afli unde locuiește o femeie blondă, de aproximativ douăzeci și cinci de ani, cu ochi albaștri și o mică cicatrice sub formă de stea pe tâmpla stângă. Dacă o descoperi, vreau identitatea ei și un raport detaliat asupra persoanelor pe care le frecventează, ai înțeles?

Docil, îmi repetă instrucțiunile:

— Blondă, ochi albaștri, douăzeci și cinci de ani, o cicatrice sub formă de stea…

— Cred că pomicica asta are o legătură cu un domn posedând un D.S. Bicolor în tonuri de gri.

— Îți promit o anchetă aprofundată asupra personajului, mă asigură Relicva.

Ușa biroului jandarmeriei se dă violent de perete. Mânerul de aramă o să sape un nou centimetru în gaura care, fiind mereu percutată, s-a forat în zid. O puștoaică de vreo douăzeci de anișori, frumoasă ca o dimineață însorită, intră în încăpere, îmbrăcată într-un costum de tenis-woman, cu racheta sub braț și părul lipit de transpirație. E brunetă cu reflexe arămii, ochii îi sunt aproape verzi, iar ovalul feței asemenea unui dreptunghi cu colțurile rotunjite. Fustița albă descoperă o pereche de coapse fantastice, ele însele anunțând un poponeț care ar trezi idei lubrice patriarhului din Antiohia. Se uită la noi cu gura căscată, își încruntă sprâncenele pensate cu grijă și întreabă:

— Tata nu-i aici?

Eu, mă cunoașteți? Îi discern de urgență un zâmbet în stare să le lase gura apă manechinelor cu gesturi suficiente, care pot fi admirate în vitrinele marilor magazine. Dar nu pare să o miște.

— Vorbiți despre brigadier? gânguresc eu.

— Evident.

Ridică din umeri și rostește inteligibil cu toată gura:

— Narcisse!

Ceea ce ar demonstra că are un simț foarte personal al respectului filial.

Dar apare zdrahonul.

— Of, Edith, lasă-i pe domnii în pace! o dojenește el.

— Domnișoara nu ne deranjează, tocmai am terminat, mă grăbesc eu să-l asigur.

Mă prezint persoanei în alb:

— Comisar San-Antonio!

Pare surprinsă. Trebuie să spun că e străbătută de un fior, pentru că nu se aștepta[14].

— Celebrul San-A.? întreabă ea[15]. Ce căutați dumneavoastră în jandarmeria asta prăpădită?

— Edith, fata mea! încearcă s-o domolească mamutul în uniformă. E tare neastâmpărată, o scuză el.

[14] Să-l lăsăm pe San-A. cu iluziile lui. (Nota editorului).

[15] Ceea ce dovedește că San-A. Nu se hrănește cu iluzii, dar că e conștient de popularitatea lui! (Răspunsul lui San-A. către editor).

Nu izbutesc să-mi dezlipesc retina de pe acest strălucit subiect. Ce-ați vrea, lupul schimbă blana dar năravul ba. De altfel, de ce m-aș schimba, reușit cum sunt, nu? Ca să vă fac o confidență, dragilor, aflați că, din pricina balamucului ăsta, n-am mai avut ocazia să jumulesc o puicuță de vreo opt zile. Or, există trei chestii pe lumea asta pe care nu le suport: răutatea, ceapa și castitatea prelungită. Făcându-mi-se milă de mine, mă decid pe loc să întreprind ceva pentru persoana mea. Când ți-o reclamă metabolismul, inutil să mai reziști. Omul e tributar glandelor sale; trebuie să se încline în fața acestei realități. În general vorbind, natura e mai curând binevoitoare cu mine. Când îmi place o fetiță, unsprezece cazuri din zece, îi plac și eu ei. Și când două ființe se plac, circumstanțele devin docile ca niște câini dresați. E destul să arunc o ocheadă spre angrenajul unei demoazele, pentru a fi înghițit până la coate, cu o oprire facultativă la etajele superioare! Mai înghițiți și voi dacă rămâne ceva! Pe majoritatea oamenilor, ceea ce-i oprește, e timiditatea. Și de asemeni, conștiința lor geografică. Un el și o ea care se plac își închipuie prostește că patul final se află la ani lumină de dorința lor comună, când în realitate, sunt înconjurați de culcușuri pline de mirosuri ușoare. Într-o altă ordine de idei, pe plan internațional e la fel. Ne închipuiam, de pildă că America și Rusia se află la antipozi una față de cealaltă, când de fapt doar un păcătos braț de mare de cincizeci de kilometri le separă. Și pe deasupra mai e și înghețat în cea mai mare parte a anului, astfel încât ai putea să mergi *per pedes apostolorum* de la Washington la Moscova.

În amor, ca în multe alte domenii, oamenii uită de strâmtoarea Bering! Eu, niciodată, și acest fapt constituie forța mea.

Vreau să vă demonstrez ce rapid se face carburația, frumoaselor. Din patru replici mă plasez pe orbită. Urmăriți cu atenție ansamblul operațiunilor de aprindere!

Fetița lui Narcisse (stau și mă întreb cum s-o fi descurcat de a cizelat un asemenea obiect de artă, boul ăsta!) exclamă:

— Ai putea să mă duci până la gară, tată? Trenul meu pleacă peste douăzeci de minute, mai am timp doar să mă schimb.

— Unde mergeți, domnișoară? întreabă galant frumosul San-A.

— La Angers, trebuie să mă întorc la Institut în seara asta!

Ei, ce vă spuneam? Armonia conjuncturilor pentru persoanele pe cale de a se îndrăgosti! Ai impresia că visezi. Imaginați-vă-l pe comisar declarând pe un ton nonșalant, foarte patern:

— Amuzant, copila mea, dar și eu merg într-acolo; mi-aș face o plăcere din a te conduce, ar fi pentru dumneata mai puțin trist decât mersul cu trenul, cel puțin așa sper!

Din patru replici, așa v-am spus!

Și, bineînțeles, papa Narcisse e încântat. Începe să gângurească: „Dar nu trebuie să vă deranjați, domnule comisar; într-adevăr, nu știu cum v-aș putea mulțumi, etc.”

Există o categorie de oameni încornorați la toate nivelurile. Astfel, ai de a face cu fii-încornorați, soți-încornorați, tați-încornorați, automobiliști-încornorați, contribuabili-încornorați, încornorați-încornorați.

Îl opresc cu un mic gest plictisit, stil „Hai s-o lăsăm baltă, dacă n-ai face câte un serviciu aproapelui, din când în când, ar trebui să te adresezi companiei Cook pentru a-ți reține un loc în paradis.” Cât privește puștoaica, cu ea e în ordine:

— Ah, ce amabil sunteți! exclamă. Mă duc să mă pregătesc…

Iese într-un picior, ceea ce-i face fustița, ca și ideile mele amoroase, să-și ia zborul simultan.

— Tare-i neastâmpărată! repetă brigadierul.

E cât se poate de fericit că se poate reabilita în ochii mei, cărându-l pe Pinocchio la Caducet. Acum, presimte că atitudinea lui crudă e dată uitării și că își va putea urma drumul glorios care-l va conduce spre o pensionare din postul de brigadier șef.

Telefonul începe să zbârnâie și glasul bolovănos al Maiestății sale îl cere pe șeful venerat. Béru pare în culmea optimismului. Pariez pe o casă de bani contra unei case de economii că șmecherul a avut vreo aventură amoroasă.

— Treburile merg prost? îl întreb.

— Nu, amice. Totul e scăldat în untură de pește! Închipuie-ți că, dacă Pinuche nu s-a mai întors, am angajat o nouă cameristă. E dama care a venit să mă consulte în legătură cu gâtul, dacă-ți mai aduci aminte. Știi, prima mea pacientă!

— Îmi dau seama foarte bine, îmi sare mustarul; e orgie în toată regula acolo!

— Ce-ți imaginezi! Munca înainte de toate, tipule. Naturlich, am întreținut-o galant între doi pacienți, trebuie să te ocupi și de tineret.

— Ai făcut multe prostii, medical vorbind?

— Dimpotrivă. Îngrijesc tot târgul cu atâta energie încât cabinetul meu e mereu plin. Tocmai am avut un mic necaz cu soacra perceptorului, căreia i-am dislocat genunchiul, încercându-i reflexele cu ciocănelul. Ce vrei: baba nu reacționa. Piciorul ei era în relaș. Ca să mă asigur, am lovit-o cu ciocanul cam prea tare, ceea ce i-a ocazionat o deșurubare a încheieturii. Da'-i o femeie foarte cumsecade și nu mi-a luat-o în nume de rău. Dimpotrivă. Acum, când are genunchiul ca o butie, asta o să-i ocupe mintea, fiindcă îi cam mergea cu sorcova. Cu împachetările de urzici pe care i le-am recomandat peste opt zile o să fie iar sprintenă. Astea-s riscurile meseriei, dulceață!

Eminentul dă drumul unui râs robust care seamănă cu zgomotul unei batoze într-o dimineață luminoasă.

Nu sunt în stare să mă supăr pe el. Béru e într-o măsură pentru mine călcâiul lui Achilles. E bucuria lumii. Sănătatea ei. Trebuie că le câștigă încrederea pacienților lui. Le trezește dorul de viață. Le oblojește locurile dureroase. Latura bună a omului e că rareori plesnește din toate părțile în același timp. Cum a spus-o și Jean Rostand[16], anumite organe ale sale se comportă de parcă ar fi nemuritoare, în vreme ce altele au tendința să-și înceteze funcțiile. E destul să trezești încrederea în acestea din urmă, demonstrând cât e de plăcut să exiști și în ce măsură viața curge de la sine! Nu are decât să-și urmeze panta firească. Grasu e un soi de curs de apă care vagabondează, care întâlnește altele, le captează, le asimilează, le amplifică, le transmite energia și impetuozitatea propriului său curent. Doctor? El, fir-ar să fie, e din naștere!

— Dacă i-ai vedea moaca farmacistului din spatele vitrinei. Ai zice că-i un supozitor în exercițiu.

— Nicio veste în legătură cu mobilele ridicate azi?

— Niciuna.

— Pinuche n-a putut recupera lada în chestiune, așa că ne putem aștepta la orice. În cazul unei situații mai grele, fă-o pe prostul, bine?

— Lasă panglicile să fluture, San-A., știi că nu-i altul mai diplomat ca mine!

— Știu. Moșul se întoarce în seara asta

[16] *Jean Rostand* (1894-1977) – biolog francez cu importante lucrări asupra partenogenozei experimentale. (n.tr.).

— Aș putea totuși s-o păstrez pe Mariette? se teme Nesătulul.

— Păstreaz-o.

— Jockey, bebi! Cu atât mai mult cu cât e prețioasă din toate punctele de vedere.

Își drege canalizarea și, misterios adaugă:

— S-ar putea să am ceva nou în legătură cu ancheta.

Ciulesc urechea ca un ciobănesc german care aude miorlăind o pisică.

— Te ascult.

— Datorită Mariettei, care locuiește pe aproape și care nu umblă legată la ochi, sper, am obținut un indiciu.

— Despre ce-i vorba?

Alexandre-Benoît, hâtru, lasă cincisprezece secunde de tăcere savantă înainte de a răspunde:

— E în legătură cu primul medic. Câtva timp înaintea morții lui, a primit vizita unui personaj ciudat. Un individ rănit, la volanul unei mașini sport. S-ar părea că turismul a staționat trei zile înaintea casei predecesorilor mei, ceea ce ar da de înțeles că tipul, despre care îți vorbesc, a rămas ascuns la doctor, fiindcă n-a fost văzut pe nicăieri în sat.

Piticuțul meu intim îmi tresare în minte. Mă avertizează că Grasu a pus mâna pe un iepure important.

— Aș mai vrea să fac o precizare, bună sau rea, dar care mi se pare interesantă, San-A.

— Pasează marfa, Grasule!

— Mobilele care au fost ridicate azi... Nu sunt cele ale ultimului medic asasinat, ci ale primului. Nu știu dacă acest amănunt te interesează, totuși...

— Ești un as, Alexandre-Benoît, îi spun eu vesel. Continuă, mergi pe calea cea bună. Cum arăta vizitatorul rănit?

— Stai așa, merg să aflu de la mica mea comoară...

În vreme ce el culege informațiile, apare Edith în ținută de drum. Poartă o minijupă extrem de mini, pe lângă care fustița de tenis ar părea o rochie cu trenă și o scurtă dintr-un plastic negru.

— Sunt a dumneavoastră! îmi spune ea, ceea ce mă stârnește să-i accept pe loc propunerea.

— Ai obținut elemente interesante? mă întreabă Pinaud cu un aer plin de regrete, fiindcă uneori o surdă rivalitate îl opune acolitului său.

— Degetul meu mic îmi spune că da.

— Mai ești la aparat? întreabă Burtosul.

— Cu urechea ciulită, îl asigur.

— S-ar părea că individul ar fi putut să aibă vreo cincizeci de ani. Lat în spate, bondoc. Purta un pulover cu guler întors, ochelari negri și trăgea un picior. În plus, avea un pansament serios la o mână, dar Mariette nu-și mai aduce aminte la care. Un pansament roșu de sânge. Te interesează?

— Teribil. Cred că am să mă întorc mâine la Caducet. Continuă să întrunești un maximum de informații.

Închid, cu inima în sărbătoare.

— La drum! decid eu.

Strâng laba tremurândă a lui Pinuche, pe cea viguroasă a lui Narcisse și apuc valijoara puștoaicei.

V-am precizat că poartă ciorapi negri?

Nu pot rezista când e vorba de ciorapi negri.

Dacă o fetiță, cu diametrul flotoarelor depășind o sută de centimetri, se hazardează în spațiul meu vital cu ciorapi negri, trebuie să-i depun la cameră o moțiune de încredere, în ora imediat următoare.

Așa ceva nu-i de lepădat.

• CAPITOLUL IX •

AM O MICĂ SURPRIZĂ PENTRU DUMNEAVOASTRĂ

Drumul ăsta până la Angers, fraților, o adevărată binecuvântare! Puștoaica are conversație nu glumă. Îmi explică, pentru început, că tatăl ei e un idiot bătrân (ceea ce cred că remarcasem) și că, de multă vreme, îl trage pe sfoară cu Institutul. De vreo trei luni de zile le-a zis *buy-buy* surioarelor care-i acordau adăpost și păpică, pentru a-și închiria o cameră mobilată, pe strada Amiral-Coulapique. A fost suficient să-i trimită maicii superioare a mănăstirii de călugărițe o scrisoare cu antetul jandarmeriei și semnată de brigadierul Narcisse Piépoilu, ca să se teleporteze din locurile sfinte. Acum lucrează pentru un notar și trăiește cum îi place. Fata asta se exprimă foarte franc. Eliberată de servituți din cap până în picioare. Cu excepția patronului, îmi explică, nu face nimic la notariat. Are un mic birou numai pentru ea unde șobolanul bătrân vine să-și maseze injectorul, în fiecare dimineață, pentru a-și elibera supravoltorul. În restul timpului, fetița citește San-Antonio sau dezleagă cuvinte încrucișate. Îmi povestește toate astea ca pe o glumă bună, proaspătă și haioasă. E o libertate sălbatică în felul ei. Zece minute de corvoadă cu domnul notar și pe urmă e liniștită. Nu-i cere mai mult omul minutelor și al nodului papion. O manie care i-a rămas din clasa a șasea!

Din cauza unui reumatism păcătos la încheietura mâinii se vede obligat să facă apel la ajutor din afară. Într-un sens, Edith, care e o pasionată a tenisului, își exersează lobul! Și toată lumea e mulțumită. Între timp, Narcisse arde gazul, lenevind între cele două urechi. O crede bine apărată pe fetiță la umbra capișoanelor apretate. Îndopată cu rugăciuni până în gât, brodând mileuri și recitând crezul. Își imaginează, dragul de el, că în vreme ce își pregătește pensionarea, fata lui cea mare e pe punctul de a se retrage și ea în Institutul de Contracepție, Edith îi aduce lista celor mai bune eleve din clasă – dacă o vrei, uite-o – pe care o cumpără cu douăzeci de franci duzina de la librărie. Notarul e cel care i-o completează în caractere ronde

agrementate cu firicele de păr, oculte. Narcisse le pune în ramă. S-ar părea că dormitorul lui e plin. Asta-i mândria lui, gloria lui, doping-ul lui. Dacă i s-ar face analiza urinei în serile când nu îi aduce lista, ar fi declarat nul și neavenit. Recte, i s-ar nega existența.

Pălăvrăgind întruna, îi mângâi compasul. Ea îmi întoarce mângâierea. Nimic nu fertilizează mai bine relațiile ca o partidă de arată-mi-cât-e-de-cald-la-tine. Faptul nu te împiedică nici să conduci nici să conversezi și te întreține într-o stare euforică.

Din confidențe în mângâieri, ajungem la Angers și Edith mă conduce drept la ea acasă. Strada Amiral-Coulapique este un drum îngust care merge din bulevardul Sépamoicélautre[17] până în piața Trouillomètre[18].

Care nu-i surpriza mea, nuanțată de stupoare și chiar de stupefacție când zăresc în colțul pieței cu strada Amiral-Coulapique o clădire mare zugrăvită în galben-gelozie, pe frontonul căreia caractere enorme negre înconjurate de alb și subliniate cu roșu proclamă:

Întreprinderea A. COURSYVITE și Fiii.
Mutări în orice direcție.

E dantesc și hazardul ăsta, cred că nu pretindeți contrariul, bandă de nerușinați! Păi să vedem: alerg în ajutorul lui Pinaud, iar fiica brigadierului care-l torționează locuiește la Angers. O conduc pe puicuță la ea acasă pentru a-mi admira ornamentele suspendate, japoneze, și iată că fata locuiește la patruzeci și trei de metri, douăzeci și șase de centimetri, de întreprinderea care mă interesează.

V-am mărturisit ceva mai sus că am fost surprins? Eroare: sunt năucit. Fiindcă, din clipa în care am realizat comportamentul dubios al camionagiilor, am fost convins că circulau sub o firmă falsă. Faptul mi se părea atât de evident încât chiar am neglijat să verific în anuar dacă exista în Angers o firmă de transport *Coursyvite*.

[17] Celebru magistrat angevin care a inventat alibiul. (n.a.).

[18] Aparat care servește la măsurarea emisiilor de adrenalină din corpul uman, consecutive unei puternice emoții. Există două tipuri de trouilometre: cel simplu, și trouilometrul Azéraux, după numele faimosului fizician angevin, Hector Azéraux. (n.a.).

Deci, există. Atunci, nu văd decât o ipoteză valabilă: un camion al firmei a fost furat de răufăcători.

— Parcați în piață, pentru că străduța mea e prea îngustă, îmi recomandă Edith.

Îmi las mașina sub niște platani deghizați în castani și mă iau după ea, gânditor.

Cămăruța cuceririi mele e în stil Mimi Pensurn. Nu lipsește de pe pereți fotografia nici unui idol. Pe divanul pat (o divin pat), a întins o pătură de călătorie ale cărei motive reprezintă mașini vechi, proprii începutului de secol. Fața de masă e confecționată din ziar, iar deshabilleul agățat de ușa deschisă a cabinetului de toaletă te-ar îndemna să consideri o plasă împotriva țânțarilor drept o rochie din stofă groasă.

— E plăcut la tine, inimioaro! îi spun moștenitoarei lui Narcisse, lustruindu-i balcoanele.

Uite că am și început s-o tutuiesc din simplul motiv că ne aflăm la ea în cameră.

— Nu ți-e frică de taică-tu că într-o bună zi o să descopere secretul?

Copila face un gest nepăsător.

— Femeile nu se tem niciodată de consecințele prostiilor care le fac, ceea ce le permite să le aprecieze? În vreme ce bărbații își distrug viața pentru că sunt speriați de ale lor, îmi răspunde ea.

Admir maturitatea acestei puștoaice. Îi place minijupa dar nu trambalează după ea și o mini-gândire, v-o spun eu. Asistăm la o fantastică evoluție a individului, părinți. În zilele noastre, o fetișcană de 18 carate (la vârsta asta fetele sunt de aur) au mai multă minte ca profesorii străbunilor noștri. Au și parcurs turul circuitului, pentru a recunoaște traseul. Ceea ce le-am mai putea învăța din filosofie n-ar fi decât o trăncăneală de senil. În raport cu aceste tinere treze, marii gânditori trecuți și prezenți au creierul din bronz ca cel a lui Rodin.

Bătrânii ramoliți nu-și dau seama de pericolul acesta[19]. Față de fabuloasa lor precocitate, ei bodogăne că o să le treacă o dată cu vârsta mania asta de a fi inteligent, că se vor prosti ca și părinții lor, când vor începe să tragă la măsea.

[19] Notă pentru corector: nu vă puneți în bernă conștiința profesională din cauza acestor întorsături de frază. O fac intenționat ca să plesnească puriștii în ale gramaticii, ai vocabularului și ai sintaxei și prea fericitul lor patron. (n.a.).

Nu vor să consimtă că specia evoluează. Refuză să admită că s-a sărit o treaptă, că, așa cum cad recordurile sportive, tot așa se ameliorează fantastic și sectorul gândirii. Pe bătrâni pentru a fi inteligenți i-a costat voință și sudoare și atunci sunt enervați să descopere că în zilele noastre omul se naște deștept; că puștanii de azi recoltează fructele eforturilor lor. Li se pare o anomalie! Ceea ce probează, indiferent dacă le place sau nu, că marii inteligenți de ieri au devenit totuși bătrânii idioți de azi. Am intuit fenomenul și m-a distrat. San-A. are câte un picior în fiecare univers. O vedere cuprinzătoare asupra netoților care gândesc în play-back, și o alta veselă, îndreptată asupra pușlamalelor care sunt inteligente până în fundul vezicii, fiindcă inteligența, cea autentică, nu se elaborează: se pișe.

O seamă de indivizi mâncați de molii au și rupt legătura. Am să le prezint această anchetă, dacă permiteți. Oh! Băieți, au și pornit-o la drum! Domnii observatori sunt rugați să urce în vagoane și să se asigure că portiera compartimentului este la fel de încuiată ca și spiritul lor! Tutuu, domnule Edgar, după dumneavoastră, dacă mai e loc!

Edith își descheie scurta din plastic și se aruncă peste Dedion-Bouton și alte Mercedes-uri Benz 1903, care decorează cuvertura.

— Eram așa de grăbită să ajung! îmi ciripește ea, subliniindu-și vorbele cu o ocheadă care l-ar unge cu vaselină pe un astringent.

— Și eu, mă simt obligat să răspund, așezându-mă lipit de ea.

Rămânem așa o vreme, ochi în ochi, degustându-ne în avans. E plăcut să nu te grăbești. Te lingi în prealabil pe bot. Te întrebi din ce capăt s-o apuci. Îți faci planuri asupra intimităților. Îți ascuți simțurile. Ipotechezi viitorul. Îți ciupești coarda sensibilă. Îți cinematografiezi următoarea secvență. Ți-o proiectezi în stetoscop-color, cu retina de pe acum devenită speculum. Sunt anumite momente, credeți-mă, când nu trebuie nimic bruscat. Te supui reciproc unui supliciu chinezesc. Distribui unde. Și pe urmă, brav, treci la atac. După metoda clasică: un pupic umed pentru domesticirea convenienței. Apoi, mâna hoinară pentru amorsarea intrepidității chiloțistice. Și demarajul e gata. Îmi plac mult fetițele cu temperament. Întotdeauna le acord credit. Îi avansez Edithei o treime din tranșă și mă pregătesc să-i intonez imnul partizanilor surdomuți, când, brusc, ea mă respinge și se

așază pe fundul nostru (zic nostru, pentru că al ei începea să-mi aparțină).

Părul îi e lipit pe frunte de sudoare iar privirea îi e ca a aceluia care ciulește urechea, dacă pot să mă exprim astfel.

— Ce-i? o întreb.

— Stinge lumina! N-ai auzit pe cineva fluierând în stradă?

— Da, și ce-i cu asta?...

— E un amic de-al meu, unul din fiii Coursyvite. A văzut că m-am întors și o să urce...

Îmi reprim tresărirea pe care o presupuneți, dacă sunteți ceva mai puțin nătăfleți decât îmi imaginez.

— Îl cunoști pe unul din băieții Coursyvite?

— Pe cel mare... Maurice. Stinge când îți spun, e îndrăgostit de mine și mă scoate din pepeni cu gelozia lui.

Mă ridic, dar în loc să dau curs indicației Edithei, îmi pun puțin în ordine ținuta.

— Ai grijă să te deghizezi în fetiță cuminte, o sfătuiesc.

— Ce faci? rostește cu regret dulcea copilă trăgând de cei opt centimetri de fustiță pentru a acoperi patruzeci de centimetri de pulpă.

Treptele de lemn ale scării trosnesc sub un pas. Patru degete produc o salvă de toc, toc în ușă.

Mica mea pasageră mai face un ultim gest pentru a mă opri, dar eu am și deschis.

Pe ștergător se află un tip înalt care ar fi putut trece drept blond dacă ar fi fost mai puțin roșcovan. Are pistrui, mustață, ochelari în ramă groasă de baga și, în spatele lentilelor o privire siderată.

— Salut, Maurice, intră, îl invit eu.

Se conformează. Coursyvite fiul cel mare e de vreo douăzeci și cinci de ani. Ghicești în el băiatul complexat. Nu știe ce să facă și cum să-și țină brațele lungi, și atunci le lasă atârnânde în lungul trupului.

Se uită la mine cu o căutătură confuză.

— Comisar San-Antonio, mă prezint eu. Sunt un prieten al tăticului Edithei. M-a rugat să-i verific comportamentul la Angers.

Îmi închei discret pantalonul.

— E cât se poate de frumos!

Celălalt nu scoate nicio vorbă. Se mulțumește să clipească des din pleoape, frecându-și mâinile roșii cum face un atlet cu intenția de a se decontracta.

— Când o să afle brigadierul toate astea, continuu eu, îți anunț un scandal de pomină la întreprinderile *Coursyvite și fiii*!

— Tatăl meu nu trebuie să afle nimic, mormăie băiatul pe un ton îngrijorat.

— Știi că ești bine, băiete! Mă vezi trădând încrederea unui brigadier, eu, comisar cu jurământul depus?

Puștoaica abia se ține să nu izbucnească în râs. Mă găsește perfect în numărul meu de apărător al familiei. Trebuie să spun că eu nu fac niciun efort. Joc sobru rolul unui polițist strălucit care vede viața ca fiind în slujba moralei creștine.

Coursyvite senior nu pare deloc fericit! E ca o reclamă pentru un aperitiv pe bază de anghinare. Confratele meu Rabelais (care mi se aseamănă în anume privințe, după vorbirea unor personaje) pretinde că pentru a fi fericit, trebuie să bei rece și să mănânci sărat. Eu nu-s de acord, băieți! Pentru a fi fericit, trebuie să dormi mult și să te ușurezi cum trebuie, doctorul Béru v-o poate confirma. Insomnia și vărul ei primar, constipația, îi fac pe oameni penitenții pământului. În mod evident, Maurice se înscrie într-una dintre aceste categorii. Poate chiar în amândouă.

— Sunt îndrăgostit de Edith, pledează el din vârful buzelor.

Un firicel de salivă i se prelinge pe bărbie și fruntea îi transpiră. E un băiat secretos și care secretă enorm.

— Urmează-mă, îi zic, n-o să stăm de vorbă de față cu această pură copilă.

Cu un gest blând dar ferm îl propulsez pe scară. Înainte de a ieși îi fac semn lui Edith că am să mă întorc imediat. Stă turcește pe pat, de unde nu i se pot vedea decât plămânii și partea superioară a stomacului.

Îmi trimite o bezea, cum nu se poate mai complice, din vârful degețelelor ei frumoase.

•

Toamna la țară, noaptea, miroase frumos. O adiere de pietre vechi de frunze moarte se întrepătrunde cu răsuflarea mușcatelor agonizante. Bezna îi dă curaj lui Maurice[20].

[20] Notă pentru cititorii mei liceeni: nu folosiți niciodată o asemenea întorsătură de frază dacă nu vreți să vă alegeți cu o notă proastă. (n.a.).

— Ascultați, domnule, n-aș vrea ceva mai mult decât să mă însor cu Edith, dar ea e aceea care mă refuză.

Nici nu mă miră. N-o văd în ruptul capului pe puștoaica asta temperamentoasă, măritată cu un tolomac de o asemenea amploare. În orice caz, nu acum. Nu-i exclus ca mai târziu, după ce s-o sătura de distracții, să-l îmbrobodească și să-l ducă la primăria din Saint-Turdoré, ca să-l stoarcă de bani; fiindcă particularitatea unei soții, stil Edith, e de a-i demonstra omului ei, pe toată durata vieții, că e prea prost pentru ea și prea inteligent pentru salariul lui.

— Lucrezi împreună cu bătrânul? îl iau eu abrupt pentru a schimba subiectul conversației.

— Da.

— Merge transportul lemnelor de pat?

— Binișor, da, face el surprins.

— De ce anume te ocupi tu în cadrul întreprinderii, de camioane sau de hârțogărie?

— Lucrez în sectorul comercial.

Așa mă gândeam și eu. Prea delicat pentru a conduce un camion de douăzeci de tone și a căra dulapuri normande.

Continuăm să mergem. Am ajuns acum în piață, dinaintea casei Coursyvite. San-A. al dumneavoastră, rumegă o seamă de întrebări, frumoaselor. Îi sosesc în pachete de douăsprezece, din care cauză clatină ciudat din cap. E frapat de înlănțuirea faptelor, cel mai bun copoi.

În evoluția situației e o logică a cercului, prepelițelor. Camionagii-Accident Pinaud. Accident Pinaud-Jandarmeria din Saint-Turdoré[21]. Jandarmeria din Saint-Turdoré-Edith. Edith-Camionagii. Nici nu se poate ceva mai riguros, nu-i așa? Or, experiența m-a învățat că hazardurile care se îmbucă precum o undiță sfârșesc *automat* prin a extrica o situație, potrivit tuturor aparențelor, inextricabilă.

— Ia te uită, rostesc eu aprinzând o țigară, cu câtva timp în urmă am zărit unul dintre camioanele voastre la Caducet-sur-Parbrise...

Pe deasupra flăcării chibritului, îl cercetez pe roșcovan. Poate că mă înșel, dar aerul lui încurcat pare să se sublinieze și să se înfrumusețeze.

[21] Multe persoane se întreabă de ce dau sistematic nume bizare personajelor și locurilor din povestirile mele. Vreau să vă mărturisesc un lucru: și eu mă întreb. (n.a.).

— Nu-i exclus, face el. Mergem aproape în toate direcțiile…

— Știi unde se află Caducet?

— În departamentul Cher et Tendre, nu?

— Bravo, ești tare la geografie, băiete! Bineînțeles, ești la curent cu această cursă, fiindcă te ocupi de contabilitate?

Trebuie să admitem un lucru: Maurice e complexat, dar nu nătărău pentru a găsi normal că nu-i mai vorbesc despre Edith ci încep să-l descos în legătură cu munca lui. Pare să se întrebe unde vreau să ajung.

— Bineînțeles, îmi răspunde.

— Cine conducea camionul?

— Doi dintre oamenii noștri…

Scot din buzunar un carnețel, precum și un creion.

— Te rog să-mi notezi numele lor și adresa!

Apucă obiectele, care îi sunt întinse, cu o mână tremurătoare.

— Dar pentru ce? se bâlbâie tolomacul care se înroșește, se zăpăcește și mâzgălește.

— Pentru că cei doi șmecheri au provocat un accident la Saint-Turdoré, amice, agravându-și cazul prin delictul sustragerii de la locul accidentului.

— Oh! Dumnezeule, se lamentează Maurice Coursyvite.

Îl bat pe umăr.

— Nu te necăji, băiete, n-ai să ajungi tu în închisoarea corecțională. Cât privește responsabilitatea civilă a întreprinderii, ea e acoperită cu vreo asigurare, presupun.

În ciuda cuvintelor mele reconfortante, Maurice continua să se descompună și să tremure.

— Oh, ce nenorocire! Când o să afle tata așa ceva…

Am impresia că bătrânul Coursyvite e un tată-zbir dacă a reușit să le bage frica-n oase copiilor.

— Cu siguranță, n-o să fie încântat, dar ce te interesează pe tine, hai?

— Eu…

— Notează-mi informațiile pe care ți le-am cerut, Maumau, și mișcă mai repede!

Dă să scrie, dar pe urmă se răzgândește.

— N-ar exista o modalitate să… să…

— Să ce, camarade?

— Să aranjăm totul pe cale amiabilă?

— O fractură de craniu, să știi, că nu se aranjează pe cale amiabilă.

— Fractură de craniu!

— De toată frumusețea! S-ar părea că atunci când i s-a scos pălăria celui în cauză, pielea și părul i-au rămas înăuntru. Acum are ușa deschisă pentru un guturai la creieri!

Împiedicatul are o reacție neașteptată: începe să bocească deasupra carnețelului meu.

— Of, Doamne, dacă aș fi știut! Dacă aș fi știut! hohotește el.

Ți se frânge inima când vezi suferind astfel un bărbat. Teribil ce mare e numărul indivizilor care nu izbutesc să ajungă adulți.

Îl trag pe prostălăul ăsta spre o bancă.

— Dacă mi-ai spune tot, am câștiga timp și am reuși să punem un petec cald pe conștiința ta care se dezumflă.

Băiatul clatină din cap.

— Am vrut să-i fac o plăcere doamnei Favier…

Numele ăsta îmi spune ceva. Îi iau carnetul din mână până când nu ajunge ud leoarcă și-l frunzăresc. Favier, e numele primului medic asasinat.

— Ce-i cu doamna Favier?

Își șterge ochii liniștit de iminența confesiunii sale. Descărcare egal ușurare, nu?

• CAPITOLUL X •

ÎN DOMENIUL STUPOAREI
ESCALADA CONTINUĂ

Ați văzut prin restaurante domni grași cu obrajii ca două fese, mâncând chestii care se preling și lingându-și fiecare deget, după fiecare îmbucătură, ca să nu se piardă nimic? Spuneți-mi i-ați văzut pe drăguții ăștia de căpcăuni care-și poartă grăsimea ca pe o cruce și lăcomia ca pe o maladie incurabilă? Văzându-i cum își sug degetul mare, și pe cel mijlociu, cum își pompează inelarul, cum își degustă degetul mic și păstrează agilul arătător ca să pună capac, ai putea crede că au devenit comestibili și autofagi, bieții bulimici.

Întotdeauna am avut impresia că în cele din urmă vor ajunge să-și rontăie degetele, mâna, antebrațul. Să dispară lent în interiorul gurii lor mari și vorace. Strădania care o depun, nobila încetineală, în special, te descumpănește și te impresionează.

Eu, în acest moment, în piața Trouillomètre, parcă aș fi unul dintre acei avizi de mâncare, pe cale de a-și face plinul.

Mă ling pe bot, îmi curg balele, îmi salivează papilele gustative. Ce bucată regală, scumpelor! Verigile se înșiruie docil una după alta. În curând am să dispun de un lanț lung pentru a-l captura pe asasin. Dacă toți legații din lume ar vrea să-și dea mâna…

Savurez. Nu mă grăbesc. Când extazul e pe aproape, întotdeauna trebuie încetinită mișcarea. Plăcerea nu durează mai mult ca un strănut. Dar adevărata plăcere constă în așteptarea plăcerii.

Maurice ridică din umeri.

— E o doamnă văduvă, îmi spune el.

— Știu.

— Deci o cunoașteți? se miră plângociul.

— După nume. E soția unui medic, nu-i așa?

— Da. Soțul ei s-ar părea că s-a sinucis.

— O cunoșteai?

— Vag. Familia Favier își petrecea vacanțele aici, de unde doamna este originară. A moștenit de la mama ei o casă mică pe malul fluviului. Acolo locuiește de la moartea soțului.

Tace. Un grup de șnapani trec în zbor pe motociclete decorate ca niște barăci de bâlci, strigând ca pieile roșii. Dispar în bubuitul mașinăriilor, care scot fum, și noaptea încetează să-i mai aparțină lui Marlon Brandă, pentru a reveni în brațele lui Musset.

— Zi-i mai departe, Maumau…

— Acum trei zile, doamna Favier a venit la birou să ne întrebe dacă nu putem să mergem la Caducet după mobilierul ei. Mi-a explicat că nu are o situație prea strălucită și mi-a cerut, dacă pot, să-i fac un preț mai convenabil…

— Ce gen de femeie este această doamnă Favier?

Băiatul cel mare al familiei Coursyvite întoarce capul.

— Oh! face el…

— Și în afară de asta? insist eu.

— În jur de patruzeci și cinci de ani. O brunetică destul de bine…

Îi trag un bobârnac în ureche.

— Ia uită-te la mine, Maurice!…

E un adevărat regal să manevrezi o găgăuță ca ăsta! Vă jur că un puști de șapte ani s-ar fi dovedit mai puțin docil.

Genele lui roșcate bat în mare viteză, ca pentru a-l proteja de privirea mea intensă. Dar de ochii unui San-A., sub tensiune, n-ar fi suficient să te ascunzi nici după storuri californiene.

— Vrei să continui eu pentru tine, măi mototolule? Drăgălașa văduvă te-a dat gata, nu? Ochi plini de lacrimi, vârfurile sânilor care ordonă: „Mâinile sus”. Trei degete de farmec, un deget de tristețe, un deget de promisiuni și totul își dă mâna în mintea unui zuav ca tine! I-ai aranjat o mutare discretă, pe cheltuielile firmei…

— Adică…

Înghite cu dificultate…

— Le-am cerut unor băieți care erau în concediu dacă n-ar fi vrut să depaneze o prietenă. Drept recompensă, i-ar fi plătit bine pe amândoi…

— Și camionul?

— Avem mereu câteva în reparații. Le-am dat unul care tocmai fusese pus în stare de funcționare, dar care nu era predat oficial.

Râs sarcastic:

— Ia spune, dacă toți băieții Coursyvite sunt la fel de nătăfleți ca tine, după moartea bătrânului, întreprinderea voastră are să devină o sucursală a Armatei Salvării! Te-ai mai văzut cu hamalii?

— Da.

— Nu ți-au spus nimic?

— Doar că treaba-i gata.

— Și doamna Favier?

Tace cu privirea à la Stan Laurel. Ce-i drept, are o latură de Pierrot îndurerat, Maurice.

— Ai mai văzut-o? insist eu.

— Mi-a telefonat ca să-mi mulțumească. M-a invitat să trec pe la ea când se ivește ocazia să-i zic un bună ziua.

— Și ai trecut?

Băiatul clatină din cap.

— Nu, eu... păi... n-am îndrăznit. Și pe urmă sunt îndrăgostit de Edith.

— Cu toate astea, un bună ziua nu te angajează cu nimic... Ești într-adevăr o piesă rară, în felul tău, fiule. Scufunzi un vapor și nu încerci să tragi niciun profit. Dă-mi și adresa ei, și nu uita de cea a hamalilor.

Mi le notează fără entuziasm.

— Când o să afle tata, o ia el de la capăt.

— E chiar așa de aspru, bătrânul tău?

Maurice își reprimă un frison.

— Ne bate, mărturisește el.

Îi trag o palmă prietenească.

— Lasă-ți în pace glandele lacrimale, băiete. Am să încerc să aranjez toate treburile.

De data asta, ridică spre mine niște ochi de ogar mițos.

— Credeți?

— În orice caz, treaba cu Edith o las baltă. Dar nu-ți mai pierde vremea cu ea, nu-i pe lungimea ta de undă. Acum du-te și te culcă liniștit, uneori face bine...

Se ridică, dansează de pe un picior pe altul, apoi îmi adresează o plecăciune și se îndepărtează, cu mâinile în fundul buzunarelor.

Mă uit la ceas. E zece. Mă întreb dacă e cazul s-o termin imediat pe Edith, care trebuie că-i curioasă ce fac atât cu roșcovanul ei în transă sau, în ciuda orei târzii, să-i fac o vizită văduvei Favier.

Mă cunoașteți prea bine! Munca înainte de toate. Ridic carnețelul spre lumina posomorâtă a unui felinar și citesc:

Doamna Favier, cheiul Lenflure, numărul 30.

•

O văduvă recentă e aproape la fel de atrăgătoare ca o tânără măritată.

E timidă, stângace, cu gesturi nesigure și mimici confuze.

De fapt, o văduvă e o tânără dezmăritată!

Pare înspăimântată, doamna Favier, în pragul ușii, îmbrăcată în rochie de casă roz bombon. O văduvă într-o rochie de casă, nu-ți mai dai seama că-i văduvă, fiindcă nu există rochii de interior pentru văduvie.

Casa e mică, veche, înghesuită între două construcții mai importante. E precedată de o grădiniță. Un peron de patru trepte conduce spre intrare.

La soneria mea, s-a deschis un vizor. O voce catifelată, vag speriată m-a întrebat „Cine-i acolo?” I-am răspuns că-s eu. Vocea m-a rugat să aștept o clipă. Iar acum, doamna Favier stă în cadrul ușii curioasă și surâzătoare. E frumoasă, cu un ceva puțin demodat ca anumite provinciale. Ceva amuzant și romantic, infinit de fermecător, de îmbătător ca burghezele adultere ale lui Feydeau[22].

— Sunt dezolat că vă deranjez la o asemenea oră, doamnă Favier…

Îmi prezint legitimația.

Surâsul ei își reduce intensitatea, fără a dispărea cu totul.

— Oh! înțeleg, anglicizează ea. E tot în legătură cu soțul meu, nu-i așa?

Neg printr-o mișcare a capului.

— Nu, doamnă, e vorba despre altceva.

— Intrați, vă rog.

[22] *Georges Feydeau* (1862-1921) – scriitor francez, autor de vodeviluri bazate pe comicul de situații. (n.tr.).

Ușa se închide în urma mea. Un vestibul dă direct spre o scară din lemn lustruit. La dreapta și la stânga, uși scunde din fier forjat delimitează salonul de sufragerie.

O deschide pe cea care dă în salon. Încăperea n-a mai fost tapetată de pe vremea celor *O sută de zile*[23]. Hârtia Empire pare să fi fost energic lipită pe aproape toată suprafața.

Credeți-mă, sau dacă nu duceți-vă să vă decolorați părul de pe burtă cu clor, dar primul lucru peste care dau cu ochii când intru la doamna Favier este faimoasa ladă, obiectul anchetei noastre. Îi recunosc, fără putință de tăgadă, motivele gotice și capacul tapisat cu catifea roșie.

— Luați loc, vă rog!

— Poate că erați în pat? mă informez eu.

— Nu, făceam unele aranjamente. Tocmai mă instalez în casa familiei mele și am atâta treabă…

E teribil de seducătoare femeia asta. O senzuală! Privirea ei pudică te îndeamnă s-o apuci de bărbie și să-i privești fundul de ochi ca să vezi dacă nu cumva te afli pe acolo.

În ciuda sex-appeal-ului damei, în special lada mă atrage. Aș da trei ani de tratament din viața lui Pinaud ca s-o pot umfla în spinare și să mă fac nevăzut cu ea.

— Înțelegeți, urmează gazda mea cu un glăscior să-ți trezească mila, e ciudat să te muți din nou în casa care te-a văzut născându-te. Am impresia că m-am întors dintr-o călătorie…

Surâde. Ochii ei au o strălucire care ar fi în stare să înnebunească pe oricine (și cu atât mai mult un fătălău întârziat ca Maurice Coursyvite).

— O călătorie de douăzeci de ani, adaugă ea.

— V-ați măritat din leagăn? o fac pe galantul Casanova de mahala.

— La douăzeci de ani, nu trișează ea deloc, fiindcă simte bine, șmechera, că și-a păstrat tenul de fată tânără, împreună cu maniera în care se servește de el.

— Am părăsit locuința asta bucuroasă, la brațul soțului meu pe care îl adoram. Părinții mei stăteau în prag și ne făceau semne cu mâna… Și iată că acum, mă întorc singură.

— N-aveți copii?

[23] 20 martie 1815-22 iunie 1815 – întoarcerea lui Napoleon la Paris, urmată de cea de-a doua abdicare, după bătălia de la Waterloo. (n.tr.).

— Un băiat mare care-și face studiile la Facultatea de Medicină din Paris.

Se așază în fața mea într-un fotoliu adânc. Rochia ei de interior se dă la o parte, dezvelindu-mi brusc niște ciorapi negri (singurul semn de doliu vizibil). Se grăbește să-și adune în jurul ei pliurile veșmântului, spre regretul meu.

În pofida melancoliei, ghicesc în ea o femeie tare. Doamna Favier e o fire combativă care nu depune armele în fața loviturilor soartei.

— Vă povestesc viața mea, când probabil dumneavoastră aveți lucruri importante de reglat.

Ce vorbești, Charles!

Arunc o privire lăzii, monstruos de liniștite. Ocupată cu treburile casei, doamna Favier n-a apucat încă s-o deschidă. Trebuie să recunoaștem că atârnă cel puțin cincizeci de kilograme – mă pricep și eu puțin la treburile astea. Nu-i genul de mobilă în care o femeie singură să-și depoziteze fardurile.

— De fapt, spun eu, mă aduce aici o problemă destul de banală. Imaginați-vă că oamenii de la Coursyvite au provocat un accident când vă aduceau mobilele de la Caducet.

— Dumnezeule! Grav? Nu mi-au spus nimic!

Pare sincer înspăimântată.

— Destul de grav. Și, l-au agravat și mai mult fugind de la locul comiterii lui.

— Aș putea fi responsabilă, civil? întreabă îngrijorată, drăgălașa văduvă.

— Absolut deloc! Am venit doar să elucidez un mic aspect. E adevărat că cei doi oameni s-au ocupat de mutarea dumneavoastră în afara activităților lor normale?

Doamna roșește.

— Cred că da. Maurice Coursyvite, foarte amabil, mi-a propus transportul mobilierului meu la un preț foarte convenabil… E un tânăr fermecător, cu care fiul meu juca tenis în vara trecută și…

— Of, of, of, bombăn eu, o să se aleagă cu o faimoasă admonestare din partea tatălui său.

— Sunt dezolată, face dama. Hotărât lucru, e o greșeală să vrei să faci economii. I-am explicat tânărului că nu era nimic presant și că doream să mi se aducă mobilele în cele mai convenabile condiții…

Ridic din umeri.

— Destul, dragă doamnă! Băiatul e la o vârstă când trebuie să-și asume niște responsabilități.

S-ar cuveni să mă ridic, și să-mi iau rămas bun. Oficial nu mai aveam nimic a ne spune. Văduva probabil se gândește că vizita mea e intempestivă pentru o verificare atât de minoră. Dar nu reușesc să-mi desprind fundul din fotoliu. Cadavrul în ladă... Doamna asta drăguță care trebăluiește fără să aibă habar că găzduiește un om mort... O privesc ca un mascul în putere ce mă aflu, râvnind o pradă interesantă.

Doamna Favier își pleacă ochii. Vocea ei are o ușoară inflexiune când mă întreabă:

— Doriți să luați ceva?

— Foarte amabil din partea dumneavoastră, dar cred că v-am deranjat suficient, rostește ipocrit San-A.

— Oh! Să știți că serile mele sunt așa de pustii acum... Puțină companie mi-ar mai schimba gândurile...

Se ridică și merge să deschidă ușa unei pendule mari ale cărei limbi s-au oprit la șase și jumătate.

Interiorul pendulei e garnisit cu rafturi încărcate de sticle, iar discul auriu al oscilatorului a fost agățat de lucarnă.

— Puțin coniac, sau doriți un alcool mai puțin tare?

— Un deget de coniac, dacă vreți.

Cuprins de o idee subită, mă grăbesc să adaug:

— Într-un pahar mare, cu multă apă și puțină gheață.

Ideea mea e smintită. V-o livrez așa cum e. Îmi spun riguros următoarele: „O să se ducă la bucătărie să caute apă și gheață. Cât o să scoată câteva cuburi din frigider, o să-i ia două minute mici sau cel puțin o sută nouăsprezece secunde mari. Eu am nevoie de patru secunde ca să dau fuga la fereastră și s-o deschid. Cinci secunde ca să mă întorc la cufăr și să-l deschid. Patru secunde pentru a lua cadavrul din sarcofagul lui, șase pentru a-l căra până la fereastră. Două ca să-l arunc afară. Cinci pentru a închide fereastra și a mă întoarce să las jos capacul lăzii. Una pentru a mă așeza la loc în fotoliu. Fac în total, dacă nu greșesc la adunare, douăzeci și șapte de secunde. Restul timpului am să-l folosesc pentru a-mi regulariza respirația solicitată de rapiditatea efortului. Bravo, San-Antonio, ăsta, da, spirit de inițiativă!

Drăguța doamnă clatină din cap. Toarnă coniacul într-un pahar mare. Apoi, spre profunda mea deziluzie se apropie de un

dulap Ludovic al XV-lea din lemn, care, o dată deschis, se dovedește a fi un frigider.

— Câte cuburi de gheață?

— Două, bombăn eu.

A căzut. Trebuie să găsesc altceva. Dar ce? Șoldurile amfitrioanei mele îmi furnizează răspunsul. Madam Favier are un tender strașnic. „Hai, San-A., mă mobilizez eu, desfășoară-ți panoplia de seducător perfect și arată ce ești în stare să faci într-un minimum de timp cu un maximum de îndrăzneală. În vreme ce ea dezghioagă cuburile de gheață, eu îmi dezghiog planul de atac. Trebuie procedat eficient, băieți. Fără să te pierzi în trâncăneli serbede. Soldați, drept la țintă, dar aveți grijă de față! Bravo, Ney! Nobilă recomandare când urmează să fii împușcat cu gloanțe oarbe.

Văduvioara se ridică. Din nou poalele rochiei de casă se deschid. O adevărată cortină de teatru. Iar neica e cel care are chef să intre în scenă și să tragă cele trei lovituri de gong. Ciorapi negri! Pielea e bronzată! Un adorabil chiloțel alb cu danteluță! Nu-mi închipuiam așa un slip de văduvă.

Îmi întinde paharul. Îl iau strângându-i degetele. Ridică ușor din sprâncene, dar nu-și desprinde mâna imediat. Să însemne oare că semaforul a trecut pe verde? Dacă devin mai insistent, nu risc o pereche de palme? Ei și, ce contează!

A mai primit și altele San-A., și a aplicat și mai multe.

Mă ridic și-mi las paharul pe cufărul în care doctorul pârțoman își doarme somnul cel de pe urmă.

— Scuzați-mă, orăcăi eu, cred că ar fi mai bine… să plec.

Joc tare rolul omului de lume luptându-se cu o dorință imperioasă și care refuză să cedeze simțurilor. Își dă seama de tulburarea mea și o crede sinceră.

— Nu vreți să beți? mă întreabă pe un ton liniștit.

— Mi se întâmplă ceva lipsit de sens, eu…

Și trosc! O înhață de talie cu brațul în chip de seceră. Dintr-o detentă mi ți-o lipesc de bufet. Ea se zvârcolește.

— Dar vă rog, rezistă ea. Lăsați-mă! Ce maniere-s astea!…

Îi mănânc protestele de la origine și o frământ frenetic.

— E o nebunie! gâfâie ea potrivindu-și suprafața pe a mea.

— Știu, știu, dar e ceva mai tare ca mine, îi răspund eu pe același ton.

Iată ce pecetluiește asentimentul nostru. Nu-mi rămâne decât să-i administrez câteva trucuri clasice mai la îndemână: „Ești prea frumoasă... Te vreau în întregime... Mă înnebunești...” etc. (urmarea le etajul superior, de vânzare în toate foiletoanele secolului XIX).

Nici nu vă puteți închipui ce degețele agile am în asemenea cazuri. Trebuie că se crede înlănțuită de un Budha, draga de ea. Sunt prezent în mai multe locuri deodată. Nici nu i-am eliberat bine marele pectoral că-i și scotocesc aductorul mijlociu. Cu arătătorul stâng îi delimitez omohioidianul în vreme ce mijlociul drept îi pune în evidență simifiza pubiană. Sunt un Paganini al anatomiei feminine.

În patruzeci de secunde dama a ajuns la punctul de fuziune. Nu-mi rămâne decât s-o ridic în brațele mele robuste. Îi caut dormitorul. Mă dirijează, cu fruntea culcată pe pieptul meu. Pilotaj fără vizibilitate. „E o nebunie, e o nebunie, dragă! articulează ea. Prima ușă la stânga, în capul scărilor!”, mai adaugă.

Aș urca-o în vârful Arcului de Triumf, în frenezia mea. Escaladez treptele câte patru o dată (nu, mă laud: câte trei). Cu o lovitură de cot, deschid ușa indicată. Dormitorul e de un confort delicat. Cu atât mai bine. Un pat mare, capitonat, ca o nacelă. Are chiar și un baldachin din voal. Covoare care ne înăbușe zgomotele...

O lampă de opalin împrăștie o lumină roșietică! Ah, ce mult îmi place! Pe noptieră, o fotografie a doctorului Favier (i-am văzut mutra prin ziare) în perioada în care a pierdut războiul din 39-40, în fruntea spitalului de campanie. Ce frumos îi stă ca medic militar! Prestigiul uniformei face ravagii. Trebuie că i-a băgat sub nas poza cuceririi mele fulger, pentru a o decide. Dar m-ar mira să o fi dat gata așa de repede ca mine! În fond, soții nu sunt decât niște lăcătuși care lasă ușa deschisă în urma lor. Nu-ți rămâne decât să-ți dai osteneala și să intri.

Ah! Că bun mai e patul! San-A. va trece prin el! Admirați-l pe comisar în recitalul său de muzică de cameră! Îi interpretez în graba mare o bucată din „*Văduva veselă*”, urmată imediat de „*Nu fă mutra asta când ai gura plină*”. Aș vrea să v-o mărturisesc imediat: Doamna Favier nu-i o novice. Nu-s prea multe trucurile pe care nu le știe în domeniul amorului. Trebuie să bat recordul invențiilor mele cele mai emerite ca s-o uluiesc.

Nu *coardele vocale culisante* sau *spiriduşul temerar* ar fi în stare s-o descumpănească.

O adevărată campioană! O colecţionară de performanţe!

Nu-i făcută pentru o văduvie integrală, Mathilde (o cheamă Mathilde). Regimul de ermite, chiar şi cel de banane, nu are nimic de a face cu ea. Recunoştinţa îi izvorăşte din sistemul glandular. Îmi strigă cine sunt, cine crede că sunt, cine n-aş avea niciun motiv să nu fiu, ce aş putea deveni cu puţin antrenament şi ce ar gândi lumea despre mine ceva mai târziu! Organizează nişte fornicaţii à la Vauban! Strașnica Mathilde! Execută figurile la orizontală ca o veritabilă profesoară de balet. Ce sarabandistică, talentatelor! Şi eu îmi etalez toată ştiinţa, e normal, cu o cunoscătoare. Îi demonstrez în ce măsură au evoluat tehnicile de la Adam şi Eva încoace, iar Cain cât era de naiv.

Nu-şi vine în fire de progresul realizat în decursul secolelor pentru a sfârşi în furia san-antoniană.

În vreme ce mă strădui, mă cufund şi mă distribui, mă gândesc la drăgălaşa Edith care şi-a dezacordat mandolina aşteptându-mă. Nu-i deloc corect cum am procedat cu ea. O să aibă dreptul la o chermeză de binefaceri, dulcea copilă, în chip de compensaţie.

Niciodată nu mi-am uitat aproapele în clipele de exaltare, întotdeauna cultiv bunele intenţii.

După final, Mathilde rămâne lată cu braţele în cruce.

— Oh! dragă, ciripeşte ea, cu faţa în pernă.

O mângâi pe ceafă (mereu devin foarte pudic după o şedinţă intensivă).

— A fost minunat, adaugă văduvioara.

Mă aşez pe pat, relaxat şi vesel. Nu sunt ca indivizii ăia pe care performanţele amoroase îi zăpăcesc.

— Dacă-mi permiţi, am să mă duc să-mi iau paharul, îi spun.

Bărbatul a pregătit terenul.

Acum e rândul copoiului să intre în joc.

Cobor scara în goană şi dau năvală în salon. Deschid fereastra. Cheiul e pustiu. Cufundat în beznă şi tăcut. Se aude doar clipocitul apei.

Ca măsură de prudenţă, sting lumina mai înainte de a muta cadavrul, îmi transfer coniacul de pe cufăr pe şemineu şi deschid capacul.

În ciuda penumbrei, realizez *immediately* care-i situația, prieteni.

Cufărul e gol!

• CAPITOLUL XI •

ÎN CARE ÎMI CONTINUI RONDUL DE NOAPTE

Hamalii se numesc respectiv Valoche și Le Bossu. În mod fericit, amândoi locuiesc în același bloc de la marginea orașului.

Numele lor viguroase se etalează în caractere tremurate pe cutiile de scrisori de la intrare. Fac slalom printre cărucioare de copii îngrămădite, trotinete, și alte velocipede și urc două etaje de ciment brut. Cum lumina intermitentă de pe palier nu mai funcționează, folosesc propria mea electricitate de buzunar ca să evit gunoaiele de care e plină scara. Din când în când fascicolul slab al lanternei mele îmi relevă mâzgălelile juvenile care decorează pereții. Toți copiii din bloc și-au gravat numele în tencuială, iar literații și-au permis chiar câte un „scot-limba la ăla care m-o citi” plin de inventivitate.

Charles Valoche!

Stă scris cu pix albastru, direct pe ușă.

Sun, declanșând unde de neliniște de partea cealaltă. Percep murmure, papuci târșâiți, zgomot de scaune răsturnate.

În fine, o voce de femeie, cum nu se poate mai puțin cordială, întreabă:

— Ce doriți?

— Aș vrea să vorbesc cu domnul Valoche, răspund eu.

— În legătură cu ce?

— Din partea patronului.

Se acționează cheia. O femeie de patruzeci de ani, dar care arată de trei ori mai mult, își face apariția. E în cămașă de noapte bleu murdar și stă cu picioarele goale pe linoleumul din antreu. Sânii au tendința de s-o ia la fugă și să cadă și mai jos, dacă n-ar fi reținuți de o burtă mare. Persoana asta pute a rânced și a somn. Fața umflată e încadrată de un păr unsuros care miroase a prăjeală. De altfel tot apartamentul miroase a cartofi prăjiți reci.

— S-a întâmplat ceva? mă întreabă ea după ce m-a studiat cu un ochi puchinos.

— Nu se știe niciodată! îi spun. Soțul dumitale e aici?

— Se scoală acum. Tocmai adormisem după terminarea programului la televizor, îmi reproșează ea.

Îmi arată cu bărbia un magistral aparat T.V. din care încă mai iese fum.

De undeva, venind dintr-o cameră învecinată, aud bodogănind un domn care, probabil, și-a lovit degetul mare de piciorul patului. Ca un ecou un prunc începe să bâzâie.

— Asta-mi mai lipsea, acum s-a trezit și Géger, continuă zâna casei, săgetându-mă cu fulgere veninoase. E un copil care nu poate dormi noaptea din cauza viermilor. Rareori mai ațipește și el ca lumea.

Și lansează un strigăt:

— Nu vii odată, Charlot, ce naiba!

— Of, fir-ar al naibii, doar nu arde ce naiba! îi dă replica vioi, interpelatul.

De unde trag concluzia că, la alde Valoche, cuvântul „naiba” ocupă un loc preponderent și facilitează schimburile culturale dintre soți.

Apare supranumitul Charlot. La prima vedere, sunt decepționat, iar la a doua mâhnit. Niciodată Valoche n-a fost și nu va fi un răufăcător. Are o mutră de muncitor cumsecade, puțin poleită și colorată de vinul roșu și de rachiu. Să-i pui în cârcă niște acțiuni nereglementare ar însemna pentru el, fără îndoială, cel mai negru dintre delicte.

— Salut, domnule Charlot, rostesc eu cu o voce binevoitoare.

Cămașa lui desfăcută până la buric trece pe deasupra pantalonilor căzuți în vine. În spate, bretelele îi atârnă ca o coadă jumulită. Valoche își mângâie gâtul zgrunțuros, pufnește și articulează cu o anumită neliniște:

— Ce s-a întâmplat? Chiar veniți din partea domnului Coursyvite?

Îmi scot legitimația profesională. Se trage înapoi ca s-o citească, fiind puțin presbit.

— Ce mai e și asta? începe el să se bâlbâie. Ce mai e și asta?

— Putem discuta între patru ochi?

— Dacă vă deranjez, de ce n-o spuneți? bombăne madam Valoche.

— Nu mi-aș permite, ripostez eu.

Țipetele baistrucului trezit îi furnizează un argument ca să-și salveze fața. Se evacuează dondănind.

Îmi place să-i iau pe oameni prin surprindere, noaptea, când au dat de gustul primului somn. Nici nu vă dați seama cât pot fi de vulnerabili și la discreție. Ideile le sunt încleiate și gesturile fără vlagă. Omul e făcut pentru lumina zilei. Numai bețivii, refulații, anormalii, se simt bine în obscuritate.

— Charlot, aș vrea să-mi povestești despre drumul la Caducet în tovărășia vecinului și prietenului dumitale, Le Bossu.

Omul clipește din ochi.

— Patronul e la curent? întreabă el reprimându-și o grimasă.

— Nu încă, dar s-ar putea întâmpla destul de repede.

Obosit să mă mai mișc de pe un picior pe altul, mă apropii de masa din living pe care mai șerpuiesc niște coji de mere și mă așez. Un kil de vin roșu, pe jumătate băut, împrăștie sub becul gol reflexe rubinii.

În dormitor, țipetele continuă de toată frumusețea. Sânul matern nu pare să calmeze chinurile nocturne ale tancului viermănos.

— Ce-i tot tapajul ăsta, Ninette? behăie o bătrână dintr-o încăpere alăturată. Nu mai poate omul să doarmă, ce naiba!

Apare Ninette, ținând în brațe un ceva mucos, scrofulos, urlător, plângăcios și decalcificat, pe care-l saltă pe brațul îndoit.

— Uite că ați trezit-o acum și pe mama, îmi spune ea, trecând în celălalt dormitor. O femeie care și-a fracturat colul de femur!

— Sper să crape, vaca! oftează amabil Charlot.

— Ce vârstă are? mă interesez eu.

— Optzeci și doi!

— Atunci, treaba-i matematică, îl asigur eu, niciun bătrân fie că-i general sau academician nu a supraviețuit unei fracturi de col femural. Bătrânilor celor mai îndărătnici, din familiile burgheze, li se face de petrecanie cu vreo coajă de banană, sau săpunind bine gresia din sala de baie…

— La noi a fost scara, îmi mărturisește Charlot, mereu plină de murdării, ce-ați vrea. Ziceați de drumul nostru la Caducet… Bun, ca să fiu cinstit, tolomacul ăla ne-a cerut să facem treaba în afara orelor noastre.

— Pe Maurice Coursyvite îl numești tolomac?

— Nu-i sunt eu nașul. Băiatul ăsta trebuie că-l scoate din sărite pe taică-su: un neisprăvit. Fătălău și timid.

— Am văzut. Și pe urmă?

— Ne-a zis că vrea să depaneze o prietenă fără ca bătrânul să fie la curent. Am acceptat, fiindcă oricum, nu?

— Așa-i, confirm eu.

— Ne-am dus după mobile și i le-am livrat damei.

— Ea v-a descris puțin locul?

— Ne-a spus doar că erau depozitate într-o magazie… Asta ne-a permis să încărcăm camionul, deși nu era nimeni acasă. În clipa când să plecăm, ne-a luat puțin la zor o bonă bătrână. Ținea morțiș să mai așteptăm. Ce vorbești, trebuia să punem la loc camionul de cincisprezece tone înainte de căderea nopții, și am șters-o!

— Și pe urmă?

Cască ochii la mine.

— Pe urmă ce?

— Ce s-a întâmplat?

— Ce ați fi vrut să se întâmple? Ne-am întors la Angers, am descărcat la doamna Favier și am dus camionul la garaj.

— Ești sigur că pe drum nu s-a petrecut nimic deosebit?

Își deschide gura, se înroșește…

— N-ați fost urmăriți?

Charlot își închide gura și îi pier culorile din obraji.

— Deloc.

Pare sincer. Am impresia că Pinuche s-a înșelat în legătură cu filajul. S-a crezut reperat, în vreme ce camionagiii își duceau viața liniștită fără să le pese de circulația ambiantă.

— Ia spune-mi, Charlot, insist eu, nu cumva din întâmplare v-ați oprit într-un viraj?

Acum se face de-a dreptul stacojiu, Valoche. Conștiința i se înnoadă.

— Păi vedeți… Ca să vă spun tot… E drept că ni s-a oprit motorul la o curbă. A trebuit să frânez brusc pentru a evita o potaie care traversa în fugă. Pentru mine animalele, e lucru sfânt.

— Dar urmarea, Charlot? Cunoști urmarea, om bun?

Tăcere. Se uită cu atâta intensitate la kilul de vin roșu că până la urmă îl apucă și își umple un pahar cu buza violacee. Se aude glasul babei, care nu-i surdă:

— Ninette! Idiotul de Charlot s-a pus pe pilangeală în toiul nopții!

— Scorpia! bodogăne Valoche dându-și în grabă paharul peste cap.

Drăguță, viața de familie.

Camionagiul inspiră adânc. Îmi face față cinstit.

— A fost un accident în spatele nostru, nu? îngână omul. I-am spus eu lui Auguste, dar mi-a răspuns că s-a mototolit doar puțină tablă. Cum ne foloseam de camion în condiții ilegale, ne-am speriat, mă înțelegeți, nu, ce naiba!

— Exact așa, doar puțină tablă mototolită și în interiorul tăblăriei un tip cu craniul fracturat.

— Nu mai spuneți! răgușește brusc Charlot.

— Eu nu mai spun, dar o spune medicul chirurg de la spitalul unde a fost dus rănitul. Sunteți amândoi niște cavaleri ai drumurilor pe cinste. Rănire involuntară, delict de fugă, neacordarea asistenței... Ai să înfunzi pușcăria vreo trei luni, amice! Și ai putea zice că tribunalul s-a purtat prea frumos.

Omul se abate plângând pe colțul mesei. Teribil ce repede le mai curg lacrimile celor din *Întreprinderea Coursyvite*!

— Ninette! țipă muma-mare, nu cumva bruta aia a ta s-a pus pe bocit, ce naiba!

Reapariția Ninettei, în brațe tot cu țâncul.

— Drept că plânge! Ce ți s-a întâmplat, Charlot? Ce ți-a făcut, dragul meu?

— Are o inimă de aur, îi dau eu cu gura înainte să apuce el să răspundă. Își face sânge rău în legătură cu mama dumitale. Îi e frică de femurul ei că n-o să i se mai lipească.

— Ce s-o mai fi amestecând și prostălăul ăla, fir-ar al naibii! tună rănita din budoarul ei.

Fiică-sa se întoarce la ea și cele două muieri încep să șușotească pe fondul urletelor plodului. Charlot își înalță capul.

— Valoche, intervin eu, ținând seamă de faptul că pari un om cumsecade, am să încerc să aranjez lucrurile. Și pe urmă, asigurările celorlalte două mașini n-au decât să facă uz de casco...

Nu-și poate veni în fire și pornește să-mi îndruge vorbe de recunoaștere pe care le jugulez cu mâna și cu glasul:

— Las-o baltă. Acum, să te gândești bine mai înainte de a-mi răspunde la următoarea întrebare: Din clipa în care ați încărcat mobilele, până le-ați livrat, camionul vostru a rămas singur?

Răspunsul lui e spontan.

— Nici măcar o singură dată. Ne-am oprit doar la marginea drumului ca să ne ușurăm. Vă spun că trebuia să tragem tare fiindcă dispuneam de foarte puțin timp.

— Pe cuvântul tău?

— Întrebați-l și pe Le Bossu, stă exact deasupra mea!

— N-are rost. Hai, *tchao*, am plecat, poți să te întorci să-ți calci nevasta!

Mă conduce până la ușă. Înainte de a ieși mă apucă de braț.

— Ce să-i spun Ninettei în legătură cu vizita dumneavoastră? Vă dați seama că afurisita de maică-sa și ea, amândouă au să mă tragă de limbă!

Îi pun o mână pe umăr.

— Să nu exagerăm, băiete. Dacă nu ai suficient fosfor ca să le inventezi o poveste frumoasă, suge chibrituri!

Temerar ca întotdeauna, pornesc pe scări în jos.

• CAPITOLUL XII •

RONDUL CONTINUĂ

Ultimele bistrouri au închis. Orașul doarme.

Rulez agale prin străzi părăsite, luminate de un ecleraj la fel de palid pe cât de municipal, cum scria o femeie de litere de la Academia Fă-sluș.

Sunt în căutarea unui comisariat, sau a unui trecător susceptibil să mă îndrume. Dar Angers-ul doarme de rupe. Tot apucând pe diferite străzi (pe care le restitui de altfel imediat ce ies din ele) mă gândesc la tenebroasa mea afacere. Ciudată reacție a mai avut și povestea asta. Batalionul meu de elită s-a instalat la Caducet pentru a străpunge misterul care înconjura moartea celor trei medici precedenți, și, imediat după desfășurarea efectivelor, am fost antrenați într-o prelungire năucitoare a acestei drame: moartea doctorului Longuant.

Cartea mea s-ar fi putut intitula „Cadavrul fantomă!” Păcat că nu se mai pârțâie bietul doctor! Astfel, mi-ar fi permis poate să-l reperez.

Revăd ultimele peripeții... Îl țineam pe Béru sub observații cu binoclul și fonic din camera hotelului *Plat d'Etain*... Longuant fulmina de jos în sus auzind ce metode aplică Hippocrate al meu, pentru nunți și banchete. Fără să se mai poată stăpâni iese în fugă afară din cameră. Exact în acea clipă, comisarul San-Antonio, în persoană, a comis una dintre cele mai mari erori din cariera lui: a încetat să mai observe casa. Dacă ar fi continuat să se uite pe fereastră ar fi știut de ce în loc să intre prin fața casei, Longuant a înconjurat proprietatea, de ce a intrat în sala de radiografii și s-a ascuns în spatele aparatului.

Tamburinez furios în volan insultându-mă într-o manieră atât de grosolană încât mă întreb de ce nu mă atac în justiție pentru defăimare și ofensă adusă unui ofițer de poliție în exercițiul funcțiunii!

A doua greșeală a genialului, totuși, San-A.: îl cuprinde frica de veneratul lui patron și decide să ascundă cadavrul într-un cufăr gotic. Abia întoarce spatele, că Charlot și Auguste, de la *Coursyvite Circus* vin să încarce mobilierul. După ce provoacă

un accident, cei doi gogomani livrează lemnele freneticei doamne Favier. *Nu au părăsit încărcătura niciun moment.*

Apăs pedala, pentru că tocmai am zărit un cuplu lipit de un copac. Cei doi îndrăgostiți sunt așa de strânși de trunchi încât se confundă cu ramurile lui.

Opresc în dreptul lor și mă aplec pe fereastră:

— Hei, copii!

Interpelații își scot într-o sincronizare perfectă limba din gură și mâna din slipuri.

Masculul întoarce spre mine o figură speriată, în timp ce pudica lui parteneră și-o ascunde pe a ei în reverul hainei lui.

— Unde-i comisariatul, vă rog!

— De poliție? se bâlbâie degustătorul de mucoase.

— De preferință, opinez eu.

— Luați-o pe bulevard, drept înainte. La al doilea semafor cotiți la dreapta, acolo e.

Le mulțumesc și demarez după ce i-am sfătuit să meargă la hotelul cel mai apropiat și să se satisfacă.

Am citit rapoartele poliției în legătură cu madam Favier. Apărea din ele albă ca o hermină pe zăpadă.

Dar, ca și fulgul în vânt, femeia e schimbătoare, nu?

Camionagii au ridicat o ladă conținând un cadavru. Eu o deschid în salonul proprietăresei; e goală. Concluzia: mortul a fost ridicat fie în timpul drumului, fie după livrarea mobilierului. Charlot Valoche pretinde că nu au părăsit încărcătura. Dacă e adevărat ce spune el, madam Favier a descoperit cadavrul. Dacă n-a spus nimic, înseamnă că e amestecată în afacere și că nu-și mai permite să se asocieze la o nouă crimă…

„*Femeia e schimbătoare*!”

„La donna e mobile!” cântă în tăcerea nopții San-A. al dumneavoastră.

Și încă ce schimbătoare e, văduvioara. Să avem pardon!

Firma comisariatului cu drapelul prăfuit, flasc precum mădularul unui diabetic și gratiile exterioare constituie oarecum vitrina stabilimentului… Opresc pe dungile albe și roșii de pe trotuar care interzic staționarea și intru în sucursala Curcănăriei celei mari.

Găsesc aici ce mă așteptam să găsesc, respectiv: miros de picioare, de cafea și de cărbune în combustie, plus trei cavaleri

ai pelerinei, care joacă, sub fotografia în culori a președintelui de Gaule, cărți.

Sosirea mea nu produce panică la bord, trezește doar un interes mediu. Domnii polițiști își continuă partida de cărți.

— De patru ori așa! anunță cel mai gras, etalând patru popi jegoși pe ziarul care le servește drept față de masă.

Mă aplec pe deasupra contoarului de lemn.

— N-ai baftă cu monarhii, grasule, îi spun, amicul din stânga are un careu de nouari în perfectă stare.

Intenționam să le solicit interesul, și trebuie să recunosc, fără fanfaronadă, că am reușit de minune.

Într-o sincronizare perfectă, cei trei jucători de belotă își aruncă jos cărțile și se ridică. Pentru o străfulgerare, ai jura că sunt gemeni cu trei ramificații, atât le sunt privirile de identice, atât de deplin comunică prin glas.

— Cine ești dumneata! explodează brigadierul, deținător al acelui iluzoriu careu de popi.

Legitimația mea îi mătură ca o rază de apărare antiaeriană.

— Comisar San-Antonio! Scuzați deranjul, băieți, căutam un loc de unde să pot da câteva telefoane.

Se îmblânzesc și-mi strâng mâna pe care le-o întind.

— Ce vă aduce prin părțile noastre, domnule comisar? se interesează Careul de popi, punându-și chipiul pe cap.

— O afacere delicată, complicată și ultra-confidențială, amice. Îmi permiteți să mă servesc de telefonul dumneavoastră?

Fără să-i aștept permisiunea, sar peste tejgheaua de lemn și ridic receptorul.

— Puteți să vă continuați partida, băieți, zgomotul cărților de joc nu mă împiedică să vorbesc!

Încep să râdă și, docili își reiau locurile. Trebuie să spun că au ajuns la sfârșitul belotei și că miza e importantă, fiind vorba de un trabuc.

Sun îndelung interurbanul mai înainte de a obține vocea unei telefoniste somnoroase. Îi cer numărul de telefon al doctorului Bérurier din Caducet.

La celălalt capăt sună, răsună, zbârnâie, te scoate din sărite. În fine, cineva ridică. O serie de izbituri și de onomatopee preludează organul Grasului.

— Aici, doctor Bérurier, vă ascult!

Ținând cont de somn, vocea lui anunță totuși sechelele unei beții țepene.

— Pariez că iar te-ai alcoolizat! atac eu.

— Ah! Tu erai! Mi-a fost frică să nu fie vreo urgență!

Bombăne ceva la adresa unei persoane aflate foarte – și chiar prea aproape de el.

„Trage-ți fundul mai într-o parte, Mariette, că-mi ocupi tot locul!”

Aud un bodogănit. O palmă răsunătoare aplicată pe fese! Un strigăt!

— M-ar da jos din pat dacă m-aș lăsa, iapa asta! Ai zice că are treizeci și șase de cururi! Oriunde m-aș suci dau peste ea! Alo! Arde pe undeva de mă suni la ora asta?

Apoi glasul furios se calmează.

— Cu Pinuche ai tras cheful?

— Și cu amicul Narcisse! Mi ți i-am blindat ca pe niște polonezi. Dacă i-ai auzi, sforăie de parcă am fi la raliul Monaco.

— Cum asta, brigadierul a rămas peste noapte la Caducet?

— Ori aici ori în platanul din colț, glumește Béru.

Și către amica lui:

— Dă-mi încoace kilul ăla de vin alb, Mariette, când tresar din somn am limba ca un pachet de vată hidrocefală.

— Béru, am nevoie de tine…

— N-ai putea avea nevoie mâine dimineață?

— Fă liniște, grotescule! Într-o jumătate de oră, comisariatul de poliție din Angers are să te sune. O să fii pus în legătură cu Mathilde Favier, văduva primului doctor ucis. Mă urmărești?

— Și ce să-i fac? Să-i prezint condoleanțele mele?

— Ai s-o întrebi în legătură cu tipul de care mi-ai vorbit și care i-a făcut o vizită soțului ei cu puțin înaintea crimei.

— Rănitul cu păr cărunt?

— Chiar el. Pune-i toate întrebările pe care un polițist mediocru, de talia ta, i le-ar putea pune în asemenea caz, ai înțeles?

— E în ordine, dar unde ești acum?

— La Angers.

— Atunci de ce n-o freci tu singur, în persoană, din moment ce ești la fața locului? După câte mi s-a zis e o muierușcă fâșneață care merită să fie dezbrăcată!

— San-A. are motivele lui care nu pot fi spuse oricui. Mulțumește-te să asculți. Și mai ales ai grijă să nu adormi în așteptarea celui de al doilea telefon, promiți?

— Și soră-ta? mă întreabă nemulțumitul, lăsând receptorul în furcă.

Închid și eu. Celor trei agenți nu le-a scăpat nicio fărâmă din cuvintele și gesturile mele. Se cred în fața televizorului, la emisiunea „Drame și melodrame”.

— Am nevoie de ajutorul dumneavoastră, domnilor, rostesc cu gravitatea unui general de divizie, sacrificând două sau trei regimente în vreme ce studiază lista de bucate dintr-un restaurant.

— La ordinele dumneavoastră, domnule comisar.

— Luați o mașină și mergeți pe cheiul Lenflure la numărul 30, treziți-o pe doamna Favier care locuiește acolo și aduceți-o aici, spunându-i că a apărut un element nou în cursul anchetei și că e nevoie urgent de mărturia ei.

— Și dacă refuză că ne urmeze?

— O să vă urmeze. Purtați-vă curtenitor, dar ferm. Când ajunge aici cereți numărul 69 de la Caducet-sur-Parbrise, departamentul Cher et Tendre, și puneți-o în legătură cu domnul Alexandre-Benoît Bérurier, de acord?

•

În seara asta, cheiul Lenflure e privat de lumina lunii, și e la fel de întuneric ca în rectul unui negru.

Apropo de negru, băieți, aș vrea, până una alta, să procedez la o mică precizare. Există pe lumea asta nemulțumiți, bosumflați prin toate părțile, creiere degerate, plăpânzi, cu grefa glandelor prost făcută, dintre cei cu gândirea imperceptibilă, hrăniți la gaze, abia conturați, nevolnici, care-ți trezesc mila, cu dispozitivul electronic de dirijare gol, bătuți în cap, bonzi-apostoli, parveniți, târziu-veniți, de dumnezeule-mare-iartă-le-lor, din cei care tencuiesc cu rahat, din cei care se zbat pentru un scuipat de om, ciudați bărbați cu numele și gura rău mirositoare, abia-prezenți, orăcăitori, nedospiți pleșuvi, ticăloși nefericiți, pângăritori de reputații care își imaginează, care gândesc, care afirmă, care pretind că San-A. lucrează în echipă, frumos eufemism pentru a declara că se folosește de sclavi. S-au găsit destui scârța-scârța pe hârtie militanți, de nepublicat, ratați și răzrătați care-mi solicită o slujbă în uzina

mea de prostioare. Se oferă să pună punctul și virgula sau să dea cu cremă troacele lui Béru. O slujbuliță liniștită, asta și-a dori cu ardoare. La nevoie mi-ar unge I.B.M-ul! Sau ar pagina manuscrisele care-mi sunt aduse, acești veștezi ștergători de cururi! Ei știu că San-A. merge bine și atunci vor cu orice preț să se bage și ei în afacere.

Pentru spiritul lor străveziu ca o felie de somon afumat, tirajele mari nu li se par deloc a fi catolice. Bănuiesc un trust în spatele meu: POATE GENERALE Motors, Nu? Aspiră să ardă gazul la mine cum alții se scarpină la Gaz de Rance sau la Peugeot, cu gamelele lor pline de fasole ieftină pusă la încălzit pe radiatorul din birou! Bandă de avariați, valea! N-au decât să-l imite pe San-A., dacă e ușor, dacă primul nechemat ar putea mâzgăli pe o hârtie igienică între două suspine de constipat. Muncă de echipă, ce zici nene! Deci ei n-au citit că eu sunt un tip liber în spatele palavragelii mele, acești obscuri. Tocmai pentru că sunt teribil de singur, îmi dau osteneala să le înfierez viața abjectă, acestor purulenți! Ia spuneți, pârțomanul, după părerea voastră, a avut slugi?

Gata. Îmi stătea pe inimă, acum mă simt mai bine. Țineam să le spun în acest text că nu reprezint o situație solid fondată. Nu ofer avantaje sociale. Trebuie să-i orientez pe acești heruvimi inconștienți spre alte perspective de viitor, să-i feresc să se cufunde prea mult în iluzii deșarte, că pe urmă, sărmanii, o să le treacă dincolo de cap. Și-ar sufla repede în batistă materia cenușie dacă n-ar fi opriți la timp. Nu, dragii mei: n-am nevoie de nimeni. Sunt și din aceia care curtează mai multe persoane, dar diareea se răspândește de la sine, de la cap la izmene. Înainte de a vrea să colaborați la scrisul meu, învățați mai întâi să mă citiți. Și dacă găsiți textele mele atât de tâmpite încât să le puteți imita, vă dau un sfat bun: citiți altceva! Acum am terminat, cerându-mi adânc iertare pentru această paranteză celor atât de drăguți pe care nu-i privește mica mea furie.

Spuneam...

Cheiul Lenflure era lipsit de lună în seara asta și că era la fel de luminat ca rectumul unui negru!

Și pe urmă, de ce s-or fi numind persoanele astea negri? Mereu aceeași grijă de defăimare a albului de Spania, a blestematului de lăptar! Domnul poet are uneori vin alb! Am să răspândesc zvonul să văd dacă așa ceva îl deranjează.

Un președinte-poet ar trebui să fie teribil de haios, nu? Vouă v-ar plăcea așa ceva? Ar promulga legile în versuri (în loc să le promulge împotriva tuturor).

„Un arbore pe TVA.
Își leagănă frunzele…”

Reiau…

Cheiul Lenflure era lipsit de lună în seara asta, și era la fel de luminat ca un portmoneu de scoțian[24].

Îmi las mașina în spatele arborilor care mărginesc promenada Englejilor și aștept.

Dar nu multă vreme. Abia mi-am stins farurile că o mașină neagră se și oprește înaintea numărului 30 și din ea coboară brigadierul cu careul de bărboși.

Aproape imediat, lumina se aprinde la primul etaj. Se deschide o fereastră. Recunosc de departe bustul preafericitei Mathilde. Urmează un schimb de cuvinte; apoi, ea se retrage din cadrul ferestrei, ca dama cu umbrela de barometre elvețiene când urmează să plouă. Câteva minute mai târziu, văduva deschide ușa. O nouă discuție. Această plimbare nocturnă nu pare s-o entuziasmeze pe doamna Favier. Începe să-și spună că poliția se simte bine la ea; dar prestigiul uniformei obligă. Domnii și doamna o pornesc la drum.

Bineînțeles, ați și priceput că San-Antonio nu aștepta decât această plecare pentru a se înfățișa prevăzut cu sezamul lui tradițional.

Cric-crac!

Sau, mai exact fric-frac, și iată-mă înăuntrul casei.

Ca polițist conștiincios ce mă aflu, care apriori se îndoiește de orice, inclusiv de simțurile sale, mă întorc să explorez cufărul. Nicio problemă: e gol. Îl adulmec. Miroase a deodorant. Am impresia că s-a încercat alungarea miasmelor cu spray Belodore. Traversez casa și ies prin ușa bucătăriei, care dă într-o curticică pavată. Un soi de spălătorie dezafectată servește drept debara. O parte a mobilierului adus din Caducet se află încă aici: două mese, un bufet, scaune… Nici urmă de defunct. Longuant s-a escamotat. Sau mai curând a fost escamotat.

[24] E cazul să mă opresc de a înfige sulițe ca un torero și să-mi continuu povestirea. (n.a.).

Hai, hai, comisarule, gândește... Doamna Favier e singură. Procedează la aranjarea lucrurilor... Cineva trebuie că o ajută. Ea n-a putut cără singură în salon cufărul gotic care cântărește trei sute de livre (nedevalorizate). Ar fi trebuit să-l întreb pe Charlot dacă i-au dat vreo mână de ajutor clientei... Foarte probabil... Să admitem. Doamna Favier face puțină curățenie, șterge praful, deschide lada...

O! Scuzați, domnule doctor!

O dată depășită surpriza, se decide să ascundă mortul. Cum? Nu-i vorba de un manechin din răchită, ar zice regretatul meu camarad Anatole. O femeie slabă nu l-ar putea cără. Deci, are nevoie de un complice!

Mă întorc în casă și explorez pivnița fără a descoperi nimic suspect.

San-A. rămâne perplex.

Ce concluzie să tragă?

Mă așez călare pe cufăr, sperând că sufletele străbunilor, care au locuit aici mai înainte, îmi vor veni în ajutor. Cunosc artiști care lucrează cu instrumentele iluștrilor înaintași de parcă un pic din geniul lor le-ar fi astfel transmis. Compozitori compun pe pianul lui Debussy sau Ravel, în vreme ce pictori mâzgălesc pe șevaletul lui Corot sau Delacroix. Eu am încercat să scriu pe un Underwood de Rabelais cu pixul lui Voltaire, dar n-a fost concludent; afurisiții și-au luat talentul în buzunarul interior la lințoliului.

După un timp de meditare, mă duc și închid ușa cu cheia, sting toate luminile și mă ascund după draperiile duble de la fereastra sufrageriei.

Pentru ce? Pentru că telefonul se află în această încăpere și, dacă Mathilde are un complice, îl va alerta cu siguranță la întoarcerea de la comisariat.

Bine gândit, nu?

Vă mulțumesc că mi-ați spus.

• CAPITOLUL XIII •

TREBUIE SĂ PLEZNEASCĂ
SAU SĂ SPUNĂ DE CE!

Fierb mocnit vreo douăzeci de minute mai înainte de a percepe un uruit de motor urmat de zgomotul frânelor. Cheia doamnei Favier se învârtește în broască. Aud confuz niște: „Noapte bună, doamnă! – La revedere, domnilor.” Vestibulul se luminează, ușa se închide. Afară, mașina polițiștilor demarează din nou.

Încremenit în spatele draperiei, fac la fel ca în adevăratele romane polițiste: îmi țin respirația. În toate romanele polițiste, la un moment dat, eroul își ține răsuflarea. Sper să nu pretindeți contrariul! Atunci, lăsați-mă și pe mine să mi-o țin, și mai dați-mi pace!

La pândă pentru vânătoarea mea de nopți angevine, urmăresc comportamentul șmecheriței. A intrat în salon. Un clinchet de pahare, un gâlgâit: își remontează moralul. Ciudat circ, nu-i așa, madam Favier? Ah! nu-s roz toate nopțile văduvei unui soț asasinat!

Aștept, sigur că are să vină să telefoneze unui individ. O simt! Întreaga mea ființă o prevestește. Pun pariu patru contra unu.

Lumina din vestibul se stinge. Pasul suplu al gazdei mele face treptele să scârțâie. Asta-i bună! Urcă să se culce! Of! Ia spune San-A. iar ai dat-o în bară, băiete? N-o fi sunat clipa să-ți deschizi un comerț cu mărunțișuri, de care să te ocupi împreună cu Félicie?

Merită să studiezi problema, băiete. Fiindcă, în sfârșit, ori ți-ai pierdut mințile ori ai ghinion. Și într-un caz ca și în celălalt ar fi mai bine să schimbi meseria.

Sus, chiar deasupra capului meu, Mathilde procedează la a nu știu câta dezbrăcare. Se duce în sala de baie pentru a-și împrospăta fața și se șterge.

O bună bucată de vreme o aud zvârcolindu-se în pat. Recunosc muzicuța somierei pe care, cu o oră mai înainte, am dat un recital și eu. În fine scârțâiturile se distanțează.

Încetează. Doamna Favier n-a telefonat.

Doamna Favier a adormit…

Ca cineva care are conștiința în repaos.

Îmi scot mocasinii, îi bag pe fiecare în câte un buzunar al hainei și, silențios ca o umbră (mereu potrivit limbajului marilor mei confrați), mă întorc să meșteresc încuietoarea pentru a putea să eliberez locul lăsându-l curat.

•

Un biet San-A foarte dezamăgit urcă în mașină. Un San-A. care, moralmente, e cu coada între picioare, prieteni. Un San-A. cuprins de îndoieli. Dacă ar exista o mutră capabilă să explodeze o oglindă, așa cum o piatră pulverizează un geam securit, aceea ar fi a mea. Nu-i momentul să mă așez pe bideu, după modelul lui Robespierre (în grădina mea). Mintea mi se răcește mai repede ca soarele. Și cu toate astea, nimic nu-i mai incandescent (și indecent) ca un craniu de om. Uneori, la restaurant, mă uit la câte un grup de indivizi care iau masa. Am impresia că un abur ușor plutește deasupra lor. Dacă privești mai cu atenție, constați că din capetele lor iese fum, ca din bălegarul răspândit peste arătură.

Totul este așa de precar, așa de palid că-ți vine greață să te și gândești. De ce să te agăți? Plutim în derivă, în plină mizerie, biete iceberguri pe cale de a se topi! Creaturi insignifiante! Toți, mai mult sau mai puțin, niște self-rahați-men… Din când în când, câte o dragoste frumoasă din perioada rutului, și pe urmă comedia s-a sfârșit! Aceste considerațiuni considerabile de idiot siderat, vă dau temperatura moralului meu.

Îmi pun moara în mișcare și mă pregătesc să bag în viteza întâi, când ceva îmi blochează atenția. Fac o magnifică oprire din zbor. Sau, pentru a fi mai precis, o magnifică stopare a volanului, pentru că, aruncând o ultimă privire căsuței de vădană, zăresc o pânză albă agățată de pervazul ferestrei din dormitor. Nimic deosebit dacă stai și te gândești, *dacă n-ar fi faptul că această piesă de lenjerie nu se afla acolo când au venit polițiștii după șarmanta damă*.

Concluzia, numai ce a spânzurat-o.

O să-mi spuneți că tuturor li se întâmplă să pună la uscat ceva pe o bară de sprijin. V-aș răspunde că da, cu condiția ca temperatura de afară să fie propice. Or, în Angers burnițează de la sosirea mea. Nu-i tocmai, o ploaie, ci mai curând o brumă otomnală.

Pânza evocă drapelul alb al unei capitulări. Nu pot să mă împiedic să nu văd aici un semnal. Cu un gest brusc, întrerup contactul. Sforăitul motorului moare și o liniște reconfortantă îmi învăluie mintea.

Un semnal!

Rufa se decupează pe fațada cenușie ca dreptunghiul alb al cenzorilor de la televiziune. Cei care n-au, în mod fatal, conștiință pentru ei, dar au, în orice caz, pentru noi! Pare să strige „achtung”.

San-Antonio, ce fler, nu-i deloc perturbat așa cum te temeai, așa ai zice?

O piesă de lenjerie-semnal atârnată de fereastră, reprezintă ceva. În general, înseamnă: „Imposibil azi: încornoratul e acasă.” Numai în provincie a pune coarne rămâne un sport. La Paris, coarnele se pun în goana mare. Faci dragoste *fason snack*. Cam în genul: „Nu-ți scoate sutienul că suntem în depășire”. Uneori ești așa de grăbit că îți greșești partenera în înghesuială. „Oh! scuzați-mă doamnă, din cauza hainei de panteră, v-am confundat cu metresa mea! – Nu face nimic, tataie, toată plăcerea a fost de partea mea!”

În vreme ce în provincie, amorul se face pe îndelete. Adulterul încă mai excită. Drăguța doamnă Cutărescu și negustorul de mobile! Garajistul și lăptăreasa! Florăseasa cu adjunctul primarului! Spițerul-președinte al penis-clubului cu toate aceste dame. E vremea slipului în subprefecturile noastre. Ziua de concediu a doctorului Farbiol face parte din viața comunală. Proprietăresele micilor hoteluri, în general situate în afara târgurilor, primesc personaje importante care schimbă după bunul lor plac deciziile executorii ale prefecturilor.

Eu am impresia totuși, că în cazul de față, ștergarul doamnei Favier îmbracă o altă semnificație. Pun pariu pe primul tom al operelor mele complete contra unei bucăți de brânză de Savoia, că văduvioara aștepta o vizită care acum o sperie. N-are alte posibilități de a-și preveni viitorul musafir, fără îndoială, pentru că își crede telefonul pus sub observații.

Aprind o țigară ca să mă țină treaz. Te ajută să gândești. Dovada, că la al treilea fum mă duc să deschid portbagajul mașinii în care se află undița mea de pescuit. Să nu trageți concluzia că sunt un pescar împătimit, dar pescuind în general în ape tulburi, am prins dragoste pentru râulețe. Îmi scot undița

din teacă, deblochez mulineta și traversez strada. Două zvâcnituri de mână și hop! Cârligul cu trei ramuri agață prosopelul.

Rulez ușor, după ce am eliberat o crestătură a bobinei ca să nu facă zgomot. Un joc de copii. Pânza alunecă de pe bara de sprijin și-mi cade în cap. O scot din cârlig, o fac ghem și mă duc s-o arunc ceva mai departe. După care îmi aranjez la loc undița și reaprind Pall Mall-ul. Nimic mai dificil ca a ține aprins un Early Morning.

De data asta e numai bun pentru o noapte albă. Îmi amintesc de divanul Edithei unde ar fi fost așa de plăcut să tragi un pui de somn, strângând-o pe puștoaică în brațe.

•

În ciuda hotărârii mele, am adormit. Trecerea unei motorete Solex mă trezește. Zorile palide și năclăite alungă misterul cheiului Lenflure. Îmi frec ochii clănțănind din dinți, din pricina frigului perfid al dimineții. Un muncitor bătrân, purtând un rucsac în spinare, trece pe o bicicletă pârțâitoare agățată de fund. E ora șase.

Îmi masez picioarele anchilozate. De pe cealaltă parte a fluviului, pe ici pe colo, lumini. Pe stânga la vreo treizeci de metri, locuința doamnei Favier e cufundată în tăcere.

Somnul m-a înveselit. În ciuda obrajilor nerași, a membrelor amorțite, în ciuda dimineții răcoroase, inexplicabil, sunt în bună dispoziție. Cred că după un duș și o cafea, aș fi în măsură să obțin o medalie de aur la Jocurile Olimpice ale optimismului.

Și cu toate astea, n-am niciun motiv deosebit să fiu bucuros, dimpotrivă. Nu s-a întâmplat nimic. Sau, dacă s-a întâmplat, eu nu mi-am dat seama. De altfel, în realitatea diurnă, îmi spun că prosopul n-o fi avut nicio semnificație. Numai că eu, mă cunoașteți, în proiectorul meu se află mereu un film. Așa e San-A.; n-o să-l schimbați. Gata să-și facă tot felul de idei. Tot așa de generos în invenții ca și în amor (unde, de fiecare dată, a fost declarat învingător prin aruncarea buretelui!).

O furgonetă verde apare din fața mea, încetinește și trage pe bordură, unde mă aflu și eu. Abia am timp să mă arunc într-o parte pe banchetă. Portiera se trântește… Văd trecând prin fața geamului meu silueta unui bărbat în impermeabil bleumarin, pe cap cu o șapcă din același metal. Număr până la șase înainte de

a mă ridica. Bărbatul merge drept spre ușa doamnei Favier. Bate...

Mai puțin tare ca inima mea!

Ah! Ce imn de veselie răsună în pieptul meu valoros. Din nefericire n-am timp să-l ascult. Timpul mă presează... Cobor discret geamul aburit. Ce bine am făcut că m-am ascuns sub copaci! Fereastra de la etajul întâi se întredeschide. Apare frumosul chip somnoros. Din punctul meu de observații, constat că gentila văduvă pare foarte speriată.

— Am atârnat prosopul! face ea.

Teribil ce mulți oameni își spun secretele în gura mare. E destul să ciulești urechea. Veritabilul spion e cel care încetează de a se asculta gândind, pentru a-i asculta pe alții vorbind.

— A căzut! adaugă Mathilde arătând spre șervetul de pe trotuar, unde l-am aruncat eu ghem.

Musafirul se uită în jurul lui; presimțindu-i reacția, m-am ascuns din nou.

— Nu face nimic, deschide! rostește el.

Trece un moment. Cheia se rotește în broască.

— Fii bun și ridică șervetul!

O femeie practică, această madam Favier. Bănuiesc că-i plac banii; scena ei de seducție de la firma Coursyvite, pentru a obține un rabat, e o dovadă.

Ușa se închide din nou.

Piticuțul meu, trezit de-a binelea, mă trage de mânecă.

— Și acum, dom'le comisar, mă întreabă el, care vă sunt proiectele?

— Ai să vezi, puștiule!

San-A. coboară din mașina lui de satir. Execută câteva flexiuni ca să se dezanchilozeze și traversează strada[25]. Ajuns la ușă, trage cu urechea.

Mathilde și matinalul ei musafir au urcat la primul etaj.

Intră iar în joc, sezamule!

Pătrund în locuință.

Fără să mă șterg pe picioare.

•

Câinii ar fi dotați cu un auz fabulos, așa se zice! Pe lângă San-A. nu-s decât niște bieți clienți ai Sonoton-ului, prieteni.

[25] Ori de câte ori aveți ocazia, vorbiți cu dumneavoastră înșivă la persoana a treia, asta o să vă confere importanță. Général des Geôles.

Am o manieră de a-mi mobiliza toate simțurile în serviciul unuia singur care mi-ar permite să înșel orice radar.

Tipul în impermeabil bleumarin și Mathilde tropăie în camera vecină celei în care am avut plăcerea să beneficiez de favorurile ei (care nu sunt favoruri ale regimului).

— Mă întreb cum de ai putut face așa ceva! declară noul sosit.

— Nu mă întreba, răspunde cucerirea mea.

Și adaugă, explicativă:

— M-am folosit de o funie.

Curiozitatea mea a mușcat momeala, cum zic pescarii de știuci.

S-a folosit de o funie ca să facă ce?

— Și zici că, reia vocea masculină, te-au dus la comisariat în toiul nopții ca să vorbești cu Caducet-ul?

— Când i-am văzut pe agenți mi s-a făcut tare frică. Le-am propus să sune la Caducet de aici, dar mi-au spus că trebuia să-i însoțesc…

— Și ce te-a întrebat polițistul?

— Dacă-l cunoșteam pe Berthoux. I s-a descoperit existența… Părea să știe o groază de lucruri.

— Și ce-ai răspuns?

— Că n-am auzit niciodată vorbindu-se de omul acesta, bineînțeles. Dar polițistul s-a îndârjit. Mi-a făcut o descriere foarte precisă. După mine, știe că Berthoux a locuit la noi o vreme.

Se întrerupe ca să-l întrebe:

— Și cum ai să faci?

— Nu-i treaba ta.

Individul nu pare a fi deloc un ins comod.

— S-a luminat de ziuă! remarcă Mathilde.

— Mersi, am observat.

— Să presupunem că-i supravegheată casa? Sunt sigură că poliția are unele îndoieli.

— Un motiv în plus să acționăm cât mai repede!

Decid că o intruziune a mea ar fi oportună; scot pistolul și-i ridic piedica.

Urc scările, având grijă să-mi pun piciorul pe partea lor îngustă pentru a evita scârțâitul.

Iată-mă ajuns pe palier. Cu mâna stânga apăs pe clanță și împing violent ușa de perete.

— N-am venit prea devreme? întreb eu.

Draga Mathilde scoate un țipăt și se așază pe pat.

Pe patul unde zace cadavrul regretatului Longuant.

Deci, mortul se găsea bine mersi în casă! Triplu idiot, San-A. care n-a explorat decât pivnița și dependințele. Puteam eu să-mi imaginez că madam Favier ar putea trage carcasa doctorului în camera de oaspeți?

Cu ajutorul unei funii, precizase ea.

Îl iau la ochi pe insul în impermeabil albastru. E de talie mijlocie, cu nasul ca un cioc de vultur și privirea de uliu.

— Mi-era teamă ca n-am să ajung la timp pentru funeralii, glumesc eu, după ce mi-am recuperat toată splendoarea.

Se uită la mine cu o privire rece.

— Cine ești dumneata? mă întreabă el.

— Comisar San-Antonio. Dar dumneata, dacă nu sunt prea indiscret?

Se abține să-mi dea un răspuns.

— Ai văzut că aveam dreptate, îngână Mathilde. Eram supravegheată.

— Intim, draga mea, îi arunc eu.

Dar ea nu mă ascultă. Se uită undeva în spatele meu. Aud un trosnet. Într-o străfulgerare îmi spun că tovarășul Ochi-de-Șoim n-a venit singur. Cineva rămăsese în furgonetă. Fii atent la pene, San-A.! Fac un salt într-o parte. Exact în acea clipă simt un șoc violent în spate. O lovitură puternică îmi taie respirația, dragele mele. Cu toate astea descriu o întoarcere. Un grăsan a ajuns la jumătatea scării. Doar pieptul îi apare deasupra palierului. Mâinile îi atârnă. Remarc pe fizionomia lui o expresie batjocoritoare.

Stau în fața lui cu un pistol în mână; iar el pare să-și râdă de mine. Ca și cum ar fi sigur că revolverul meu nu-i încărcat.

Ezit să trag în el pentru că atitudinea lui nu-i belicoasă. Mă întreb ce mi-o fi aruncat în spate de sufăr în așa hal. Mă uit pe jos, așteptându-mă să dau cu ochii de un obiect teribil de contondent, ca bila de marmură a unei scări, de pildă. Dar pe dușumele nu se vede nimic. Trăiesc un moment de intensă surpriză. Mă uit la Mathilde. Pare îngrozită și-și apasă gura cu mâna. Insul în impermeabil continuă să mă măsoare foarte serios.

Îmi spun: „Dar ce se întâmplă? De ce fac mutrele astea toți trei?” Ceea ce șochează e latura *neverosimilă* a atitudinii lor.

Se comportă de parcă aș fi mort. Nu mai țin seamă de prezența mea! Nu mai constitui un pericol pentru ei. Constatarea mi se pare groaznică.

— Ce-i asta! îngân eu.

Sunetul glasului meu mă surprinde. E firav și spart. O voce de bătrân răcit.

Revolverul îmi pare că atârnă trei tone. E așa de greu că brațul îmi coboară progresiv învins de greutatea lui.

— Dumnezeule, eu…

Ceva pârâie în capul meu. O ciudată sfârșeală mă cuprinde. Ca atunci când faci o baie foarte fierbinte după ce ți-a fost frig tare. E plăcut, dar frigul persistă încă, undeva în tine.

Încerc un pas înainte. În această mișcare, și pentru un timp scurt, mă zăresc în întregime datorită unui joc de oglinzi. Cea care tronează deasupra șemineului reflectă șifonierul cu oglindă. Și în această oglindă a șifonierului se vede din spate San-Antonio al dumneavoastră. Mânerul unui pumnal îi iese din haină și o dâră de sânge începe deja să se prelingă.

Mă străbate un frison înghețat. „Ticălosul! Ah, trădătorul!”

Într-un reflex absurd, apăs pe trăgaciul revolverului, care se descarcă nebunește în pardoseală. Privesc, prostit, apărând o suită de găuri dinaintea picioarelor mele. Imposibil să ridic arma. Îmi spun că ultimele proiectile o să mi le trag în pantofi. Dar puțin îmi pasă. Unul în plus, unul în minus de vreme ce tot sunt terminat! Imposibil să respir. Mă simt complet blocat. Devin spongios, ireal. O panică îndepărtată încearcă să pună stăpânire pe mine.

Dar nu reușește.

Moartea?

Și pe urmă?

• CAPITOLUL XIV •

UN CAPĂT DE VOAL... SAU DE GIULGIU?

Extraordinar câte gânduri îți bântuie mintea când ești în agonie.

Se aseamănă cu niște vise. Dar nu sunt vise. Mai curând o recapitulare deformată a vieții tale.

Trecutul te interesează din ce în ce mai puțin: un spirit pur e străin amintirilor materiei. El nu recunoaște obligațiile terestre ale acesteia.

Revăd anumite acte ale lui San-Antonio și mă mir că l-au putut preocupa. Pe atunci trăiam. Acum nu mai sunt decât o scânteie indecisă. Un punct luminos care caută în tenebre secretul unei noi combustii.

Ghicesc că trebuie să fac o ucenicie, să suport o penitență mai înainte de a afla. Mi-e capul fierbinte, iar restul trupului rece.

Oare o să mai dureze multă vreme? Prin ce trec eu acum aparține vieții sau morții? Îmi părăsesc măruntele preocupări pentru a visa că trupul meu fragil a fost frânt, că e trecut printr-o imensă sită. Sitei îi este imprimată o mișcare regulată de clătinare; carnea mea se împrăștie în pulbere prin rețeaua ciurului, numai oasele îmi rămân înăuntru.

Mă smulg din acest somn și, brutal, cu fulguranta cruzime a unui flash, realitatea mă izbește în față. Sunt întins pe planșeul metalic al unei furgonete în mers. De aici mi se trăgea mișcarea trepidantă care m-a făcut să mă visez într-o sită.

Sunt dus undeva... Și nu sunt singur!... Legată alături de mine, se află Mathilde Favier... Și, ceva mai departe, cadavrul lui Longuant. Bietul Longuant, când o să aibă dreptul la odihna veșnică? Merită și carcasa lui itinerantă un mormânt decent...

Zăresc, strălucind în penumbră, privirea înnebunită a tinerei văduve. Are aceiași ochi ca mai înainte când fixa pumnalul înfipt în spatele meu. Atunci încă nu știam că fusesem înjunghiat. Crezusem că era vorba de o simplă lovitură. Îmi spuneam: e bila de pe scară care mi-a fost aruncată în spinare. O căutam pe jos... Biet idiot! Și ceilalți care nu se mai temeau de mine, deși

aveam un pistol în mână! Trebuie că făcusem o mutră groaznică de m-au considerat inofensiv. Moartea e ca și încornorarea: persoana în cauză e ultima pusă la curent. Respir cu zgârcenie, de pe o singură parte, cu un capăt de plămân, așa am impresia. Încerc să-mi schimb poziția.

— Nu! rostește Mathilde cu o voce patetică, nu mișca!

Sunt surprins să constat că-i aud limpede vocea. Sunetele nu mai sunt alterate. Dintr-o dată, descopăr uruitul motorului, scrâșnetul frânelor, zgomotele din cutia de viteze.

— Ai grijă să nu te miști, reia văduva.

— Cuțitul e tot în spatele meu?

— Da!

Propria mea imagine, întins pe jos cu un cuțit între coaste mă revoltă indicibil. Acel corp străin implântat în carnea mea îmi pare monstruos. Îmi imaginez ce stricăciuni continuă să-mi ocazioneze: fibrele pe care le taie, vasele pe care le rupe, sângele pe care mi-l varsă, infecția pe care mi-o organizează. Hainele îmi sunt lipite de corp. Mă zdrobește un rău mai mult moral decât fizic. Îmi trece prin cap că am să leșin și această perspectivă mă ușurează cum te ușurează gândul la un somn apropiat atunci când ești foarte obosit.

— Ce cauți dumneata aici? bolboresc eu.

De ce pun această întrebare? Ce mă mai interesează de acum înainte toate circumstanțele acestei afaceri, o dată ce eu sunt terminat! Reflex de copoi? Rața care tot mai fuge în pofida loviturii de satâr care a decapitat-o? Puțin îmi pasă de răspuns. Soarta doamnei Favier mi-e indiferentă vertiginos. Mă și gândesc la altceva. Îmi spun: „Așa îți trebuie, San-A. Ai comis o greșeală profesională de neiertat. Mai înainte de a o lua pe urmele tipului în impermeabil, trebuia să te fi asigurat că nimeni nu-l însoțea. Dacă ai fi aruncat o privire, numai una, în direcția furgonetei, nimic nu s-ar fi întâmplat. Dar a trebuit să sari ca un câine de vânătoare care intră în transă de îndată ce-și vede stăpânul luându-și pușca din cui! Recrutule! Cel mai lipsit de experiență, cel mai mărginit[26] dintre gardieni ar fi avut reflexul să verifice spatele frontului! Viața ta a fost o succesiune de zaruri aruncate aiurea. Tu le dai drumul să se rostogolească fără să știi dacă cele ale adversarului sunt trucate sau nu.

— M-au luat cu forța, mă lămurește tovarășa mea de furgon.

[26] Există. Puțini, dar există! (n.a.).

Reușesc să articulez:

— Cum?

Despre ce vorbește femeia asta? Ideile mele își fac bagajul. Pentru a le aduna, mi-ar trebui un fărășel și o mătură!

— În ultimul moment m-au obligat să iau loc…

— E o nebunie, murmur eu. Dacă își închipuie că vor trece neobservați… Dispariția dumitale…

Mă cuprinde o amețeală teribilă. Încetez să mai fiu coerent și mă prăbușesc în abisurile insondabile ale unui vârtej.

•

O pală de aer rece mă trezește.

S-a deschis ușa furgonetei. Un miros de mușchi și de brad, cântece de păsărele, ajung până la mine.

Printr-o ceață aurie îl zăresc pe aruncătorul de cuțite și pe amicul lui în impermeabil pe fundalul unei zile însorite. Amândoi îl trag pe Longuant de picioare, fără menajamente, ca niște docheri americani manipulând bagaje. Se aude o bufnitură. Tipii dispar pentru moment și se întorc după Mathilde. Același tratament. Tânăra femeie scoate un țipăt puternic.

— Gura! tună o voce.

Un nou strigăt al doamnei Favier, dar acum e vorba de un plânset.

Mă forțez să mă răsucesc pe burtă. Mă vor trage și pe mine de picioare. Dacă am să cad pe spate, s-a zis cu San-Antonio. Bine fac, deoarece celor doi indivizi puțin le pasă de sănătatea mea. Mă prăbușesc pe pământul acoperit de frunze moarte. Căzătura îmi răsună în tot pieptul. Domnii mă cramponează de mâini și de picioare și traversează cu mine un luminiș, până la o mașină mare americană, albastră, transformată în ambulanță.

— Ți-ai putea recupera cuțitul, remarcă Impermeabilul-cu-nas-de-vultur.

— În felul ăsta risc să-l termin, obiectează celălalt.

— Ei și?

— Poate că Șeful o vrea să-i pună ceva întrebări?

— Ah! da, ai dreptate.

Mă aruncă pe burtă peste o targa și întind o cuvertură pe spatele meu. Trebuie că-s ca o machetă a circului Amar. De obicei stau altfel ca să împung cuverturile.

Pornim din nou la drum. Mintea mea de copoi, cu toate astea, trage niște deducții. Furgoneta era o mașină furată. Ei nu lasă

nimic la voia întâmplării... Acum, la volanul acestei cinstite ambulanțe vor coborî ancora în portul de origine.

Ba mai au și tupeul să branșeze sirena, care urlă din răsputeri „ua, ua, ua!”

Dați-vă la o parte oameni buni, trece San-Antonio.

Tipii nu vorbesc între ei. Madam Favier se uită mereu la mine neliniștită. Din exterior, lumea ar putea crede că e viitoarea mea văduvă, nu?

•

Nu știu cât a durat drumul.

Când mașina se oprește mă simt mai bătrân cu o sută de ani. N-a mai rămas mare lucru valabil din mine. Poate că s-ar mai putea recupera câteva bucăți, pe ici pe colo, pentru a fi grefate unora mai puțin compromiși. Rinichii, ochii, siamezele?

Ca și anterior, Longuant e tras primul. Caraghios, dar el produce un pârț puternic când e scos din ambulanță. Ultimul, probabil! Dă recitalul de adio, bietul doctor! Trimite o bezea mulțimii. Sau își exprimă, de acolo de sus, părerea în legătură cu tot balamucul ăsta.

Pe întinderea plată bate un vânt puternic. Pentru că am debarcat pe un platou. Zăresc un câmp imens cu iarbă cosită, în capătul lui cu un catarg alb în vârful căruia flutură o mânecă de aer în dungi albe și roșii.

Un teren de aviație... Mâneca îmi amintește de o festivitate, nu mai știu care! Și pe urmă de un cântec din sala de gardă, bineînțeles. Și pe urmă de Liban. Călătoria va urma acum în avion?

Nu, totuși... Băieții, care-mi cară targa, urcă niște trepte. Pătrundem într-un local în care domnește un miros de mucegai. Descopăr o încăpere vastă tapetată cu o hârtie verzuie, umflată de umezeală. E mobilată cu un birou vechi din lemn de brad și cu câteva scaune. Un clasor... Hărți pe pereți... Două ferestre mari coboară aproape până la nivelul pardoselii. Unele ochiuri de geam au fost înlocuite cu calendare pentru a opri vântul de pe platou. Totuși curenți de aer miaună din când în când.

Oamenii mă lasă pe jos. Zăresc din profil fanioane triunghiulare, imprimate cu inițiale și cifre... Individul cu impermeabilul a dispărut. Grasul, cel care mi-a înfipt cuțitul în spinare, își aprinde o țigară fredonând *Granada* printre rotocoalele de fum.

Un zgomot de ușă. Zgomot de pași. Un alt individ, pe care nu-l pot vedea, se imobilizează în fața brancardei mele. Nu zăresc din el decât un picior în salopetă. Restul se pierde, în afara câmpului (de aviație).

— Duceți-l în salon! rostește el în cele din urmă... Dar mai înainte așterneți niște ziare pe jos, n-am chef să-mi murdărească mocheta!

„Asta-i bună, îmi zic, am început să delirez... Mă aflu într-o magherniță în ruine, și eu aud pomenindu-se de salon, de mochetă...”

După un moment, oamenii se întorc după mine. Traversăm o bucătărie sordidă. Continuăm să mergem înainte. Brusc, se schimbă decorul, ca la Folies-Bergère. Pătrundem într-un salon luxos, cu mobile confortabile. Aplecând ușor capul, mai văd încă bucătăria, dar zidul culisează și ea dispare, interceptată de un panou tapetat cu mătase purpurie în mijlocul căruia a fost agățată o reproducere după Vlaminck.

Sunt lăsat jos.

— Permiteți? întreabă Ochiul-de-Șoim.

Se apropie de o masă rulantă, alege o sticlă și își toarnă un pahar. Un al treilea bărbat pătrunde atunci în câmpul meu vizual și se lasă picior peste picior, într-un fotoliu ultramodern, sub formă de ou.

E un tânăr înalt, de vreo treizeci de ani, blond și nonșalant. Are ochii atât de albaștri că par aproape albi. Obrajii îi sunt cam greoi. Deși poartă o salopetă de mecanic, din toată persoana lui se degajă ceva rafinat, elegant, autoritar și infinit de periculos în același timp.

— S-ar părea că aveam de a face cu comisarul San-Antonio, rostește în cele din urmă.

Vorbește cu dinții. Are un ușor accent, dificil de identificat, care s-ar putea să fie doar un defect de pronunție?

Nu răspund. Nu fiindcă mi-ar lipsi puterile, dar mi se pare superfluu să-i fac conversație tipului.

— Mă poți auzi? insistă el.

Doamne iartă-mă, am ajuns chiar așa de rău încât se îndoiește de luciditatea mea?

Mucles, San-A. Simt acum fierul în rană. Durerea s-a localizat și nu mă pot gândi decât la lama pătrunsă în mine. Ia uite, ce-or fi făcut cu Longuant și cu madam Favier?

Tânărul blond nu se mai uită la mine, pentru a-și mușca o bucățică de piele moartă de pe degetul mijlociu.

— O să fie dificil să-l facem vorbăreț, se adresează el celor care-l însoțesc.

— E terminat, ce mai, declară Ochiul-de-Șoim.

— Ce-i de făcut? întreabă altul.

— Metoda homeopatică, suspină blondul, ridicându-se. Durerea l-a făcut inconștient, durerea îl va scoate din inconștiență. Să-i mișcăm puțin fierul în rană.

Îngenunchează. Mâna lui se întinde spre spatele meu. Un ascuțiș de foc îmi traversează corpul dintr-o parte în cealaltă.

Leșin.

• CAPITOLUL XV •

ȘI ACUM, TOȚI ÎN COR: „BUNĂ-SEARA,
DOMNILOR ȘI DOAMNELOR, BUNĂ-SEARA!”

E sânge sau ulei?

Decid că e ulei. Din cauza mirosului…

Îmi deschid ochii cei frumoși. Decorul s-a transformat din nou, radical. Zac aruncat fără menajamente într-un hangar vraiște (ia te uită, s-ar zice că-mi merge mai bine) între două rânduri de rafturi pline de bidoane.

Zăresc în centrul hangarului două avioane dispuse unul lângă altul. Un Proutprout 204 bimotor alb și un mic Conardin 508 cu elice și orgă.

Dincolo de ele cuțitarul și Ochiul-de-Șoim sapă un tranșeu în pământul bătătorit. Trag concluzia că amicul Longuant va coborî în curând la punctul terminus al ciudatei lui călătorii post-mortem. Groparii se mai văd doar de la jumătate în sus și icnesc ca niște măcelari.

— Cum te simți?

Mișc ușor capul. Dau cu ochii de un umăr al Mathildei.

— Ceva mai bine, am impresia.

— Ți-am scos pumnalul cu dinții și nu mai sângerezi…

Îngân un vag mulțumesc. Parcă mi-am recâștigat forțele, știindu-mă eliberat de acel locatar de oțel. Din moment ce nu am dat ortul popii, poate că mai am o șansă cât de mică, nu? Lăsați-mă să sper, în orice caz.

— Ia spune-mi, Mathilde…

— Da?

Lopețile și cazmalele scot scântei acolo jos… Dumnezeule, ce adânc vor să-l îngroape pe săracul doctor!

— Cine sunt oamenii ăștia? o întreb.

— Nu știu nimic.

Încerc să fac rost de suficient oxigen pentru a-mi exprima indignarea.

— Îți bați joc de mine?

— Pot să jur…

— Cum se explică faptul că ai de a face cu ei?

— Nu am de a face, ei sunt cei care…

Tace.

— Care ce? insist cu.

Vă spun că mă simt cu mult mai bine, băieți! Dovada iată-mă curios ca treizeci și șase de coțofane chioare. E viguroasă carnea. Se cramponează! Organismul se mobilizează frenetic.

Mathilde nu răspunde, oftez:

— Ce-ar fi dacă mi-ai spune tot adevărul? În situația în care am ajuns acum…

— Oare ce au de gând să ne facă? mă întreabă ea speriată.

— Cu siguranță n-au să ne acorde o pensie de invaliditate… Hai, dă-i drumul!

— E o poveste întreagă.

— Contrariul m-ar fi surprins. Am de pe acum elementele necesare unei cărți de o grosime convenabilă.

— Când mă gândesc, am impresia că totul nu-i decât un coșmar oribil. Totul a început la Caducet, într-o seară…

— Berthoux? o întrerup eu.

— Ești la curent?

— Puțin, dar povestește…

— Era un prieten din copilărie al soțului meu. Nedespărțiți… Până la război, practic au fost mereu împreună. Au intrat amândoi în Rezistență și au luptat umăr la umăr pe tot timpul Ocupației. O dată cu eliberarea, drumurile lor s-au despărțit. Soțul meu și-a reluat studiile, iar Berthoux a plecat în Germania cu armata.

„De atunci, soțul meu n-a mai avut vești de la el și l-a crezut mort. Ca într-o seară, Berthoux să vină la noi acasă, rănit și epuizat…”

Se oprește un timp și adaugă:

— Hăituit!

— De cine?

— Acum știu că de acești oameni. I-a explicat soțului meu că aparținea unei rețele de spionaj și că în urma unei misiuni delicate fusese demascat, vânat și rănit. Nu știa unde să se mai ducă. În asemenea cazuri cauți o ascunzătoare care să te salveze. S-a gândit la Charles și a venit la noi…

— Ce-a spus soțul dumitale?

— Acest ciudat personaj, bineînțeles, l-a îngrijorat, dar prietenia pentru el era ceva sfânt. Prin urmare, l-a adăpostit pe Berthoux clandestin și l-a îngrijit.

— Multă vreme?

— Cam vreo zece zile.

— Cu toate astea mașina lui staționase în dreptul casei doar trei zile?

Recunoașteți, băieți, că dovedesc multă forță morală, nu? Să suferi de o perforație intercostală și să chestionezi un martor cu minuțiozitate, e un semn al calităților mele polițienești. V-o semnalez în trecere, în cazul în care nu ați remarcat. În viață, să nu uiți niciodată să-ți pui în valoare calitățile. Îmi aduc aminte, pe când eram copil, mama avea o bucătăreasă care ne aducea mereu un buchețel de flori când trecea pe la noi. De fiecare dată, Léonie făcea în așa fel ca să ne spună cât o costaseră florile. O lua pe departe, plângându-se: costul vieții creștea, era greu să mai înnozi câte ceva. Nu mai era cu putință să-ți permiți nimic deosebit. „Dacă v-aș spune că buchetul meu, care nu-i cine știe ce, m-a costat totuși șase franci!” Imediat, mama se grăbea să exclame că n-o mai mira această cifră astronomică, pentru că rareori i-a fost dat să vadă niște flori așa de frumoase. Să nu confundăm: sunt violete și violete, cele ale Léoniei nu erau pentru un ceai medicinal, ci frumoase, de seră, delicate, proaspete și așa de parfumate că nu le-ai fi putut suporta într-o cameră: ți-ar fi respirat tot oxigenul!

Léonie se umfla în pene de nu mai putea. Se lăuda pentru șase franci de nu-ți venea a crede. Și Félicie a mea se simțea din ce în ce mai datoare, beneficiara unor servicii exemplare. Ceea ce vă dovedește că un individ isteț întotdeauna trebuie să-și scoată în evidență calitățile, cadourile, bunurile și distincțiile.

— Soțul meu a mutat-o din loc, a treia noapte, răspunde Mathilde. L-am urmat în mașina noastră. A abandonat-o pe cea a lui Berthoux pe o stradă din Vierzon. După care l-am adus acasă.

— Continuă…

— Restul e foarte urât… suspină ea.

— Vorbește totuși, crimele frumoase nu se comit cu sentimente frumoase…

Nu-i rău deloc ca definiție, nu? Dacă măcar n-aș suferi de setea asta de nestins (pe care tare aș mai fi vrut s-o sting) nu

mi-aș pierde speranța. Dar, vedeți dumneavoastră, San-A. nu-și face niciodată iluzii. Își dă bine seama că niște indivizi, care înjunghie în cunoștință de cauză un comisar de reputația mea, îl torturează, îl sechestrează și sapă o groapă sub ochii lui, sunt plini de proiecte funeste în ceea ce-l privește.

— Berthoux locuia în cămăruța din pod și eu eram aceea care... mă ocupam de el.

Văzut, înțeles, citit, și dat acordul. Femeia asta incendiară l-a devorat crud pe locatarul clandestin! Mi-am dat seama eu cu cine am de a face. Știu cât se aprinde de repede madam. Un bărbat lipsit de ocupație, într-un pat, aureolat de un mister echivoc, n-a mai putut rezista...

— Ai devenit metresa lui?

— Da.

— Vorbește-mi puțin de acest James Bond al dumitale, cultul prieteniei nu i se ridica oare doar până la centură?

— Am fost ca niște nebuni!

— Asta era. Numărul nebunilor e imposibil de socotit.

Nu mai spune nimic. Loviturile de cazma și zgomotul lopeților se răresc. Par cam prăfuiți, groparii.

Un zgomot de pași... E tipul blond în salopetă bej. Se apropie de oamenii lui și cercetează groapa.

— O să meargă așa? întreabă Ochi-de-Șoim.

— Încă cincizeci de centimetri cel puțin, decretează tânărul șef. N-ai mai văzut cum arată un cavou de trei locuri?

— Au de gând să ne omoare! se bocește văduva.

— Pare să se încadreze în planul lor, așa-i, îmi dau eu cu părerea.

Uite-o că începe să plângă în hohote, mai să se fărâme.

— Termină! îi spun eu pe un ton atât de răuvoitor că se oprește din gemete. Din moment ce nu putem face nimic, la ce bun să ne bocim! Măcar dacă mi-ar da un pahar de apă înainte de a-mi pune capăt zilelor, e tot ce aș mai vrea...

Ciulesc urechea. Blondul îi lămurește pe complici că *DUPĂ AIA*, o să toarne ciment pe deasupra și o să fixeze un banc de lucru peste această platformă. Am impresia că mauzoleul nostru nu o să fie ca la toată lumea. Prefer să am un banc de lucru deasupra mormântului decât una din prostiile alea din marmură, așa cum vezi prin cimitire. Bocitoarele, porumbeii, cupele, urnele, jardinierele pentru legume serioase, fotografiile

montate, ofrandele constând în șosete, aduceri aminte în bronz, frunze de palmier aurite, coroane de mărgeluțe ale căror inscripții abia de se mai țin din start, toate aceste fleacuri denumite artă funerară, mă dezgustă, întotdeauna, care mai de care își dă strădania pentru ăi bătrâni! Te bag într-un mauzoleu, soțul meu de neuitat! Te învelesc în marmură! Te acoper cu bronz! Te regret cu compasul înghețat. Mai puțin înghețat ca tine, băiete, fiindcă degețelul gravorului îl încălzește. Bea bine, amice! Și n-o fă pe nebunul că altminteri ai să duci lipsă de crizanteme la viitorii Moși!

Prefer un banc de lucru, simbol al muncii. Când bara menghinei o să stea de-a curmezișul, va forma o cruce care le-ar bate pe celelalte.

Blondul își aprinde o țigară și se apropie de un avion pe care-l examinează cu interes. După care iese…

— Deci, ai devenit metresa acelui Berthoux? reînnod eu discuția.

Văduva nu-mi răspunde. Cam prostrată, dama. Setea mea crește și se înfrumusețează. Trebuie să suport acest adulter fără a forța nota.

— Hei! Răspunde frumoaso! Să mai pălăvrăgim cât ne mai dă mâna, vorba e apanajul celor vii!

— E groaznic!

— Groaznic în raport cu ce? Îmi povestești tot felul de porcării și soarta de acum ți se pare urâtă! Dar, frumoasa mea, ceea ce este groaznic e viața noastră, nu moartea! Vreau să aflu urmarea. Mă dau în vânt după faptul divers.

— Cred că soțul meu a avut niște bănuieli, reia văduva. În ultima noapte…

— Vorbești de ultima lui moarte?

— Da. M-a trezit. Era gata îmbrăcat. „Am fost chemat pentru un accident, mi-a spus”. Și a plecat… De fapt, s-a făcut că pleacă. În realitate doar a trântit ușa și s-a ascuns undeva în casă…

— Iar dumneata ai și dat fuga în patul amicului Berthoux?

— Da. Charles ne-a surprins în flagrant delict. A fost o scenă înspăimântătoare.

— Nu-i greu de înțeles.

— Cred că era mai supărat pe prietenul lui decât pe mine.

— Nici asta nu-i greu de înțeles.

Trebuie că știa la ce să se aștepte de la nevastă-sa în privința virtuții ei. În vreme ce camaradul de arme... așa ceva te doare! Dar asta-i situația... Un bărbat însurat strânge o groază de mâini abia ieșite din chilotul nevestei.

— În furia lui, Charles a declarat că va anunța poliția și-l va preda pe Berthoux. Refuza să fie complicele unui trădător care le pângărea prietenia și legile ospitalității...

— Reacția lui mi se pare normală.

— A coborât în cabinet.

— Berthoux s-a luat după el și l-a lichidat, rostesc eu sarcastic, în pofida inconfortului situației mele.

— Într-adevăr, se bâlbâie Mathilde.

— Nu-i deloc frumos ce-mi spui, madam Favier.

— Am plătit scump, răspunde ea.

„Și încă nu s-a terminat", mă gândesc.

— După crimă, ce-a făcut Berthoux?

— Mi-a spus că trebuie să ștergem urmele șederii lui în casă și că el e nevoit să plece. A fugit în toiul nopții, mai înainte ca eu să dau alarma.

— Și de atunci, mai știi ceva despre el?

— Absolut nimic. N-am vorbit din cauza fiului meu. Nu voiam ca el să afle adevărul. M-ar fi acuzat de complicitate și...

Îmi spun că aspectul n-a împiedicat-o să facă dragoste ca o nebună ieri seară cu un anume San-Antonio, supranumit Apollo al poliției!

— Bun, să abordăm capitolul celorlalți.

— A doua zi după funeraliile soțului meu, cei doi inși care ne-au adus aici au sosit la mine acasă. Păreau să fie la curent cu totul.

— În legătură cu șederea lui?

— Da, ca și cu crima comisă de el. Mi-au povestit că Berthoux le-a jucat o festă urâtă și că probabil ascunsese ceva în casă. Ceva pe care eu trebuia să-i ajut să recupereze, altminteri aș avea neplăceri și eu și fiul meu. Habar n-aveam despre ce vorbeau...

— Berthoux nu ți-a pomenit niciodată de acel ceva?

— Niciodată! Am crezut că oamenii ăștia o să mă tortureze, dar buna mea credință probabil că li s-a părut evidentă, fiindcă s-au mulțumit să cotrobăiască prin toată casa, de sus până jos. N-au găsit ceea ce căutau. Mi-au pus în vedere că, dacă se

produce vreun element nou, va trebui să-i avertizez imediat. În acest scop mi-au lăsat un număr de telefon…

— La Paris?

— Da: Port-Royal, și nu mai știu cât, n-am memoria cifrelor.

— De cine trebuia să întrebi?

— Trebuia doar să spun că doamna Favier avea un mesaj urgent pentru domnul Haben.

— Când i-ai prevenit?

— Când am descoperit cadavrul în cufăr, ieri dimineață. Eram îngrozită…

Îngrozită, și totuși l-a târât la primul etaj, legându-l cu o funie, frumoasă treabă!

— După destule ezitări, i-am sunat pe oamenii ăștia în speranța că mă vor debarasa de mort.

— Cum s-a derulat convorbirea telefonică?

— Așa cum fusese stabilit, am spus că aveam un mesaj urgent pentru domnul Haben.

— Și pe urmă?

— Mi s-a ordonat să rămân pe fir. Apoi o voce m-a întrebat ce s-a întâmplat. Am dat toate explicațiile vorbind pe ocolite…

Mă întreb cum poți explica pe ocolite că ai descoperit un cadavru într-un cufăr de salon, dar să trecem peste.

— Interlocutorul meu mi-a răspuns că va trimite pe cineva în timpul nopții sau în zori. A adăugat că în caz de pericol, va trebui să atârn o pânză albă la fereastra primului etaj. Eu nu știu cum…

— Eu am luat-o de acolo, îi mărturisesc.

Văduvioara trebuie că-și spune că ceea ce am făcut eu n-a fost cea mai bună treabă din viața mea.

— De ce vor să ne omoare? suspină ea, de parcă și-ar fi vorbit sie însăși.

— Fiindcă socotesc că știm prea multe lucruri, și că sunt niște oameni prudenți.

De data asta am ajuns la capătul puterilor. Ființa mea se leagănă în ceruri.

Curiozitatea profesională se tocește, se estompează. Nu rămâne în mine decât setea. Îmi chinuie tot trupul. Setea îmi bate în tâmple. Setea îmi aprinde spinarea și-mi torturează creierii. Setea îmi înfige cuie încinse în podul palmelor. O Félicie, unde ești? Apropie-te de mine cu clondirul plin cu suc rece de

portocale... Mă cred în vilișoara noastră din Saint-Cloud. Acolo, citesc trecutul fiecărui obiect cu inima deschisă. Când ne bem cafeaua, eu și mami, în cele două cești și cele două farfuriuțe descopăr urmele a patru familii. Uite că am luat-o razna, fraților. E învălmășeală mare sub scufa mea. Rostesc fraze fără șir. Monumentele din Paris sunt locuri comune! De ce femeia de la closetele bistrourilor se simte obligată să lipească o hârtie de o sută de franci pe fundul farfurioarei? Necinstea, regina lumii! Frâiele imoralității respingătoare! Roboții și rebelii! Soldatul german e cel mai bun soldat, iar soldatul francez cel mai bun civil! Ah! Ce mult le urăsc pe florăresele din restaurante care te obligă la un gest la care nu te-ai gândit. Frank Pourcel e un compromis între acordeonistul amabil și Filarmonica din Berlin! Mi-e sete! Mi-e sete! Sete! *Setea* de Henry Bernstein! Vreau să beau, să beau, să beau. Băutura ne strică, o, o, o, o!

Așa se agonizează, băieți! Pe muzică!

• CAPITOLUL XVI •

UN MUSAFIR PE ÎNSERAT

E în zori sau în apus?

Lumina e cenușie și tristă. Compactă. O lumină comatoasă.

De fapt: sunt cumva în comă?

Plânsetul firav al doamnei Favier îmi confirmă recăpătarea cunoștinței. Când leșin, când îmi revin. Când o iau razna, când mă întorc la realitate. În curând n-o să mă mai regăsesc.

— Plângi? articulez eu.

— Mi-e frig, mi-e foame, mi-e sete, mi-e frică și aș vrea să merg la toaletă, se bocește ca.

Prea multe aspirații deodată. Una mai legitimă decât alta, cert, dar dificil de satisfăcut.

Mă mișc ușor. Ai zice că torsul meu e petrificat. Un bloc de ciment.

Groparii au plecat. O movilă enormă de pământ mă lasă să ghicesc adâncimea mormântului.

Nu mă pot împiedica să nu gândesc ce aș fi fost în stare să fac dacă rana nu m-ar fi țintuit locului, aproape muribund! Temerar până-n pânzele albe! Aș fi găsit cu siguranță o modalitate de scăpare din această nenorocire.

Uruitul unui motor se amplifică și se stinge în apropierea hangarului. Răsună mai multe claxoane, ca atunci când te oprești într-o stație de benzină și pompistul întârzie să se arate.

Glasul Ochiului-de-Șoim răspunde acestei zarve:

— Ce doriți?

O scurtă tăcere. Apoi o altă voce, puțin tremurată. Infinit de plăcută. Cea a lui Pinaud, a Inefabilului, a Gentilului, a Tandrei relicve, răspunde:

— O simplă informație, domnule…

Ramolitul! Visez? Minune? Delir? E cu putință?

Un gâtlej care se drege îmi ratifică certitudinea. Numai Pinuche e capabil să producă acest zgomot caracteristic.

— Aș vrea să aflu dacă nu cumva ați văzut vreo ambulanță prin preajmă, dragă domnule? declară el.

— Pinaud! încep să strig.

Cel puțin mi se pare că strig. Dar nu fac mai mult zgomot ca o șopârlă pe sub frunze.

— Nu, n-am văzut nicio ambulanță, răspunde răpitorul meu, dar stați așa, am să-i întreb pe prietenii mei…

— Foarte amabil!

— Madam Favier, mă bâlbâi eu. Strigă din toate puterile: „Ajutor, domnule Pinaud! San-Antonio e aici!”

Tipa se conformează imediat. Vocea ei ascuțită reverberează prin ecourile ațipite ale vastului hangar, devine urgent pătrunzătoare!

— Ajutor, domnule Pinaud! San-Antonio e aici! Ajutor!

— Ce-mi aud urechile! îndrugă Ruina… Asta-i culmea…

Apoi, către interlocutorii lui care trebuie că dau fuga:

— Ia spuneți, domnilor, ce înseamnă asta! atacă el mereu foarte politicos.

— Mâinile sus, repede!

— Dar…!

— Fără niciun dar sau ești un om mort!

Asta-i tot! Tăcerea se încheagă din nou.

— Dumnezeule, l-au neutralizat și pe el? murmură Mathilde.

— Din păcate…

Conștiința mea profesională, păcătoasa asta pe care n-o pot vindeca de rele, iar mă ia la zor. Îmi face reproșuri de genul: „Prea te-ai grăbit, băiete. Pinouche a încurcat-o din cauza ta. Era pe calea cea bună pentru că ajunsese să caute o ambulanță. În ciuda basmelor pe care i le-ar fi servit ceilalți, moșulică nu s-ar fi lăsat dus de nas. Acum totul e pierdut. Cumplită zi!”

Partea cea mai impresionantă e părăsirea în care putrezim. Tăcerea! Unde îl vor fi dus pe Pinuche? În salonul clandestin, ca să-l determine să vorbească?

— Cine era? mă întreabă Mathilde.

— Unul dintre adjuncții mei!

— Și a dat de urma noastră!

— Dovada!

— Atunci, vor sosi întăriri? Vom fi eliberați…

— Probabil, mint eu, fiindcă veritabila eleganță constă în a întreține cât de cât speranța în inimile oamenilor (și mai ales în ale femeilor, chiar dacă au fost ele implicate în asasinarea soțului iubit).

În sinea mea, știu prea bine că nu vor veni niciun fel de întăriri așa cum nu-i pic de umor într-o somație fără menajamente. Pinuche scormonește singur. S-a branșat, nu știu cum, pe povestea asta cu ambulanța, și a urmărit firul conducător fără a preveni intendența.

Timpul trece și trece. Mă simt mai slăbit ca o păpușă tăiată în două. Trebuie să spun că n-am mai gustat, ca aliment, decât o lamă de oțel lungă de cincisprezece centimetri, în decursul ultimelor douăzeci și patru de ore!

Întunericul a pus stăpânire pe hangar. Cele două avioane acum abia dacă se mai zăresc.

Pe când mă simțeam disperat că nu-i puteam spune adio dragului meu Pinuche, pe undeva se trântește o ușă de fier și o lumină mișcătoare se apropie, călăuzind o mică procesiune.

Nu-i disting pe cei care vin, dar după intensitatea călcăturilor, deduc că cei trei torsionări sunt aici. O mică tuse, demnă de milă, îmi dă de știre că moșulică face parte din cortegiu.

— Vrem doar să-ți probăm că nu ne ținem de glume! se aude vocea obscură a blondului.

Grupul de oprește lângă noi.

— San-Antonio! behăie Pinauderche.

— În carne și oase, dar la capătul puterilor, îi răspund eu.

— Ia uite, remarcă blondul, și-a recăpătat cunoștința, cu atât mai bine, vom putea sta de vorbă. Ridică puțin lampa spre femeie, Sergio! Vreau să le demonstrez domnilor de la poliție ce înseamnă un om hotărât.

Fascicolul alb al unei lanterne mari o orbește pe Mathilde. Clipește din ochi, întorcând capul, atât cât îi permit legăturile.

— Ce aveți de gând să faceți? întreabă ea pe un ton înspăimântat.

(Văd apărând în raza de lumină a lămpii mâna fină a blondului, înarmată cu un revolver. Arma tresare în mâna lui în vreme ce un zgomot teribil face să vibreze tăblăria hangarului. O gaură mustindă sapă chipul Mathildei. Pe urmă încă una! Și încă una. În fascicolul de lumină e halucinant să vezi fața asta frumoasă de femeie zburând în toate părțile, săpându-se, pierind).

Trebuie că a tras patru gloanțe, de foarte aproape. Urmează o tăcere abia tulburată de gâlgâitul sângelui și de respirațiile

noastre gâfâite. Există un extaz al ororii. Ne regăsim în el toți cinci, pentru un scurt moment uniți prin această nelegiuire.

— Aruncați-o în groapă, o să-i țină companie celuilalt! ordonă blondul.

Cei doi se supun. Un amănunt cumplit (ca să nu vă scutesc de nimic), Ochiul-de-Șoim înfășoară un sac în jurul capului terciuit al Mathildei mai înainte de o căra pe nefericita femeie[27] până la groapă.

Un buf! Asta îmi amintește…

Totul îmi amintește câte ceva. Priveam cum se descarcă niște saci cu făină în fața unei mori și ei făceau „buf, bof, puf, sau floc”. Niciun sac nu producea același zgomot ca precedentul. În minte, suprimam intervalele de tăcere pentru a lega toate aceste izbituri și a compune astfel un bizar solo de contrabas. Nici nu-ți poți da seama cât de muzicală e lumea. Puțini compozitori i-au subliniat armonia sonoră. Să fim drepți: Schubert cu *Păstrăvul* ne-a restituit șoapta râurilor; Ravel a reconstituit zgomotul boleroului electronic care piruetează vijelios; și regretatului Rouget de l’Isle îi datorăm acel maiestuos document privind recoltarea merelor. Dar exemplele sunt rare, astfel încât mi-aș permite, în trecere, să-i îndemn pe colegii mei compozitori să pună pe muzică zgomotele lumii, fără a se crampona prostește numai de izvorul care murmură sau de pompa de rahat, cum fac de obicei.

— Duceți-i pe ăștia doi în salon! ordonă blondul.

În vreme ce groparii mei, buni la de toate, mă transbordează, îl întreb:

— Dumneata ești Haben?

Tipul tresare.

— Da, de ce?

— Din spirit practic, îi răspund; ca să te pot identifica. Până acum te numeam „blondul” și mă tem să nu-mi surmenez cititorii care nu sunt toți la un nivel intelectual prea elevat.

Individul ridică din umeri.

— Îmi pari cam vorbăreț, dragul meu, și mă bucur.

O serie de culoare din scânduri, de pereții cărora atârnă salopete, apoi, delicatul salon. Aici e lumină și cald.

[27] Întotdeauna o femeie moartă e numită „nefericită”, deși ea ar avea mai curând tendința să fie „preafericită”. (n.a.).

Constat atunci că Pinuche e gol până la mijloc. Torsul lui scheletic ale cărui coaste seamănă cu un resort ușor întins, e acoperit cu arsuri rotunde. Parcă ar fi un leopard mâncat de molii. Ticăloșii ăștia i-au administrat o ședință de scrumieră destul de memorabilă. Numai cu trabucul l-au torturat pe moșulică al meu. Parcă am fi pe Quai d'Orsay, recunosc mirosul!

— Ești rănit? murmură Pinuche, cuprins de milă.

— Un pumnal în spate, îl lămuresc. Iar tu ai avut parte de un aperitiv à la Jeanne d'Arc?

Haben nu mai e în salopetă. Acum poartă un costum elegant din tweed în tonurile frunzelor moarte. Se duce să ia un trabuc dintr-o cutie de argint și îl aprinde potrivit ritualului fumătorilor de havane.

— Domnilor, ne spune el, după ce s-a împrăștiat primul fum, se impune să vedem cum se prezintă situația.

Strănutul lui Pinuche, pe care l-a luat frigul în hangar. Punctează destul de bine declarația ușor emfatică a blondului Haben.

— Sunt decis să obțin satisfacție, reia el.

O nouă gură de fum pe care o împrăștie cu mâna ca să se uite la noi mai bine.

— A obține satisfacție, articulez eu, înseamnă să descoperi ce a ascuns cetățeanul Berthoux?

Haben zâmbește îmbietor.

— Mulțumesc pentru conciziune, comisar San-Antonio. Datorită dumitale intrăm direct în inima subiectului. Pentru început, aș vrea ca amândoi să-mi faceți un rezumat complet al anchetei voastre.

— Credeți că acest raport ar face să vă avanseze cercetările?

Mâna lui urcă și coboară ca un carusel.

— Nu vă preocupați de ce cred eu. Vorbiți!

Omul ăsta, vă rog să aveți încredere în mica mea experiență, e mai rece ca un patinoar. Rămâne indiferent în fața oricăror suferințe omenești. Omoară așa cum vorbește, vorbește cum gândește și gândește cum acționează: potrivit unor date precise, cu o rigoare aritmetică.

— Dumnezeule, dragă domnule Haben, nu-s obișnuit să dau seamă de misiunile mele altora, decât superiorilor mei…

— Nu faceți bine.

— Asta-i culmea! De ce mijloc de presiune ai putea dispune dumneata în ceea ce mă privește? Mă zbat într-o semicomă, și ai văzut că-mi pierd cunoștința la primele maltratări.

— Pot să vă omor!

— Nici argumentul ăsta nu-i valabil: pentru că și așa aveți de gând să ne omorâți!

— Aș putea să vă cruț viața.

— Chiar dacă ai repeta o sută doisprezece ani și tot n-aș crede.

Își păstrează cel mai bun argument pentru sfârșit. Eram convins că avea să mi-l servească, cald, pe tavă.

— Aș putea să-l decupez pe inspectorul Pinaud în bucățele sub ochii dumitale.

— San-A.! mă strigă încetișor Pinaud. Ținând cont de toată politețea, spune-i tipului să se ducă la naiba! Nu suport genul ăsta de presiuni!

Ai putea crede că Haben are să se înfurie. Dimpotrivă, el se distrează, își scoate trabucul din gură pentru a râde fără riscul de a-și arde mocheta (a citit fabula Corbul și Vulpea).

Acest abominabil personaj se îndreaptă spre o mobilă de acaju și ia un soi de trusă mică, neagră dintr-un sertar de jos.

— Legați-o pe paiața asta bătrână de scaun!

Docili ca niște celule fotoelectrice, cei doi zbiri îi dau ascultare. Haben scoate o seringă din trusa neagră și ferăstruiește meticulos o fiolă.

— Vă ceream să vorbiți numai pentru a vă pregăti, domnilor. E bine când creierul se află branșat pe traiectul dorit înaintea micului meu tratament. Am avut de nenumărate ori ocazia să constat în ce măsură aceste preliminarii sunt utile.

•

Acum, rățoilor, deschid o paranteză pentru a vă semnala un detaliu care va avea importanța lui în paginile următoare: Brancarda pe care zac eu e prevăzută cu rotițe, ca majoritatea tărgilor de ambulanță. Ați înregistrat? Bun! Altă precizare: Ochiul-de-Șoim s-a înghemuit pentru a-i lega picioarele lui Pinuche de scaun. Poartă revolverul într-o teacă fixată la curea. Carburați bine în continuare, da? Nu-i nevoie să vă masez bulbul sau prostata? Pentru a-mi completa informațiile, dați-mi voie să vă spun că mă aflu la un metru de acest fermecător băiat.

Mă cunoașteți, nu-i așa? Muribund, fie, dar până la un punct! Furia care mă animă ar resuscita până și un academician. Mă servesc de amândouă mâinile pentru a trage la rame prin părul mochetei. Targa mea se deplasează lent; în liniște, fiindcă roțile ei cauciucate se rostogolesc pe un gazon de lână.

Am ajuns la cincizeci de centimetri de Ochi-de-Șoim. Numai de n-ar termina legatul mai înainte ca…

Haben are ochii fixați pe seringă. Cât despre Sergio, grăsanul, amicul lui e interpus între mine și el. Ce efort reprezintă semi-reputația mea! Clănțăn din dinți. Valuri fierbinți se succed pe fața mea…

Crosa e aici… Frumoasă! Neagră! Strălucitoare, gravată! Întind mâna. Acum aș avea nevoie de un supliment de energie. Va trebui să smulg dintr-o dată pistolul… Și mai ales, da, mai ales, va trebui să mă servesc de el. Și să mă servesc foarte repede. Un gând puternic spre Félicie a mea!

„Nu ai decât o singură șansă să-l mai revezi pe fiul tău, mami.” Și șansa asta e aici… Pun mâna pe ea, mami. Hârrr! O smulg din teacă. Strașnic, în graba mea, l-am răsturnat pe spate pe cel ghemuit. Cu atât mai rău pentru el. Îmi țin șansa bine în mână, mami. Sergio, mirat, își duce mâna la pantalon. Nu-ți fă sânge rău, mami, e al meu ticălosul! Lui îi datorez primul glonț. Bum! Îl capătă exact între ochi, îți jur! Și cu toate astea, degetul îmi tremură. Ce-i! Ochi-de-Șoim se aruncă asupra brancardei mele! Așteaptă că mi ți-o aranjez eu imediat, pielea asta de hering. Ah! Săpați gropi comune, heruvimilor! Eu am să vă fac concesiuni. Poc! Poc! Fir-ar să fie, cred că m-am rănit la coapsă. Nu striga, mami, te asigur că-i doar o zgârietură. Ia-l la ochi puțin pe imbecilul ăla, ce mort frumos o să fie în felul lui.

Félicie e aici și îmi zâmbește de pe scaunul ei! Eu râd. Îmi strigă ceva ce n-aud… Ce spui, mami? Al treilea? Care al treilea? Oh, da, blondul! Unde zici că este? Fuge spre ieșire? A, da, îl văd. Păcat că ceața e așa deasă! Așteaptă, am să încerc totuși să trag în el la întâmplare.

Buum! Baum! Baum! Baum!

… iartă-mă, mami, nu mai pot… Sunt golit. Și magazia lu’ tata e și ea goală, nu? Crezi că l-am atins pe Haben?

Amin pentru Haben?

• CAPITOLUL XVII •

TOȚI MORȚII ÎN PICIOARE!

— Antoine!

— Da, m-ai strigat, mami?

— Nu sunt maică-ta, sunt Pinaud! Spune, mă auzi?

Urechile mele vuiesc de sunete bizare, dar percep glasul speriat al Moșului. Inima îmi bubuie nebună.

— Sunt eu, Pinaud! Revino-ți, fă un efort San-A.! mă îndeamnă dragul de el.

Un efort? Ce înseamnă să faci un efort? Abia gâfâi ca un crap pe tejgheaua unui vânzător de pește.

— San-A.!

Strigătul lui vine să mă caute în ceața subconștientului meu. Deschid ochii... O zăresc pe brava relicvă legată tot de scaun. Imaginea lui tremură de parcă ar fi fost proiectată pe ecranul unui televizor prost reglat.

— Uită-te! L-ai atins doar la picioare. Se târăște spre mitraliera sprijinită de fotoliu, acolo... Repede! Fă ceva!

Are niște idei și Pinaud ăsta suave, delicioase, pitorești! Agonizând pe o brancardă. Ar mai vrea s-o fac pe Du Guesclin[28]! Sunt mai curând Dugay-Ciuruitul decât Dugay-Trouin[29]!

Arunc o privire printre picioarele scaunului său.

Haben, însângerat, se târâie într-adevăr spre un fotoliu de trestie aflat la trei metri de el. Blondul gâfâie, se schimonosește, face spume. Trebuie că a încasat un proiectil în burtă fiindcă gâlgâie pe sub el din belșug. Ai zice că-i o ședință de dresură: o cursă de foci.

Încerc să vâslesc ca mai înainte, dar forțele m-au părăsit definitiv. Pinaud e legat zdravăn, iar Haben se târâie spre armă. Mamma mia, când are să pună mâna pe stropitoarea asta! O să se lase cu porțelanuri sparte, vă previn! Cele cărora le este frică de împușcături să-și bage degetele în urechi!

— Ce vrei să fac, Cesar?

---

[28] *Bertrand du Guesclin* (1320-1380) – conetabil de Franța duce numeroase lupte și eficiente. (n.tr.).

[29] *René Dugay-Trouin* (1673-1736) – corsar francez. (n.tr.).

— Dezleagă-mă!

— Nu mai dispun de atâția kilowați, tipule!

— Încearcă!

Dau să ridic brațul. Dar îmi cade. Mult prea greu pentru un pumn așa debil!

— Nu pot!

Niciodată nu l-am văzut pe Pinuche atât de frenetic. Grozav, ai zice că se străduie pentru premiul Diana, tăticu'! Un Pinaud pe arcuri, dragii mei! Sare cu scaunul lui. Acesta se mișcă puțin. Oh, nu prea mult: se deplasează cu un centimetru sau doi și nu în direcția care trebuie... În ceea ce-l privește pe Haben el e mai agil. A și parcurs un metru ca un om mare.

Se oprește din când în când să se odihnească și întoarce spre noi o figură convulsionată, din care parcă au rămas numai ochii.

— N-o să mă împiedicați voi să iau mitraliera! ne spune.

Și, ce-i drept, geometria e în favoarea lui. Doi metri îl mai despart de armă și are mâinile libere; în timp ce Pinaud e la distanță de trei metri și e legat fedeleș.

Haben pornește iar spre cucerirea pistolului automat.

Am impresia că se mișcă ceva mai repede ca înainte.

Perspectiva de a ne deghiza în cartele perforate îi transmite ultima energie necesară.

În acest timp, bietul țap, draga ruină continuă să țopăie. Încă de la vârsta de patru ani făceam și eu la fel. Mami îmi cânta: „Hai călare pe căluț"... Și eu mă consideram un cavaler impetuos. Regele jocheilor! E și imaginația asta ceva, nu? Un scaun șchiop pe care stai călare și te crezi un cazac superb, un cow-boy galopând prin pampasurile pline de indieni perfizi.

E limpede că n-o să ajungă în vecii vecilor la vreme pentru a-l împiedica pe Haben să pună mâna pe mitralieră.

Dacă măcar ar fi rămas gloanțe în revolverul Ochiului de prost. Da de unde. Am golit magazia fără să-mi dau seama. Revolverul e cu repetiție. Și atunci, fatal, dacă nu ridici degetul de pe trăgaci, pleacă toată marfa. Mă cuprinde un val de energie. Un bufeu! O zguduitură seismică. Apuc pistolul de țeava, ridic brațul mai greu decât dacă ar fi fost vorba de o halteră de o sută douăzeci de livre. O halteră, haltere. O halteră alterată. Doamne, ce sete îmi e!

— Hei! Haben, articulez, eu. Ai văzut așa ceva?

Întoarce capul spre mine.

N-am să aflu niciodată cum am procedat. Tot ce vă pot spune e că nu mai am pistolul în mână și că nasul blondinului a explodat ca o tomată coaptă căzută la piciorul aracului. Hehei, ai văzut-o pe asta? ar spune unul de prin părțile Auvergne-ului.

Haben cade cu capul înainte pe frumoasa lui mochetă pe care se temea atât – ce ironie – să n-o murdărească.

Am impresia că-i K.O. serios de tot. Poate chiar definitiv?

— Bravo, jubilează Vestejitul. Ești cu adevărat un tip fantastic, San-A.!

Complimentul lui nu mă atinge. Mă clatin pe dinăuntru. Cel mai mic efort mă face să leșin. Și cu toate astea nu pot să leșin chiar așa, una două, fiindcă eu sunt cel care vă povestește întâmplarea! Dacă naratorul e *out* ați avea o frumoasă colecție de pagini albe! Din cauza voastră, dragii mei, îmi mobilizez energia. Trebuie să mă agăț de viață cum îl sfătuia Agrippina pe Agrippa d'Aubigné[30].

— Pinuche, orăcăi eu, ca să te eliberezi nu văd decât o singură modalitate: rupe scaunul, băiete!

— Dar cum! dârdâie Incompetentul.

— Trântindu-te pe jos din toate puterile. Scaunele astea moderne sunt niște mărfuri proaste. N-aștepta ca războinicul nostru boy-scout să-și revină.

Moșul se dovedește o natură de elită, când se ivește ocazia. Un adevărat kamikaze în felul lui, omul cu mucul de țigară carbonizat. Trepidează ca să-și facă vânt și se aruncă înainte. În excesul lui de zel, a socotit prost distanța și s-a lovit cu capul de marginea mesei. Șocul îl buimăcește și cade pe spate. Scaunul începe să cânte *Pușcăria fără gratii*. Bătrânul Împiedicat abia se mișcă printre legături și ruine, în timp ce un castravete memorabil îi crește pe frunte; ca un balon de cauciuc în care ar fi suflat Vulcan.

— Te doare buba, golan bătrân?

— Puțin, se lamentează el. Cred că am să mă aleg cu o vânătaie în frunte.

— Iar eu pot să-ți promit că are să fie în relief! Ai reușit să te desfaci din legături, da?

— Stai așa, simt că s-au mai slăbit.

[30] Calvinist cu calviție și scriitor convingător (fusese prietenul lui Henric al IV-lea) a cărui cea mai cunoscută operă a fost Madame de Maintenon, nepoata lui. (n.a.).

Se rostogolește pe covor bombănind tot felul de invocații. Apoi, brusc, o ce minune, mâna lui stângă se ridică drept în sus, precum gloriosul drapel francez în vârful unei fortărețe apărate cu pierderi grele.

— Gata! răbufnește, prietenul meu.

•

Noțiunea de triumf te marchează.

Când Vetustul se ridică în picioare, învingător absolut al situației încercăm, atât el cât și eu, o dureroasă exaltare. Lacrimile îi picură de pe genele făinoase.

Cu un gest instinctiv, dă să-și mângâie mustața absentă. Ca cei șchiopi care au dureri reumatismale în piciorul lor de lemn!

— I-am învins! declară el cu un glas foarte 1914-1918.

— Da, dragă Pinaud! I-am învins!

— Trebuie să telefonez repede la spital pentru tine.

— Apropo, unde ne aflăm, aici?

— Cum, nu știi?

— N-am de unde să știu, pentru că n-am aflat! obiectez eu.

— Evident, admite el gânditor. Ne găsim într-un aeroclub privat, la cincizeci de kilometri în sudul Parisului, nu departe de Chartres.

Descoperă telefonul, îl ridică și învârtește discul. O funcționară P.T.T. îi apare în timpanul drept, încunoștințându-l că ascultă.

— Dați-mi jandarmeria! rostește Pinuche.

— Fii atent! îl sfătuiesc eu, domnu' Haben a început să miște.

Pinaud râde ușurel. Se întoarce într-o dungă ca să-mi dea posibilitatea să descopăr mitraliera atârnând de umărul lui.

— Drept cine mă iei, San-Antonio?

•

— Vor fi aici într-o jumătate de oră, mă anunță triumfător valorosul meu coleg.

Și închide receptorul.

— N-ai bea puțin ceva? mă întreabă trăgând cu ochiul la pivnița cu spirtoase.

— Apă! îl implor eu. O căldare plină cu apă, Pinuche.

Din pricina surprizei, îi scapă mitraliera.

— Apă, tu!!!

Apoi, scuturându-și capul marcat de ani.

— Adevărat, ai febră. Eu, dacă nu te deranjează, te-aș acompania cu un coniac.

Beau ca la cinema, într-un film cu naufragiați ai deșertului, când bieții actori, rumeniți la soare își sting în oaza miraculoasă o sete în gevacolor. Apa îmi curge pe bărbie, pe gât, pe piept... Ce bună e, ce salvatoare e, ce udă e!

Relicva îmi smulge cana din mâini.

— Destul deocamdată, am citit undeva că...

— Dă-le încolo de lecturi medicale bune pentru portărese, nucă viermănoasă, și lasă-mă să beau pe săturate!

— Nici pomeneală! N-am chef să ne faci complicații intestinale!

— Ce tot vorbești, probabil că am să crap din cauza jungherului și atunci ce mai contează complicațiile...

Clatină din capul lui de menajeră.

— Mă faci să râd: fără mustață nu-mi stă bine. Să mori, tu! De o biată lovitură de cuțit în spate! Știu, ai să-mi spui: Henric al IV-lea. Dar el a primit-o în piept. Dacă rana ți-ar fi atins inima nu ne-am mai afla aici, să stăm de vorbă. Dacă ți-ar fi atins măduva spinării ai fi fost paralizat. Concluzia e, nu-i decât o rană be-nignă!

— Mersi pentru consultație, bombăn eu, dar am impresia că doi medici printre coechipierii mei e cam prea mult. M-am săturat până-n gât de afacerea asta cu doctori...

Preocupările mele polițienești își revin încetul cu încetul.

— Cum se face că ai ajuns până aici?

— Ah! în sfârșit, suspină Pinaud, bucuros. Lipsa ta de curiozitate mă intriga.

Lui César îi place să povestească. E un narator înnăscut. E un raportor organizat. Fraza lui e bogată, curgătoare, variată. Epitetele numeroase. Verbele căutate cu grijă. Substantivele precise. Zugrăvește decorul, restituie atmosfera, menajează efectul. Încetineala relatării sporește interesul. Dar judecați-l singuri.

— Nu știi poate că Narcisse m-a condus până la Caducet cu o atitudine îndatoritoare care într-adevăr...

— Ba mai știu că v-ați îmbătat ca niște porci, pe urmă?

Ridică din sprâncene, dar, ca un pelerin extenuat, trece peste.

— Azi dimineață, foarte devreme...

— Așteaptă; ai să-mi povestești toate astea ceva mai târziu!

Moș Pinaud e consternat. Mă privește cu ochiul lui galben de cal muncit în mină și scos la suprafață înainte de orbirea completă.

— Ce?

— Seringa pregătită de Haben mai e pe masă?

— Da.

— Plină?

— Da.

— Fă-i injecția.

— Ce să-i fac? se simte obligat să repete.

— Și mișcă repede. Noi doi mai avem timp să ne lămurim, în vreme ce acest gentleman nu va întârzia să ne spună adio...

— E rezonabil ce-mi ceri? se neliniștește Dezolatul.

— Dar bunică-ta e rezonabilă? Fă ce-ți spun...

— O elementară chestiune de umanitate...

— Lasă că ai să ne scrii... Fă-i injecția, mii de tunete!

Învins, dar nu convins, Pinuche se execută. Văzându-l ca să apropie, Haben începe să se zbată.

— Nu, vă rog, horcăie el.

— Înfige-i-o, fir-ar să fie! urlu, văzând că amicul meu mai șovăie încă. Dacă el ar fi ținut mitraliera, s-ar fi distrat scriindu-și inițialele pe pielea burții tale. Mai adineaori, amintește-ți: avea de gând să te taie bucățele ca pe un cârnăcior de capră!

— Mă pui să fac tot felul de chestii, bombăne Pinche înfigând acul în fundul rănitului.

Haben are atunci o reacție sublimă. Începe să se dea cu capul de perete. Nu vrea să vorbească. Preferă să sfârșească mai înainte ca drogul să-i învingă voința.

— Pune-i o pernă sub cap, o să se omoare, animalul ăsta!

Capul lui Haben se imobilizează într-o pernă de catifea.

— L-am terminat? mă întreabă Pinaud.

— Da de unde. Drogul lui, dimpotrivă, o să-l facă euforic, fiindcă invită la confidențe. Merge, Haben, viața e frumoasă?

Îmi răspunde un mormăit.

— Te simți bine, Haben?

— Da.

Vocea lui e slabă. Un murmur!

— Mă auzi bine, ia spune, băiete?

— Da.

— Nu-mi mai aduc aminte numărul de telefon al postului nostru de comandă din Paris... Tu îl mai știi?

— Port Royal 57-49.

Îi fac un semn lui Pinuche să ia note: tipul e pe bune, am dovada că nu ne toarnă baliverne.

— Pentru ce rețea lucrăm?

— Frații Negri...

Aș fi pariat[31]!

— Sectorul european?

— Da.

— Toată întâmplarea asta încurcată cu Berthoux, cum se explică?

— *Tupolevul*...

— Povestește, nu-mi mai aduc aminte...

— L-am făcut să explodeze în zbor...

Strașnic, „accidentul” a avut loc abia acum două luni, îmi amintesc. Aparatul a căzut în Germania occidentală.

— Deasupra Germaniei, nu, Haben?

— Da.

— Bomba a fost telecomandată?

— Da.

— De tine?

— Da.

— Ați pus totul bine la punct, nu?

— Da, totul!

— Și pentru ce, accidentul ăsta?

— Din cauza valizei sigilate...

— Berthoux primise misiunea s-o recupereze din epava aparatului?

— Exact.

— Și ce conținea ea?

— Megatzornium termosifil!

— Măi să fie! nu mă pot împiedica să nu murmur[32].

— Ce-i asta, despre care vorbește el? îmi șoptește Pinuche.

— Un nou minereu recent descoperit în America centrală care va permite fabricarea unor bombe atomice de o sută douăzeci și trei de mii de ori mai puternice decât cele mai puternice

[31] Și voi la fel... pariez? (n.a.).

[32] Sunt convins că ați fi scos aceeași excrementiune aflând așa ceva. (n.a.).

realizate până în prezent, îi explic eu, ca unul care citește *Planéte* cu toată conștiinciozitatea.

Dă să mă întrebe mai multe, dar îi fac semn să-și țină gura.

— Haben, amice, mai ești pe fază?

— Da.

— Valiza asta, Berthoux a încercat să și-o însușească?

— Da.

Evident averea lui ar fi fost asigurată. Indiferent ce mare putere i-ar fi cumpărat-o pe o sumă fabuloasă.

— L-ați pus sub urmărire... Și l-ați găsit?

„Da”-urile rănitului sunt din ce în ce mai imperceptibile. Am impresia că se deghizează pe încetul în muribund...

— Prima dată, a reușit să vă scape, deși era rănit?

— Da...

Da-ul lui? O picătură de apă care cade într-o băltoacă. Se stinge. Glasul meu probabil că-i pare de pe acum celest. Cunosc starea: am avut parte de ea.

— V-au trebuit mai multe zile ca să dați de urma lui... Unde era?

— Paris...

Mă cuprinde panica. Vreau să știu. Trebuie să-l determin să dea la iveală esențialul, să-mi concentrez întrebările.

— Dumneata l-ai ucis?

— Da.

— Unde?

— Aici.

— Mai înainte a vorbit?

— Da.

— V-a spus că și-a ascuns valiza la defunctul, doctor Favier?

— Îhî.

— N-a precizat unde?

— N-a putut... Mort!

— Haben! Așteaptă, băiete, nu pleca! V-ați dus să scotociți la Favier? Ați luat-o la întrebări pe văduvă. Fără rezultat...

Nu-mi mai răspunde... Totuși încă mai respiră.

— Să-i administrez o picătură de coniac? propune Pinuski.

— Ai face mai bine să-i administrezi ultima împărtășanie, în starea în care se află.

Mototolitul ridică din umerii lui sub formă de sticlă alsaciană și introduce gâtul celei cu coniac între buzele lipsite de sânge ale lui Haben.

— Eu nu-s popă, îmi spune; fiecare administrează ce poate!

Un fugar colorit roz murdar marmorează obrajii muribundului.

— Haben! îl strig.

Individul gâlgâie un:

— Hmmmmm…

— Echipa voastră i-a ucis pe ceilalți doi medici?

— E… e…

Oare o mai avea tonus să-mi dea cuvântul de Cambronne?

— E… e… eu, răspunde laborios.

— Tu i-ai ucis?

— Al doilea… numai!

— De ce?

— Hmmm…

— Fă un efort, băiete. De ce l-ai ucis pe al doilea doctor?

— Oooo… om…

— Om? repet eu ca pentru a-l ajuta.

Și pe urmă brusc, mintea mea începe să funcționeze pe kerosen. Gândirea lui gata să dea în primire se conectează pe a mea. O transmisie de pe promontoriu, amândoi.

— Al doilea doctor era un om de-al vostru?

— Da.

— Cum o percheziție rapidă nu v-a permis să puneți mâna pe valiză și poliția supraveghea casa, ați preferat să cumpărați cabinetul pentru a explora peste tot în deplină siguranță?

— Da.

— Omul vostru a descoperit valiza-fantomă?

Nu poți numi un „da” biata bulă care i se umflă pe buze, cu toate astea știu că ea constituie o afirmație.

Dar puțin îmi pasă mie de acordul lui. Devin lucid, extra-lucid! Globul de cristal mi-a luat foc? Am zaț de cafea care radio-activizează.

— Ascultă, Haben, ascultă bine, omule, pe urmă te las să dormi. Când tânărul doctor a descoperit ascunzătoarea, te-a anunțat. Și atunci, o idee diabolică a germinat în meningele tale afurisite de bandit: să faci ca Berthoux, să oprești doar pentru tine comoara. În noaptea următoare, te-ai dus să-i faci de petrecanie doctorului. N-ai luat cu tine valiza pentru că îți

trebuia prea mult ca s-o recuperezi și erai grăbit foc. Așa-i ori ba?

— Îhî, îhî…

— Ai așteptat ca noua anchetă să se liniștească pentru a încerca să repatriezi megatzornium-ul, casa aceea devenea prea nesigură. Un al treilea doctor se instalează; te-a descoperit atunci când încercai să iei valiza și l-ai strâns de gât.

— Nu…

A zis nu. În fine cel puțin așa cred că el a pronunțat cuvântul.

— Cumva tu ai spus nu, Pinaud?

— Nu, răspunde precis Pinaud.

Concluzia, dacă nu-i el, e celălalt.

— Bine, să zicem că nu l-ai ucis tu pe al treilea medic, în orice caz, ai recuperat afurisita aia de valiză?

— Nu…

— Nu încă?

O bășică de spumă! Credeți că înseamnă da sau nu? Ar fi trebuit să stabilesc un cod între mine și Haben: o bășicuță albă pentru da, una roșie pentru nu!

— Hei, spune, n-ai recuperat-o?

— N-am… putut…

N-a putut.

— Și unde e acum, pentru numele lui Dumnezeu?

— Eu…

— N-ai să reușești niciodată să vorbești, așteaptă să-ți pun câteva întrebări!

— A rămas în casă?

— …

— În grădină?

— …

— În magazie?

— …

Secretos. Își ține gura închisă. Individul ăsta mă scoate din sărite. Și când te gândești că el ne-a torturat pentru a-și ascunde perfect intențiile față de complicii lui, odiosul! Domnul care dă cu praf în ochi!

— E chiar așa de greu să recuperezi valiza, ia spune?

Pinaud pocnește din degete.

— San-Antonio, mi se adresează el, iartă-mă că intervin, dar de două minute interoghezi un mort.

• CAPITOLUL XVIII •

BRAVO, PINAUD

Pinaud caută o țigară prin salon. Nu găsește și aprinde trabucul rupt al răposatului Haben. De fapt, are nevoie doar de un muc, nu-i așa?

— Mă gândesc că locuitorii din Caducet-sur-Parbrise au avut parte de o serie cam ciudată de doctori, articulează patriarhul, aprinzându-și bucata de havană.

În gura lui ca un cur bătrân de corb jumulit, planturosul trabuc e la fel de la locul lui ca o tiară pontificală pe capul unui acordeonist de prin balurile populare.

— Am desțelenit serios terenul, reflectez eu. Știm acum că Berthoux l-a asasinat pe primul medic pentru a-l împiedica să cheme poliția și că Haben l-a ucis pe al doilea pentru a-și însuși valiza cu megatzornium. Rămâne doar să soluționăm moartea celui de-al treilea…

O voce pinuchiană, înecată într-un nor aromat de fum albăstrui, îmi murmură:

— Te rog să mă ierți, San-A., dar mai adineaori am avut un lapsus.

— Ce lapsus?

— Când m-ai întrebat dacă eu eram cel care spusese nu, ți-am răspuns nu, dar eu voiam să spun da.

— Ah, da?

— Da, voiam să-ți răspund: da, și am spus nu, mă urmărești, da?

— Nu!

Răbdător ca mareele, zdreanța asta fumegândă reia:

— Îl întrebai pe Haben dacă el îl strânsese de gât pe al treilea doctor. N-a fost el cel care a răspuns „nu”, ci eu! Poate că și el o fi vrut să spună „nu”, cine știe? Atunci m-ai întrebat: „Tu ai spus nu?” Gândeam „Da, eu am zis nu, dar distrat cum sunt am răspuns nu în loc de da, asta-i!”

Ochii noștri se întâlnesc, apoi se pierd într-o nouă emisiune de fum cubanez.

— Păi atunci, dacă ai răspuns nu când eu îl întrebam pe Haben dacă el l-a ucis pe al treilea medic, pacoste ce ești, înseamnă că tu știi cine l-a ucis!

— Natural! mi-o întoarce calm.

În fața hangarului se succed zgomote de mașini.

— Cred că au sosit jandarmii și infirmierii, mă asigură Pinuche perspicace.

•

Vă rog să mă credeți, ambulanța veritabilă e cu mult mai puțin confortabilă ca cea falsă. Oferă totuși avantajul de a fi condusă de un băiat vesel care cunoaște în întregime repertoriul domnului Salvatore Adamo, concerto Coca-Trist și de a nu mă conduce spre un loc de ecarisaj.

Trabucul lui Pinaud s-a stins. Mucul lui a și devenit tipic pinuchian. Dacă Dumnezeu ne lasă în viață, o să-l vedem vreo două trei luni trăgând din el. Să fie vreun efect al unei febre puternice? Dar mi se pare că a și început să-i crească mustața. Integrul se reintegrează.

— Te ascult, Veștejitule. Și dacă nu termini mai înainte să ajung la spital, mă las pradă morții…

— Nu vorbi așa, dragul meu, mi se adresează patern Imponderabilul.

Caută o bucată de lemn să bată în el. Din păcate, ambulanța e în întregime metalică până la pipa pe care o fumează șoferul în timp ce cântă.

Renunțând să sacrifice exigențelor cea mai elementară superstiție, Ramolitul își începe raportul înregistrat înaintea transmisiei.

— În dimineața asta, eu și Narcisse ne-am sculat foarte devreme. I-am explicat că trebuia să anchetez, potrivit directivelor tale, și mi-a propus să mă însoțească, fiindcă tot n-avea mare lucru de făcut. Mai înainte de a porni la vânătoare, a telefonat la jandarmeria lui ca să anunțe unde era, și ai să vezi că mulțumită acestei precauții mai ești acum în viață…

O pauză. Procedează la o mică vidanjare-gresare a gâtlejului și reia:

— Am reperat perfect toate stațiile de autobuz din lungul șoselei. Într-adevăr, la zece kilometri și jumătate de Caducet, se află una care deservește mica localitate Bellechagate-sur-Bidet. Într-un timp foarte scurt, ajunserăm… (mă lasă să-i apreciez

magnificul lui perfect simplu sub pretextul unei tuse pe care și-o reprimă în palma îndoită).

— Ajunserăți? îl contrez eu.

— Ajunserăm să aflăm identitatea tinerei tale cu cicatricea sub formă de stea, termină Pinaud. I-am interogat pe indigenii din partea locului.

Un nou timp mort pentru a lăsa să strălucească folosirea termenului indigen.

Nu-i atrag atenția că a comis un flagrant delict de pleonasm, indigen fiind bineînțeles „din partea locului”, dar îl incit să vorbească, șfichiuindu-l cu un vocabular mai rar.

— I-ai luat la întrebări pe autohtoni?…

Oftează învins.

— Le-am făcut o descriere atât de precisă că toți au strigat: dar e doamna Blaisin.

— Doamna Blaisin? Numele ăsta îmi spune ceva…

Mâna lui veștedă se întinde deasupra mea pentru a-mi impune să-mi revin (fiindcă nu-mi pot reveni).

— Și mie numele ăsta îmi spunea ceva, San-A. I-am chestionat înainte de toate pe băștinași…

— Și ce-ai aflat de la localnicii din Bellechagate-sur-Bidet, César?

— Că doamna Blaisin era văduva celui de-al treilea doctor, dragul meu.

Și, trosc, dă-mi buretele! Profit de împrejurare pentru a vă adresa cele mai bune urări, prieteni, fiindcă am niște văduve de vânzare!

— Ai văzut! ciripește un San-Antonio făcut praf.

— Așa cum îți zic, se umflă în pene Pinaud. Doctorul Blaisin își exercita profesiunea la Bellechagate-sur-Bidet mai înainte de a se instala la Caducet. În rest (cum zicea Oreste) n-a mai avut timp să se aranjeze acolo, fiindcă, așa cum știi, a murit chiar în ziua sosirii lui. Văduva lui continuă să locuiască în Bellechagate…

— Ai văzut-o?

— Păi, cum să nu… Narcisse a impresionat-o enorm… Magia uniformei, monșer. Ceea ce noi, civilii din poliție, câștigăm prin discreție, pierdem prin lipsa de autoritate.

„Îmi cunoști perspicacitatea? De îndată ce i-am perceput tulburarea, am știut că această fermecătoare persoană, fiindcă

e fermecătoare, avea un secret. I-am împărtășit impresia mea lui Narcisse și am procedat imediat la intimidare. O oră de interogatoriu, și treaba era gata, micuțule!”

Șoferul de pe ambulanță tocmai ne-a terminat *Vous permettez*, *Monsieur*. Până să-și mai reînnoiască saliva, atacă *La Nuit*. Rulăm acum pe o națională. Densitatea circulației și frecvența caselor mă fac să presimt iminența sosirii noastre. În câteva minute voi avea parte de spital, de masa de operați, de droguri, bisturiuri, călugărițe tinerele, de fasole ca să fac pipi…

— Grăbește-te, grăbește-te, Pinaud!

— Oh, fir-ar să fie! strigă el imprudent.

Își cască ochii de culoarea scoicilor stricate.

— Am uitat mașina la aeroclub, și e a lui Narcisse!

— Ai să iei un taxi ca să te întorci și s-o recuperezi, termină!

Reflectează, scuipă o bucată de trabuc molfăit pe fereastră și continuă:

— Doctorul Blaisin, potrivit concetățenilor lui, era un om posomorât, și potrivit propriei soții, hiper-gelos. Imaginează-ți că în timpul mutării, Blaisin a descoperit un pachet de scrisori pe care nevastă-sa le ascunsese într-un sertar secret al secreterului lor. Scrisori care dovedeau neșansa lui conjugală…

— Asta-i culmea, toți doctorii noștri se însuraseră cu niște flușturatice.

— S-ar părea că Blaisin n-a spus nimic. A coborât în cabinet. I-a scris nevesti-sii scrisoarea de adio. A spart rama care le încadra fotografia de nuntă, după care s-a spânzurat, ținând în mână pachetul cu scrisori compromițătoare.

O sinucidere! Una adevărată, pierdută în seria aceasta de crime…

— De ce nevastă-sa nu a spus nimic?

— Pretinde că voia să evite scandalul. Ca să fiu cinstit, cred mai curând că voia să pună mâna pe asigurarea de viață a încornoratului ei. O clauză a acesteia prevedea că achitarea primei nu va avea loc în caz de suicid. După ce și-a depășit stupoarea, doamna Blaisin a pus mâna pe scrisori ca și pe bilețelul de adio.

— De unde știi că nu minte?

— Nu-i proastă cucoana: a păstrat toate aceste documente pentru a se putea disculpa la nevoie. Le am asupra mea. Din cauza crimelor precedente colegii noștri din poliție nu s-au

gândit nicio clipă la teza sinuciderii, de altfel, nici noi… ce-ți spuneam: cu o dimineață în urmă, se ducea să-l întâlnească pe amantul ei. Știi cine era? Farmacistul din Caducet. Ar fi putut să găsească unul mai acătării!

Rulăm prin oraș. Șoferul ambulanței și-a închis muzicuța. Recunosc casele.. Chartres, catedrala lui ridicată în mijlocul lanurilor de grâu… Péguy…

— Bravo-Pinaud, îl complimentez eu. Vorbește-mi repede cum de ai dat de mine mai înainte să mi se administreze total penthotale.

— Când ne-am întors de la Bellchagate, l-am găsit pe Béru foarte agitat. Fiica lui Narcisse îi telefonase, după ce îl sunase pe taică-su, pentru a anunța că ți s-a întâmplat un accident. Am gonit imediat la Angers, îți dai seama… Și Edith mi-a povestit tot…

— Tot, adică ce?

— Te dezaprob că ai înșelat încrederea unui tată. Narcisse e un om bun și generos…

— Povestește-i toate astea lăptăresei tale, o să plângă cu siguranță în borcanele de iaurt; și pe urmă?

Plăpândul își scoate mucul bogat pentru a-și culege de pe limbă bucățelele de tabac.

— Mi-a spus că te-a așteptat toată noaptea. În zori, nebună de îngrijorare s-a dus să-l vadă pe Coursyvite fiul în compania căruia ai plecat de la ea.

„El i-a povestit că te interesaseși de văduva Favier. Edith s-a dus la aceasta din urmă. Când s-a apropiat de casă, a văzut doi bărbați care te susțineau de câte un braț și te-au încărcat într-un furgonet. Fata a luat numărul mașinii și i-a notat caracteristicile. Edith asta mi se pare foarte destrăbălată, dar trebuie să recunosc că are multă inițiativă. Nu mi-a rămas decât să urmez pista…

Eram gata s-o pierd când s-a făcut schimbul de vehicule. Un cantonier m-a lămurit. Văzuse furgonetul intrând în pădure și ieșind o ambulanță. Cinstit vorbind, am avut noroc!”

— Și eu, oftez din rărunchi!

Șoferul cu voce ca a lui Adamo, își oprește roaba cu carne caldă.

— Terminus! strigă el, oprire pentru bufet, toată lumea coboară!

Un om vesel, v-am spus eu!

• AL NOUĂSPREZECELEA ȘI ULTIMUL CAPITOL •

BRAVO, DOCTORE BÉRU!

Prefer ca o rană să te doară. E un semn că merge bine, pe calea vindecării. Dacă ar fi să judec după cât sufăr, a mea se comportă bine, mulțumesc!

Deocamdată, sunt în repaos complet, și nu-i deloc neplăcut după câte am tras din partea medicului șef al spitalului.

Pe burtă, întins pe saltea, privesc prin ușa cu geamuri mate umbrele confuze care se agită ca pe un ecran de… mașină de spălat.

O voce puternică de călugăriță strigă:

— V-am spus doar că vizitele sunt interzise pentru moment!

— Uite curu, soră! obiectează un organ familiar. Eu sunt doctorul curant al comisarului!

— Ai putea fi politicos, doctore! se indignează călugărița.

— *Yes*, soră, aș putea, se înfurie Bérurier. Și dumneata ai putea fi dansatoare la Cazionul din Paris!

O tornadă (care nu-i albă) pătrunde în încăpere. E Béru. Un Alexandre-Benoît sigur de el, mândru, încărcat de pachete.

— Hai, Salazar! Ridică-te și umblă! exclamă el.

— Salut, nătărăule, bucuros să te văd! Drăguț din partea ta că ai venit…

— O nimica toată, deși nu-mi mai văd capul cu toți bolnavii mei. Suntem în plină gripă a sciatică, amice! Noroc că eu am pus la punct un remediu tare: îi tratez pe toți cu vin alb și cu lămâie.

Simt că leșin.

— Cum! Tu ești tot la Caducet!

— Ce-ai vrea, nu mă lasă lumea să plec. Acum vin la mine autobuze întregi de prin comunele învecinate. Doctorul miracol, așa m-au botezat!

— Dar, Béru…

— Alo, te ascult?

— Nu mai poți continua… Ne îndreptăm spre catastrofă!

— Nu mă fă să râd. De ce au nevoie oamenii: să fie vindecați, nu? Și dacă-i vindec, de ce ar protesta? Spițerul voia s-o facă pe afuristul, dar i-am închis gura cu legătura dintre el și văduvioară și a lăsat-o baltă, ticălosul naibii… Până și cu contesa m-am împăcat. Închipuie-ți că într-o dimineață a venit să mă consulte pentru reumatismele ei, chipurile reputația mea a urcat până în donjon. I-am prescris rețeta obișnuită: urzici fierte amestecate cu balegă de cal. I s-a părut că nu-i demn de rangul ei! „Asta-i bună, dragul meu, îmi obiectează ea, cum ar putea fiertura asta respingătoare să-mi vindece mâinile: nu mai îmi simt degetele.” Iar eu, respectuos, nu insist, dar în momentul în care ea se ridică, îi plasez un vicleșug de care mă servesc adesea cu Berthe a mea, în zilele noastre bune. Ajutând-o să-și îmbrace mantoul, bag capătul unei mâneci goale în prohab. Își introduce mâna, tatonează și urlă: „Personaj dezgustător ce ești!” Eu o opresc fără drept de apel. „Ei bine, Contesă, îi zic, iată o dovadă că vă simțiți degetele”. Dragă prietene, nu știu ce schimbare s-a operat în ea, dar a început să râdă și să râdă, încât Mariette a trebuit să vină cu cârpa de șters pe jos.

În ce mă privește, mă zgudui cu tot patul.

— Oprește-te, îl implor, dacă mă faci să râd în halul ăsta mi se deschide rana!

Maiestatea sa se calmează.

— Bun, altceva, spune el. Închipuie-ți că am descoperit o valiză ciudată în sala de radiografie!

Bérurier depune pe un scaun liber un gemăntănaș care bate în negru.

— E din plumb, face el, și nu reușesc să-l deschid…

— Nici nu mai încerca, nefericitule! Să îl duci imediat Bătrânului… El știe despre ce-i vorba, i-am vorbit când a venit să mă vadă.

— Ce e înăuntru?

— O porcărie capabilă să reducă în praf și pulbere o bună parte a planetei. Cum ai descoperit-o?

— Din pură întâmplare. Într-o zi, am conectat prost aparatul, a făcut scurtcircuit și a început să ardă. Imediat am limitat dezastrul, dar trebuia reparat aparatul. Tehnicienii l-a deșurubat de pe soclu și dedesubt a găsit textual asta.

— Formidabil!

Îi întind cu greu mâna.

— Bravo, doctore Béru!

— Ah, face el modest, n-am cine știe ce merit.

Apoi foarte polițist:

— M-am gândit la valiza asta, nu crezi că din cauza ei amicul Longuant a fost înjunghiat?

— În aceeași clipă m-am gândit și eu, Alexandre-Benoît. M-am prins acum care au fost motivele și circumstanțele asasinatului.

Cu fața pe jumătate înfundată în pernă, îi recit:

— Haben era ascuns în magazie, supraveghind venirile și plecările cu neliniște. Trebuie că se întreba când și cum ar putea intra în posesia valijoarei. Brusc, vede un bărbat care se apropie pe lângă ziduri, și ajungând în sala de consultații prin grădină: Longuant care voia să se ascundă pentru a te prinde în flagrant delict de incompetență medicală. Haben a crezut că Longuant aparținea unei rețele adverse, poate chiar că-i servise de complice lui Berthoux... Pe scurt, el a fost convins că grasul pârțoman cunoștea ascunzătoarea.

„Atunci a dat totul pe una și a intrat în sala de radiografii. Longuant se ascunsese în aparat, nimic mai ușor ca să-l înjunghie. După care, Haben a ridicat ancora. Doar întâmplarea a vrut ca ușuratica madam Blaisin să treacă prin drumeagul desfundat aproape în același timp...”

Grasu mă ascultă.

— Nu cunosc toate femeiuștile de care vorbești, dar pari sigur de tine.

— Dacă ți-aș spune că acest ultim mister mă împiedica să dorm...

— Nici nu mă miră, numai la slujbă îți stă mintea, San-A. Să nu uit, îți transmit salutări din partea brigadierului Narcisse. A venit într-una din zilele trecute să mă consulte pentru plăgile lui varicoase. Varicele e frecvente la jandarmi. Dacă l-ai fi văzut, radia ca Ludovic al IX-lea. Fiică-sa îi dă multe satisfacții. S-ar părea că e pe tabloul de onoare și că a obținut premiul întâi la lucrările practice.

— E o domnișoară extrem de dotată, îl aprob eu. De cum am să mă pun pe picioare, am să mă duc să-i mulțumesc, fiindcă datorită ei mai sunt în viață...

— Ah! apropo de pusul tău pe picioare, mi-o retează Grasul dând la o parte cearșaful.

— Ce-ai de gând să faci! încep eu să strig.

— Să-ți îngrijesc rana. Bătrâna mea m-a învățat un leac pentru tăieturi, că dacă te-ai duce la Lourdes nu te-ai vindeca mai repede. E vorba de usturoi zdrobit cu gălbenuș de ouă și găinat de pasăre. Am să-ți aplic pe rană. Parol, în două zile n-o să se mai vadă nici cicatricea.

Scoate din buzunar un borcănaș, îl deschide și-l adulmecă cu voluptate.

— Ia vezi și tu cum miroase, ai zice că-s melci a la parisienne!

Cum începe să-mi smulgă pansamentul, mă înfurii la el:

— Lasă-mă în pace cu mizeriile astea ale tale. N-am chef să dau ortul popii de septicemie!

Maiestatea sa încremenește, obrajii bucălați îi cad flasci. Ochii mari, bovini, i se umplu de lacrimi.

— Deci n-ai încredere în mine? bombăne el. În mine, bătrânul tău Béru?

Învins, oftez:

— Ziceam și eu așa, Grasule, ca să glumesc. Dă-i drumul, unge-mi spinarea cu antibioticele tale din curtea de păsări!

— În viteză! nu mai poate de bucurie Umflatul. Dar să nu le spui niciodată doctorilor adevărați, auzi? Suntem obligați să ne apărăm noi înșine, fiindcă afurisiții ăștia, dacă i-am lăsa, ne-ar omorî!

Sfârșit

SAN-ANTONIO
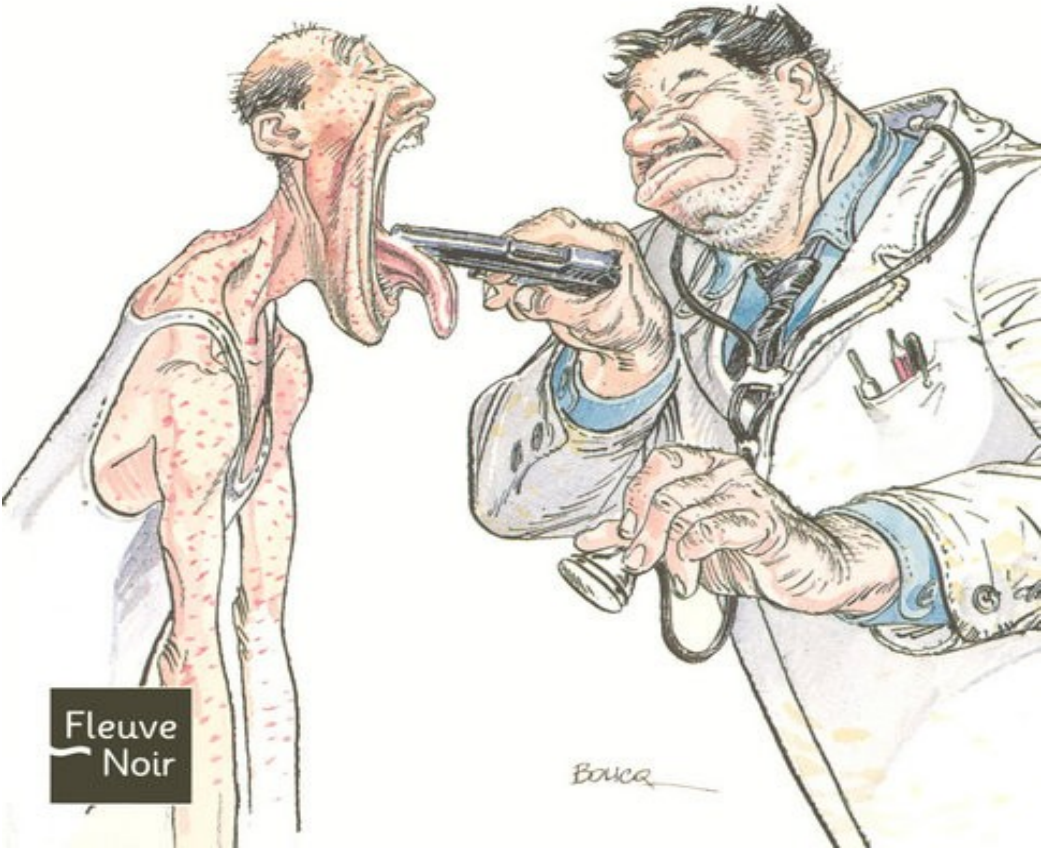
Bravo, docteur Béru !